

Scrisoare pastorală
Foaie periodică, gratuită a Parohiei Malovăț-Mehedinți
Anul IX(2011), nr. 214 (16 – 31 Septembrie)

Dragii mei enoriași!

Hotare îndoliate. Am călătorit pe mai multe drumuri din Oltenia în toamna aceasta. Despre alte zone ale regiunii noastre am aflat de la cei care le-au parcurs, ori de la televizor și radio. O realitate îngrijorătoare e prezentă în Oltenia și nu numai. Rare sunt comunele prin hotarul cărora să nu fi trecut pârjolul. Eram obișnuiți să admirăm toamna câmpiile și dealurile noastre gemând sub rod, galbenul lanurilor de porumb alternând cu verdele poienelor și al semănăturilor, cu negrul arăturilor și cu maroniul frunzelor. Astăzi perdeaua neagră a doliului se așterne peste suprafețe imense. Focuri necontrolate și nesupravegheate, declanșate când și când accidental, dar de cele mai multe ori în mod intenționat de mâini criminale, ard zi și noapte. Le cad pradă câmpurile, măcăcișurile, plantațiile de pomi și viile, dar și grădinile din sate. Casele locuitorilor sunt adesea amenințate. Pompierii nu mai reușesc să facă față nenumăratelor apeluri.

Priviți hotarul satului Bârda! Negara întreagă, atât a bârdenilor, cât și a malovicenilor e pârjolită. La fel Dealul Mare, o parte din Govăra, Buciumul tot, inclusiv plantația de meri a fermei, Retezeanul, Mesele Mari, Catalina. Au mai rămas neatînse – deocamdată – Braniștea și Civitul.

Prin 1990 sau 1991, într-o noapte, trecând spre Severin cu mașina, am văzut un foc uriaș în Colibași, lângă pădurea Pârvăneștilor. M-am dus la Malovăț și am telefonat de la oficiu pompierilor. A doua zi eram la școală. Au venit după mine trei ofițeri de la pompieri și mi-au făcut acte pentru a suporta eu costul deplasării echipajelor de pompieri la locul indicat de mine. Abia am scăpat cu o amendă de 100 lei. Problema era următoarea: focul a ars doar măcăcișurile, el nu a fost incendiu. Devenea incendiu doar în momentul în care ataca pădurea, satul sau alte obiective de interes civil sau industrial. Atunci am aflat că pompierii nu sting focurile, ci numai incendiile. Am făcut atunci contestație la minister, fiindcă eram revoltat de stupiditatea situației. Eu țâmi făcusem datoria de cetățean, anunțând o instituție abilitată. Atât am putut să fac în momentul acela. Era noaptea, eram purtător de ochelari, iar până la foc erau cca. doi kilometri, o plantație de pomi și un ogaș. A venit un colonel de la București, a făcut constatarea la fața locului. A dat dreptate pompierilor, dar mi-a dat dreptate și mie. Banii, în schimb, nu mi i-a mai dat nimeni înapoi!

Azi, văd că vin pompierii și la focurile de pe câmp. Sting și ei, alături de cetățeni obișnuiți, alături de copii și de babe, cu haine și cu tot felul de târnuri și de floșmoroace! Uneori vin cu mașini defecte, care nu intră în viteză, nu merg înapoi, nu au direcția manevrabilă și rămân înfipte în câte un gard, așteptând săteni să le împingă sau tractoare ale localnicilor ca să le tragă!

Cei ce pun astfel de focuri se numesc **piromani**. În limba greacă „pir” înseamnă „foc”, iar „man” înseamnă om, adică oameni ai focului, iubitori de foc. Ei nu au un folos propriu-zis din aceste activități, ci doar plăcerea diavolească de a face rău. Se ascund sub perdeaua anonimatului. Măcar de ar fi cunoscuți, ar putea pretinde că ar avea o oarecare „glorie” în cadrul comunității. A existat în istoria Imperiului Bizantin un nebun, care a dat foc unui vestit templu și apoi s-a dat prins. A declarat că a făcut această ispravă din dorința de a intra și el cumva în istorie. Nu putea altfel, dar așa a intrat, fiindcă, de câte ori s-a vorbit apoi de istoria edificiului respectiv, s-a vorbit și de incendiatorul lui. Probabil s-a mai vorbit și în istoria nebuliei omenești.

Asemenea oameni au existat întotdeauna. Paisprezece ani am spovedit și am grijit pe un bătrân paralizat dintr-un sat oarecare. La ultima spovedanie a spus că în tinerețe dăduse foc stogurilor de grâu la aria satului. Era convins că toată suferința lui era pedeapsa ce i-o dăduse Dumnezeu pentru păcatul uriaș pe care-l făcuse. Un bătrân mi-a spus zilele trecute: „- Părinte, să-l ferească Dumnezeu pe om de blestemul vitelor!” Și avea dreptate! Când scoți vitele în câmp și nu au pe ce pune gura, fiindcă e totul scrum, te trezești cu ele că se uită spre cer și zbiară sfâșietor, așa cum numai ele știu s-o facă. Oare, nu cumva acela este blestemul pe care ele îl îndreaptă spre Judecătorul Suprem?

Mânia lui Dumnezeu de a nu ne da strop de ploaie în ultimele trei luni în aceste zone are motivație, - cu siguranță- , și în comportamentul nostru față de natură.

*

Aberații sectare. „Mare e grădina lui Dumnezeu!” zice o vorbă românească veche. Și are dreptate! Zilele trecute două cazuri au fost prezentate la televizor și ele au bulversat conștiința tuturor celor de bună credință.

Cel dintâi caz s-a petrecut în Baia-Mare. O femeie de 32 de ani a avut un accident de circulație. Starea ei fiind foarte gravă, medicii au ajuns la concluzia că singura ei șansă de supraviețuire este transfuzia de sânge. S-au opus însă părinții și pastorul. Femeia făcea parte dintr-o sectă, care nu permitea transfuzia de sânge. Orice

încercare a medicilor de a convinge familia să-și dea acordul pentru transfuzie a fost zadarnică. Femeia a murit cu zile. E cumplit.

Al doilea caz a fost puțin mai fericit. O sectantă era pe punctul de a naște. Avea nevoie de operație cezariană. A refuzat categoric, atât ea, cât și familia ei. Făceau parte dintr-o sectă, care nu permitea intervențiile chirurgicale asupra trupului. Abia după 14 ore de luptă cu moartea, femeia a reușit să nască.

Asemenea aberații se întâlnesc destul de des și în spațiul românesc. Ele dau de gândit sub multiple aspecte. În primul rând cel religios. Este regretabil că acele secte își spun „creștine”. Creștinismul adevărat nu are nimic de-a face cu astfel de credințe. Omul are datorii față de suflet și față de trup aproape în egală măsură. Este dator să asigure trupului hrană, îmbrăcăminte, adăpost, sănătate, iar sufletului tot ce trebuie pentru mântuire. Trupul este socotit în creștinism „biserică a Duhului Sfânt”. Orice practică sau substanță care distruge sănătatea sau viața cuiva nu este admisă de învățătura creștină. Nicăieri nu veți găsi în Biblie sau în scrierile Sfinților Părinți că se interzic tutunul sau drogurile, spre exemplu, fiindcă nu erau cunoscute la vremea aceea. Prin faptul că se insistă asupra importanței trupului în iconomia mântuirii, prin faptul că se subliniază în nenumărate rânduri datoria omului de a se îngriji de trupul său, se înțelege de la sine că orice substanță care ar provoca distrugerea rapidă sau lentă a trupului este interzisă.

Dumnezeu a dat boli, ca urmare a căderii omului în păcat, dar a dat și leacuri. Minte, gândirea omului nu este altceva decât o formă de manifestare a sufletului, iar sufletul este chipul lui Dumnezeu în om. Acest suflet gândește, scormonește tainele naturii ca să găsească leacuri și metode pentru salvarea și prelungirea vieții omenești. Transfuzia, dializele, transplanturile de organe, intervențiile chirurgicale, analizele medicale și toate celelalte tehnici, pe care nici nu le visau strămoșii noștri, sunt mângâierea lui Dumnezeu dată celor în suferință. Să dăm slavă lui Dumnezeu că trăim în vremurile acestea, în care știința medicală a făcut pași uriași. Am putea spune că ele sunt o părticică din Descoperirea pe care Dumnezeu a făcut-o omului din atotștiința Sa. Avem și noi posibilitatea să beneficiem în mai mică sau mai mare măsură de aceste realizări medicale. A le refuza este mai mult decât un păcat. Este o sfidare a bunătății lui Dumnezeu, o sinucidere incontestabilă. Acele secte care promovează acele învățături criminale ar trebui să aibă măcar bunul simț să nu se mai numească **creștine!**

*

Cruce profanată(IV)(Continuare din numerele trecute). Din relatările **Prea Sfințitului Ioan al Harghitei și Covasnei** mai spicuim un fragment: „*Suntem la Vâlcele, așezare balneară renumită înainte de primul război mondial, acum căzută în paragină, unde, iată, am refăcut biserica. S-au bucurat de virtuțile locului un Iorga, un Bălcescu – cel care, privind spre Brașov, de pe colinele împădurite, a scris: „Ardealul, acest pământ binecuvântat de Dumnezeu.” Avem aici un șantier de restaurare. Și în localitatea Araci, care urmează, un altul. În Araci s-a născut mitropolitul Nicolae Colan al Arealului și academicianul Horia Colan. Au fost peste 400 de familii de români, dar azi mai sunt doar vreo 80. În perioada de vârf am avut peste 120 de biserici în șantier. Unele erau în construcție, altele erau în reparație. Trebuia să fac rost de bani și de mâncare pentru oameni. În momentul acesta mai avem trei șantiere. Și mai sunt și comunitățile mici, unde trebuie să ajutăm la întreținerea bisericilor și a cimitirelor românești(...).*”

Se vede clar că statul român nu are o strategie pentru această zonă. Progresul economic ar putea detensiona relațiile interetnice. Acolo unde muncesc împreună, români și maghiari, se leagă prietenii, se pot ajuta unul pe altul. În relațiile de muncă, în viața comună de zi cu zi sunt relații normale între oameni. Factorul politic actual nu împacă, ci învrăjbește. Aceste două județe au fost ocolite de investitori iar statul nu a dirijat investitorii către ele. În aceste județe avem resurse de ape minerale care se pierd, peisaje frumoase, păduri de brad, locuri minunate de tratament, în paragină. Există forță de muncă foarte bine pregătită și calificată în multe domenii(...). Zona, nereprezentând un interes electoral pentru politicienii români, este cam ocolită de unii. Puterea statului român e foarte slăbită în zonă. Garda maghiară, organizație interzisă în Ungaria, mărșăluiește pe străzi; se calcă în picioare simboluri ale istoriei României; au loc manifestări antisemite... Cu tristețe în suflet dar și credință, vom continua să organizăm ediții ale Universității de vară de la Izvoru Mureșului pentru a coaliza reprezentanții ai spiritualității românești în jurul problemelor noastre naționale....”

Sunt realități crude, pe care ierarhul le descrie cu durere în suflet și cu o undă firavă de speranță în viitor. Citindu-le, ai impresia că se petrec undeva, pe alte tărâmuri, dar, din păcate, sunt în țara noastră, în vremea noastră!

*

IV. Taina Sf. Cununii reflectată în proverbele românești(IV)(Continuare din numărul trecut):

VII. Logodna este cunoscută de creatorul proverbelor, mai cu seamă că în vechime ea se oficia separat de cununie, uneori cu mulți ani înainte, fiind o promisiune ce și-o făceau tinerii înaintea unei mari

despărțiri(oaste, război, călătorie, studii etc.). Și logodna se făcea tot în zi de duminică, alte zile fiind nefaste pentru reușita legăturii dintre cei doi: „După ce erau tineri/Se logodiră Vineri”(IV, 418). Ea avea putere de legătură între tineri, atât pentru conștiința lor, cât și pentru comunitate: „Logodna leagă ca și cununile. Nu te abate din datoria lor”(VIII, 3061). Cu toate acestea, ea nu are puterea Tainei Sfintei Cununii: „Până nu m-oi vedea cununată,/ Nu mă țin că-s măritată”(IV, 326); Perioada de timp dintre logodnă și cununie varia de la caz la caz: „Logodna lungă nu-i cam bună, că vorbe multe adună. Îngrijește-te de aceasta”(VIII, 306), mai ales că „Prelungirea cununiilor, cel mai mare păcat”(VIII, 257). Așadar, „Logodna scurtă veseliea tinerilor. De ea să te ții”(VIII, 306).

VIII. Forma în care se oficiază Taina Sfintei Cununii este menționată în proverbe cu oarecare aproximație. Astfel, întâlnim câteva elemente religioase, alături de altele laice:

- ❖ mirele: „A fi tot mire”(IV, 449); „Șede parcă nu-i place mirele”(IV, 449);
- ❖ mireasa: „Ca la noi la nimeni, cu mireasa dinainte”(IV, 451); „Șade ca o mireasă”(IV, 454); „Șede parcă i-a murit mireasa”(IV, 452);
- ❖ nașii: „A murit fina, s-a pierdut cumetria”(IV, 362); „A-i ține cuiva lumânarea”(VII, 35)- naș; „Ca nunul la nuntă”(X, 270); „După lumânare și mire”(IV, 448); „Femeia însărcinată nu cunună, că-i păcat”(IX, 298); „În cinstea nunului joacă toți proștii”(X, 269); „S-a saturat finul de nașu”(IV, 361);
- ❖ podoaba miresei: „Pân-a se găti mireasa, / Ochii ginerelui să iasă”(IV, 451);
- ❖ cununiile: „A pune pirostiile pe cap”(III, 304); „Cu cunună ca o coroană”(IX, 69); „Cu cunună pe cap, ca fetele mari”(IX, 69); „Cununa e lucru mare,/Nimeni n-o poate stricare,/ Numai unul Dumnezeu/ Și când iartă soțul tău”(IV, 328); „Cununiile la om acest dar numai îl au, că cum se pun în capul tău dragostea și-o depărtează, temerea și-o întemeiază”(VIII, 256-257); „Dulci sunt cununiile, dar în greu jug te bagă; toți o cunoaștem și o urmăm, lucru de mirare”(VIII, 257);
- ❖ cântări de la Cununie: „A-i cânta „Isaia dănuiește”(VII, 25);
- ❖ sărutarea cununiilor: „A-i săruta cununiile”(IV, 327);
- ❖ sărutarea miresei: „Cuvântul de căsătorie se dă prin sărutare”(VIII, 268);
- ❖ ducerea de subsioară a miresei: „A lua de subsioară ca pe mireasă”(IV, 454);
- ❖ plânsul miresei: „A plânge ca o mireasă”(IV, 453); „Taci, mireasă, nu mai plânge”(IV, 452);
- ❖ muzicanți: „Ca nunta fără lăutari”(IV, 526); „Văzut-ai nuntă fără lăutari?”(IV, 526);
- ❖ hore, dansuri, veselie: „Trage danțul după casă,/ Că mireasa-i burduhoasă”(IV, 452);
- ❖ invitați: „La nuntă nechemat nicicum să nu te duci, că-ndată auzi: „Poftim după uși!”(VIII, 425); „Dacă la nuntă ești chemat, ce mai aștepti și nu alergi?”(IV, 527);
- ❖ bârfa lumii: „Moarte fără bănuială / Și nuntă fără căială”(IV, 525); „Moarte fără bănuială și nuntă fără vorbe anevoie să găsește”(II, 621); „Moartea fără jale, ca o nuntă fără cântare”(II, 625); „Nu e moarte fără răs și nuntă fără plâns”(II, 622); „Nu-i nuntă fără plâns, nici comandare fără răs”(X, 270); „Nuntă fără minciună și moarte fără bănuială nu s-a mai auzit”(II, 621); „Când are să fie o nuntă, caii plâng cu trei zile înainte”(IX, 344);
- ❖ certuri și neînțelegeri: „Se poate nuntă fără scurtă?”(X, 270), adică fără certuri, bătăi.

IX. Efectele. Căsătoria schimbă radical viața celor doi. În proverbe regăsim aproape toate efectele căsătoriei, pe care le cunoaștem din studiile teologice, cât și altele în plus. Dintre acestea menționăm:

- unirea desăvârșită întru legătura dragostei: „A fi un suflet în două trupuri”(II, 448); „Căsătoria cât de dulce, multe necazuri ne aduce, când unirea lipsește. N-o pierde din casa ta”(VIII, 267); „Ce a legat Dumnezeu omul să nu dezlege”(VI, 661); „Cei căsătoriți când într-o unire bine vor petrece amândoi până la sfârșit, cum unul moare îndată celălalt se duce după el”(VIII, 269);
- redistribuirea muncii: „A casei greutate deopotrivă apasă pe toți în parte”(VIII, 229); „Mare jug la om jugul căsătoriei, dar cu dulceață îl purtăm”(VIII, 268);
- revizuirea comportamentului: „Amar celor ce calcă datorile nunții”(VIII, 425);
- ajutorul reciproc: „Cămașa bărbatului, muierea se-nțelege”(VIII, 357); „La nevoie se cunoaște prietenul și la boală nevasta”(IV, 499);
- înscrierea familiei în evidențele statului și ale cerului: „Căsătoriile sunt scrise în cer”(IV, 301);
- nașterea de copii: „Creșteți și vă înmulțiți, zis-a Domnul către omul, când pe pământ l-a zidit. Seminția voastră fie ca nisipul mării. Celui ce aceasta nu-i place, ca pomul ce rod nu face se taie și-n foc s-aruncă dup-a Domnului poruncă. De-aceasta să te îngrijești”(VIII, 268); „Cu măritișul norodul îl înmulțești, dragostea o întărești și pe Domnul îndatorezi, că porunca Lui urmezi”(VIII,

380); „Din rea căsătorie, răi copii se așteaptă”(VIII, 269); „Precum pe tine altul te-a născut, naște și tu pe altul ca lumea să se ție”(VIII, 396);

- creșterea și educația copiilor: „Ce e mai frumos la vedere? Decât a vedea pe mamă cu copilul în brațe și cu furca la brâu”(VIII, 372); „Dulceața căsătoriei – să-ți vezi pe copii împrejurul mesei tale”(VIII, 269);
- fideliitatea: „Credința la căsătorie cum se smintește, toată dragostea lipsește. De asta mai mult să te îngrijești”(VIII, 268); „Măritișul te leagă de mâini și de picioare”(IV, 444); „Nu mi-s cununat cu el”(IV, 327); „Nu-s cununat cu nimeni”(IV, 327);
- primirea de daruri de la oameni și de la Dumnezeu: „De la mine puțin, de la Dumnezeu mult”(VI, 679); „Mulți aleargă la nuntă, dar numai ginerele se folosește”(IV, 519); „O dată e nunta!”(IV, 529);
- mângâiere și încurajare reciprocă: „La orice întristare muierea dulce mângâiere aduce”(VIII, 355); „Leac la rană muierea cea bună”(VIII, 354);
- bucurie și fericire unanimă: „O nuntă posomorâtă e ca o babă gârbovită”(IV, 527);
- maturizarea soților: „Omul când se însoară, își mai pune o doagă”(IV, 392); „Viața necăsătorită/ la bătrânețe e cea mai urâtă”(IV, 484);
- împlinirea rânduinelor creștinești în caz de deces: „Nicum să nu rămâi necăsătorit, ca să nu piei nepomenit”(VIII, 268);
- fericirea: „Căsătoria, să te rogi la Dumnezeu cu fierbințeală, ca să-ți fie ție spre fericire”(VIII, 267).

*

O pildă cu tâlc. În scrierile **Părintelui Arsenie Boca** am găsit o pildă plină de miez duhovnicesc, care ar trebui să ne dea de gândit fiecăruia din noi. Ea arată nu numai bunătatea lui Dumnezeu și puterea faptei bune, ci și gravitatea lipsei de dragoste față de semenul aflat în suferință și nevoie. Iat-o: „*O femeie rea se chinuia în muncile fără de sfârșit ale iadului. Blestemând pe Dumnezeu, zise și aceasta: „Dumnezeu e nedrept: numai eu n-am făcut nici un bine, Doamne?” Auzind Dumnezeu aceasta, trimite un înger să-i cerceteze faptele în văzul ei. Și a găsit îngerul că femeia aruncase cu o ceapă după un sărac. Săracul o luase și-I mulțumise lui Dumnezeu pentru ea. „-Deci, am făcut nedreptate femeii!” zise dreptul Dumnezeu. „Du-te, atârnă-i ceapa deasupra ei și femeia se va agăța de rădăcinile ei și așa adu-o în Rai!”*”

Si îngerul făcu așa. Dar de mâinile și picioarele femeii se mai agățară mulțime de deznădăjduiți, iar de aceștia alții și iarăși alții, așa că îngerul urca spre cer cu un ciorchine imens de chinuiți. În lumina îngerului i-a văzut femeia pe ceilalți și a început să strige la ei, să-i blesteme, zicând că numai pe ea a chemat-o Dumnezeu, nu și pe ei și le făcea vânt cu picioarele, descotorosindu-se de ei. Valuri - valuri de oameni cădeau iarăși în întunec și chin. Dar pe măsură ce cădeau oamenii, zvârliți de răutatea femeii, îngerul urca spre cer din ce în ce mai greu. Când n-a mai rămas agățat decât unul singur de mâna femeii, ea își desfăcu mâna de pe rădăcina sa ca să se descotorosească și de acesta, dar, pe când acela cădea iarăși în întuneric și chin, i se rupse rădăcina de ceapa de care se ținuse numai cu o mână și căzu și ea iarăși în adânc”.

*

Lista. Din copilărie am fost terorizat de listă. Auzeam acasă de liste cu „bogătașii”, care erau duși la Bărăgan, cu cei care trebuiau arestați, cu cei care se treceau sau nu se treceau la ceape, cu cei care trebuiau dați afară din școli, fiindcă nu au dosar „sănătos”, cât și de multe alte liste.

La școală, în clasele primare, am avut prilejul să cunosc grozăvia listelor. Doamna învățătoare era și directoarea școlii. Trebuia să plece adesea la Malovăț, la școala generală, la secția de învățământ de la Severin, cu tot felul de probleme, de situații, la ședințe etc. Îi ținea locul domnul învățător. Școala avea patru încăperi. Două, mai mari, țineau loc de săli de clasă, una era amenajată drept cancelarie, iar alta era hol. Într-o sală erau clasele a I-a și a III-a, iar în alta clasele a II-a și a IV-a. Fiecare învățător avea două clase în primire, sau, mai bine-zis, o astfel de sală de clasă și elevii din ea. Când pleca doamna, domnul învățător își vedea de clasele sale. La clasele noastre punea supraveghetor pe eleva Olimpia, fiica președintelui comunei. Ea era elevă în clasa mai mare, respectiv a III-a sau a IV-a, era mai voinică, mai autoritară, cu o poziție socială privilegiată. Nu putea fi altcineva mai potrivit pentru această treabă. Olimpia își lua „funcția” în primire și devenea de nerecunoscut. Se plimba prin clasă și ne supraveghea cu o grijă, care ne făcea să intrăm într-o stare de încordare greu de înțeles astăzi. În mână ținea o foaie de hârtie și un creion. Grijă ei majoră era aceea de a nota cât mai multe nume pe listă. Nu mai învățam. Căpătam cei mai mulți aspectul statuilor din parc. Pentru cea mai mică mișcare, uneori chiar și pentru că ne vedea clipind, eram trecuți pe listă. Cei care aveau „curajul” să repete abaterea, primeau pentru fiecare „infrațiune” câte o cruce în dreptul numelui său.

Dacă aveam norocul să se reîntoarcă doamna învățătoare până la sfârșitul orelor, era foarte bine. Doamna lovea „infractorii” însemnați pe listă cu palmele. Avea obiceiul să dea cu toată palma peste obraz. În felul acesta, suprafața lovită era mare și greutatea palmei se dispersa peste tot obrazul. Suferința era mai mult o usturime puternică, menită să dispară peste o oră sau două. Ne obișnuisem cu astfel de cazne. Cel mai grav era când venea domnul învățător. Pe cei care erau notați o singură dată, fără cruce, îi lovea cu două degete, arătătorul și mijlocarul, peste falcă. Îi pocnea cu dreapta și-i sprijinea cu stânga. Asta o făcea fulgerător. Durerea era profundă, o durere de oase, care persista până seara sau chiar și a doua zi. Cei care aveau însă mai multe cruci în dreptul numelui de pe lista Olimpipei își doreau moartea. Ei aveau parte de ceea ce se numea „menghină”. Domnul învățător se așeza în fața „condamnatului”. Încet-încet, privindu-l în ochi, își îndoia degetele mari de la mâini și părțile exterioare ale nodurilor degetelor și le așeza tacticos în șanțurile de sub lobul urechilor. Strângea atât cât știa dânsul că este necesar, apoi începea mișcarea pe verticală. Îl ridica pe nenorocit ușor, precum un cric ridică o mașină la un autoservice, până deasupra capului. Durerea era atât de puternică, încât surghiunitul nu mai avea putere să țipe. Căscă doar din gură precum peștele când se zbate pe uscat. Când domnul învățător îl ridica suficient de sus, avea două variante: fie să-l facă scăpat și atunci trupul firav cădea ca o flească, fie să-l coboare ușor-ușor, până atinge cu picioarele de pământ. După o astfel de experiență socoteai că mai fericit ești dacă se deschide pământul sub tine și te înghite!

Terorizat fiind de lista Olimpipei, îmi amintesc că pentru prima dată am hotărât în sinea mea să nu mai mă fac preot. Mi-am zis că o să mă fac luntre și punte să ajung președinte de comună, adică primar, pentru a avea posibilitatea să o refuz și eu pe Olimpia, când ar fi venit la primărie să ceară vreun act, vreo adeverință!

Au trecut anii, am absolvit mai multe școli, bătut n-am mai fost niciodată. Luasem destulă bătaie în școala primară, cât să-mi ajungă tot restul vieții. Am ajuns eu însumi la catedră. Nu am atins nici un elev, nici măcar cu o floare, dar au fost situații, când derbedei notorii îmi tulburau orele, cu o plăcere diabolică de a face rău, de a bulversa ordinea și disciplina; când veneau profesoare în cancelarie plângând, fiindcă obrăznicia unor elevi depășise orice limită, îmi ziceam în sinea mea: „- Unde sunteți, Domnul Învățător de altădată, să-i aplicați derbedeului numai o dată menghina! Cu siguranță că s-ar face băiat de treabă și poate chiar ar începe să semene a elev!” Păi, nu?

*

Unde sunt... Din poeziile lui Nichifor Crainic am selectat-o pe aceasta:

*„Unde sunt cei care nu mai sunt?
Întrebat-am vântul, zburătorul,
Bidiviu pe care-alearga norul
Către-albastre margini de pământ:
Unde sunt cei care nu mai sunt?
Unde sunt cei care nu mai sunt?
Zis-a vântul: Aripile lor
Mă doboară nevăzute-n zbor.*

*Întrebat-am luminata ciocârlie,
Candela ce legăna-n tărie,
Untdelemnul cântecului sfânt:*

*Unde sunt cei care nu mai sunt?
Unde sunt cei care nu mai sunt?
Zis-a ciocârlia: S-au ascuns
În lumina Celui nepătruns.*

*Întrebat-am bufnița cu ochiul sferic,
Oarba care vede-n întuneric
Tainele necuprinse de cuvânt:
Unde sunt cei care nu mai sunt?
Unde sunt cei care nu mai sunt?
Zis-a bufnița: Când va cădea
Marele-ntuneric, vei vedea!”*

*

Lucrări în comună. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Zilele trecute am făcut un drum de la Malovăț la Negrești. Cum bine se știe, drumul de aproximativ șase kilometri străbate pădurea ce desparte cele două sate. Ani de-a rândul drumul acesta era când o potecă de picior, când un șanț adânc, peste care treceau cu greu tractoarele care cărau lemne. Apele de la potoape și de la topirea zăpezilor rupeau cu lăcomie din drum, mai cu seamă pe coaste, făcându-l impracticabil. Zilele trecute, drumul dintre Malovăț și Negrești a devenit o șosea asfaltată. Incredibil, dar adevărat! **Domnul primar George Bazavan** s-a făcut luntre și punte și a obținut fondurile europene de care a fost nevoie, adică mai bine de 950.000 euro și a realizat această lucrare magistrală pentru comuna noastră. Este un peisaj superb prin pădure, locuri virgine, care merită văzute. La Fântâna lui Vlad, în miezul pădurii, primarul a amenajat, sub niște stejari seculari mese suficiente pentru organizarea unei nunți. Acolo a construit o cameră, în care păstrează frigider, aragaz, grătar, generator electric și tot ce mai e nevoie. Mai multe proiectoare sunt fixate în crengile copacilor și pot să ilumineze locul ca ziua. Proiectul acestui drum urmărea realizarea unui traseu turistic, care să facă legătura între Malovăț și Prunișori, mai bine-zis, între șoseaua județeană Severin- Tg. Jiu și cea națională Timișoara-București. Din păcate, el a fost realizat doar pe jumătate. Primăria de

la Husnicioara trebuia să facă celălalt segment, între Prunișori și Negrești. Dacă Malovățul a făcut inaugurarea lucrării, Husnicioara nici n-a început lucrul și nici n-are de gând s-o facă. Într-adevăr, omul sfințește locul!

*

Ajutoare. Domnii Ciolan Tudor din Piatra Albă(Cerneți), Ghilerdea Adelin din Laz, Bancă Paul-Gabi și Pătrășcuță Liviu, amândoi din Tr. Severin, au donat câte **100 lei** parohiei noastre. Dumnezeu să le ajute!

*

Publicatii: În această perioadă, parohia noastră a publicat **Colinde din Transilvania**, vol. IV(236 pag.). Încheiem astfel o lucrare de certă valoare culturală și spirituală, publicând aceste nestemate ale sufletului românesc adunate de-a lungul anilor de către neobositul folclorist clujean **Pavel Rătundeanu-Ferghete**.

*

Preotul Dvs. a mai publicat următoarele articole: **Tupeu ucrainean**, în „Datina”, Tr. Severin, an. XIX, 2011, 16 sept., p. 3; **Ceasul**, în „Epoca”, București, 2011, nr. 8, 16 sept., ediție on-line (<http://revista-epoca.com>); **Taina Sfintei Cununii reflectată în proverbele românești**, în „Ecolul”, București, 2011, nr. 8, 19 sept., ediție on-line(<http://revista-ecoul.com>); **Sodoma de azi**, în „Datina”, Tr. Severin, an. IX(2011), nr. 5533(21 sept.), p.3; **Sfintele Taine reflectate în proverbele românești(II)**, în „Răstimp”, Tr. Severin, an. XIV(2011), n. 3(57), pp. 8-13.

*

Repartiții în învățământ. În iunie, la sfârșitul anului școlar, preotul Dvs. a fost dat afară din învățământ. Jumătatea de catedră de la Malovăț a fost unită cu jumătatea de catedră de la Șișești și catedra a fost dată unei fătuțe de la Cujmir. Înțelegând că lucrătura fraților e prea cusută cu ață albă, având în vedere și îndemnul prietenului Anton Pann, care mi-a zis: „*Când vezi bine că ai parte,/Nu sta ca prostul de-o parte!*”, am pus mâna pe condei și am făcut ministrului scrisoare. La cele cinci pagini ale memoriului, am adăugat copii după actele de care dispuneam și lista cărților, articolelor, studiilor, participărilor la congrese, simpozioane și sesiuni. S-au făcut 70 pagini ministeriale tipărite. Am adăugat și două cărți și plicul s-a făcut de 2 kilograme. În finalul memoriului, îl rugam pe ministru să decidă unde este locul meu mai potrivit: la catedră sau la capre? A urmat o tăcere de mormânt. În ajunul începerii anului școlar, înainte de închiderea programului de lucru, inspectoratul de la Mehedinți mi-a dat telefon și m-a chemat să semnez actele și să iau catedra în primire. Dăduse Sfântul Petru telefon și minunea se produsese. Deodată fătuca de la Cujmir a înțeles că nu poate face naveta de cel puțin patru ori pe săptămână între Cujmir și Malovăț-Șișești, cale de cca. 150 km dus-întors. A descoperit, de asemenea, că la Cujmir era catedra liberă. Titulara de acolo era plecată de mai mulți ani la adunat de corcodușe în Grecia, iar orele i le făceau colegii care n-aveau altceva de făcut. A mai descoperit fătuca noastră că are mama bolnavă și că trebuie să aibă grijă de ea. Pentru aceasta a făcut cerere de renunțare la postul de la Malovăț-Șișești și cerere de ocupare a postului de la Cujmir. Domnul inspectorat le-a semnat cu mâinile amândouă, bucuros că se încheie tărăboiul. Catedra Malovăț-Șișești s-a făcut țândări. Jumătate a fost dată preotului Dvs., iar cealaltă jumătate preotului de la Șișești, profesor și el de gradul II, cu zeci de ani în învățământ, adică așa cum a fost anul trecut!

Și uite așa se poate face furtună într-o ceașcă de cafea și „o leacă di riformă în învățământ!”

*

Examene. Cântărețul parohiei noastre a reușit pe locul al VI-lea la masterat la Facultatea de Teologie a Universității „Andrei Șaguna” din Sibiu. Mulțumim lui Dumnezeu pentru această mângâiere!

*

Botezuri, nunți, înmormântări. În ziua de 26 Sept. am oficiat Taina Sf. Botez pentru fiul **Domnului Tătuca Marius** din Malovăț. Să crească mare, sănătos și fericit! În ziua de 25 sept. am oficiat Taina Sf. Cununii pentru **Domnul Gheață Aurel** și **Domnișoara Ghilerdea Raluca-Elena** din Tr. Severin. Dumnezeu să le ajute! Pe 25 sept. am oficiat slujba înmormântării pentru **Surugiu Mihai**(87 ani) din Malovăț. Dumnezeu să-l ierte!

*

Program. În cursul lunii Octombrie vom avea următorul program de slujbe: **1 Oct.** (Malovăț-Bârda); **2 Oct.** (Malovăț); **8 Oct.** (Malovăț - Bârda); **9 Oct.** (Bârda); **14 Oct.** (pomeniri dimineața la Bârda; slujbă la Malovăț); **15 Oct.**(Malovăț-Bârda); **16 Oct.**(Malovăț); **22 Oct.** (Malovăț - Bârda); **23 Oct.** (Bârda); **26 Oct.**(slujbă la Bârda; pomeniri la Malovăț, la ora 12); **29 Oct.** (Malovăț - Bârda); **30 Oct.** (Malovăț). În restul timpului, la orice oră din zi sau din noapte, preotul poate fi găsit la biserică, acasă sau la telefon: **0724. 99. 80. 86**. Mai poate fi contactat pe adresa de e-mail: stanciulescubarda@gmail.com.

Sănătate, pace și bucurii să vă dea Dumnezeu!

Pr. Al. Stănciulescu-Bârda

Scrisoare pastorală
Foaie periodică, gratuită a Parohiei Malovăț-Mehedinți
Anul IX(2011), nr. 213 (1 – 15 Septembrie)

Venirea lui Iisus. În mai multe seri, un post național de televiziune a prezentat proiectul unei asociații mondiale, suprastatale, foarte bogate. Acea asociație și-ar propune, nici mai mult, nici mai puțin, folosindu-se de tehnologii foarte avansate, să proiecteze portretul Mântuitorului pe cer, ca pe un ecran imens. Acel portret urmează să miște, să se deplaseze și să vorbească, urmând să se adreseze în mai multe limbi pământenilor. În felul acesta s-ar putea transmite mai multe mesaje, menite să pună bazele unei noi religii, deosebite de toate religiile existente până acum pe pământ. Rătăcirea va fi foarte mare pentru mulți pământeni. Comedia urmează să fie realizată până la sfârșitul acestei luni.

Nu știm dacă aceasta este o gogoriță menită să creeze audiență postului respectiv de televiziune, sau este o treabă serioasă. Poate să fie o poveste științifico-fantastică, dar, în condițiile tehnicii de astăzi, ar putea fi realizată practic. Important este ca noi, creștinii, să nu ne pierdem capul și să ne lăsăm manipuați. Până astăzi, sectarii au folosit tot felul de metode pentru a-și racola adepți. Au bătut din poartă în poartă și din ușă în ușă, ne-au adus cărți, reviste, pliante, ne-au socotit ca pe niște sălbatici, care ne-am coborât acum de prin copaci și auzim azi pentru prima dată, de la ei, de Dumnezeu și de învățătura Lui. Au făcut hărmălae pe drum și prin răscruci cu tot felul de cântări și cuvântări de-ale lor, încercând să ne convingă că ne pot da și luna de pe cer și câteva hectare de teren în rai, dacă ne înscriem în secta lor. Dacă oamenii au dat din cap, ori au scuipat în sân și s-au depărtat spunându-și în sine: „- Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac!”, indivizii cu pricina au devenit mai agresivi. Au împărțit curioșilor bomboane, biscuiți și alte zaharicale, ori tot felul de zdrențe de la tomberon, socotind că în felul acesta le pot cumpăra sufletele. Slavă Domnului, că am avut oameni serioși în parohia noastră, care nu s-au lăsat amăgiți de asemenea aventurieri.

Acum amenințarea devine mult mai periculoasă. Ar fi nevoie de intervenția instituțiilor statului pentru a proteja populația de o asemenea înșelătorie. Mântuitorul va veni la vremea potrivită, înainte de sfârșitul lumii, ca Judecător Suprem, pentru a judeca lumea, indivizii și popoarele. Va veni să judece, nu să înființeze secte și religii. El a înființat o singură religie, **creștinismul**, și o singură **Biserică**. Înainte de sfârșitul lumii, respectiv de venirea Mântuitorului, vor avea loc câteva evenimente de importanță planetară. Aceste evenimente nu s-au produs până astăzi. Despre ele v-am mai vorbit în alte numere precedente din „Scrisoarea pastorală”. Dumnezeu este credincios promisiunilor făcute oamenilor și Își respectă planurile. Dumnezeu nu umblă cu alba-neagra, ca unii dintre noi. Ceea ce a descoperit oamenilor că va fi, aceea va fi! Dumnezeu nu se răzgândește! Nu-și schimbă planurile peste noapte! Mântuitorul a avut grijă să ne avertizeze, că vor veni hristoși mincinoși, ca să amăgească pe mulți. Să ne ferească Dumnezeu, ca să nu fie printre noi din cei ce vor fi amăgiți prin aceste parascovenii, ce ar putea fi proiectate pe cer, așa cum se zvonește!

*

Sinucigașii(II)(Continuare din numărul trecut). Unii sunt de părere, că s-ar putea face o slujbă sumară, cu aprobarea episcopului, numai la mormânt, fără a fi dus în biserică. Asta în situația în care moartea celor în cauză ar fi pusă sub semnul îndoielii, în sensul că nu i se cunosc bine cauzele. În acest caz, preotul nu trebuie să facă slujba de înmormântare propriu-zisă, ci numai să vorbească de păcatul sinuciderii cu scop moral și pastoral: „*Mai bună este moartea decât viața amară sau decât boala neconținută*”(Sir., XXX,17; vezi și **Filip.**, I, 21-30). În ceea ce privește însă aplicarea practicii de a nu se face slujba înmormântării celor sinuciși, trebuie să observăm că sunt două feluri de situații pe care preotul trebuie să le cunoască și anume: sinuciderea cu bună știință sau cu mintea întreagă și sinuciderea alienațiilor mintali, despre care și canonul menționat, 14 al Sfântului Timotei al Alexandriei, face pomenire și distincție. De altfel și manualele de Liturgică fac această diferențiere, pe când Molitfelnicele și Agheasmatarele sau Panihida nu amintesc de nici una din ele și nici despre vreo interdicție pentru săvârșirea înmormântării sinucigașilor. În completarea acestui canon, **Pravila de la Târgoviște** sau **Îndreptarea Legii** din anul 1652 spune: „*Sinucigașul de bună voie nu trebuie să fie slujit sau pomenit la vreo slujbă, căci și-a dat sufletul satanei ca și Iuda Iscarioteanul. Cel ce s-a sinucis fiind bolnav și ieșit din minți poate fi slujit. Sinucigașul care s-a omorât din împușinarea sufletului, adică din frica de oameni, sau de persecuții, sau de boală, care nu i-a atins mintea, acela nu poate fi pomenit*”(Cap. 250). Când avem cazuri de sinucidere cu bună știință sau în integritatea facultăților mintale, atunci ne conformăm întru totul practicii îndătinată în Biserica Ortodoxă de a nu acorda asistență religioasă celor din această categorie. Aceasta, pentru că o asemenea faptă, de a-și lua singur viața, presupune o atitudine potrivnică lui Dumnezeu, necredință sau ateism și dispreț față de credință și rânduielile bisericești. Sinucigașul se substituie lui

Dumnezeu, Care este singurul Stăpân al vieții oamenilor, Cel Care ne dă viața și Cel Care ne-o ia, atunci când El socotește. Chiar dacă uneori suferința, mizeriile, bolile și atitudinile ostile ale semenilor ating cote de nesuportat, nu avem voie să ne luăm viața pe care nu ne-am dat-o noi, păcatul deznădejdiei fiind unul din cele mai grave pe care le săvârșim, păcat împotriva Duhului Sfânt și fără de iertare. „*Cine pierde nădejdea în mila lui Dumnezeu, zice Fericitul Augustin, Îl necinstește la fel cu cel ce se îndoiește de existența Lui*”. „*Juda a jignit pe Domnul mai puțin vânzându-L, decât îndoindu-se de bunătatea Lui; el a pierdut nu atât din pricina nelegiurii sale, cât din pricina deznădejdiei sale*”, zice Fericitul Ieronim. Iată cauza pentru care sinucigașilor, din necredință sau deznădejde, nu li se săvârșește slujba înmormântării. Cum însă această categorie este foarte redusă și datorită în general instinctului de conservare, chiar și necredincioșii sau deznădăjduiții își iau cu greu viața și rămâne să credem că majoritatea sinucigașilor fac acest gest necugetat, tocmai fiindcă nu sunt în deplinătatea facultăților mintale. Pentru aceștia, canonul menționat ca și manualele de **Liturgică** lasă a se înțelege că trebuie să avem altă atitudine. Mai întâi, canonul ne îndeamnă la o cercetare a cazurilor în speță spre a-i deosebi de sinucigașii de bunăvoie sau cu știință. Așa cum se proceda odinioară, la cercetările care se fac de către organele de procuratură și cele medicale, ar trebui să participe și păstorul sufletesc al enoriașilor. Dacă se constată că sinuciderea a avut loc ca urmare a tulburărilor minții, deci cel în cauză nu a fost în deplinătatea facultăților mintale, cum se întâmplă în marea majoritate a cazurilor, socotim că în asemenea situații preotul poate săvârși înmormântarea după rânduiala obișnuită, dar cu mult mai multă sobrietate și temperanță, ca un fel de pogorământ. În caz contrar, când argumentele pledează pentru o sinucidere cu bună știință și cu mintea întreagă, preotul poate și trebuie să refuze săvârșirea înmormântării. Cum însă până în prezent nu avem o hotărâre expresă a Sfântului Sinod privitoare la aceste două situații și dacă în cazul al doilea este îngăduită înmormântarea sinucigașilor, pentru a nu greși, calea cea mai bună de urmat este aceea de a cere sfatul și binecuvântarea ierarhului locului, cu documentație bine argumentată.

Decizia de a face sau nu slujba unui credincios decedat dintr-o cauză dubioasă (crimă, accident sau sinucidere), este cea mai dificilă situație din activitatea unui preot. Organele de poliție, procuratură și medicină legală cercetează uneori un caz ani de zile și tot nu pot să dea un verdict definitiv, ori dau o sentință, care este răsturnată peste câțiva ani. Preotul are însă la dispoziție 2-3 zile, ca să poată decide. Un trup e găsit într-o prăpastie sau într-o apă. Cine poate să știe imediat dacă acel om a alunecat și a căzut (accident), a fost împins de cineva (crimă) sau s-a aruncat ca să-și pună capăt zilelor (sinucidere)? În cazul lui Anghelescu, „regele tutunului” din București, luni de zile au durat cercetările, fiindcă nu era clar dacă el s-a spânzurat sau i s-a înscenat spânzurarea. A trecut un an de când a murit Mădălina Manole. S-a zis atunci că a luat otravă ca să-și pună capăt zilelor. Acum, părinții ei redeschid procesul, fiindcă sunt indicii că nu ar fi vorba de o sinucidere, ci de o crimă. Cum putea să procedeze preotul la înmormântare, ca să nu încalce nici canoanele, dar să nu lipsească un suflet de o slujbă atât de importantă? Sunt numeroase boli psihice, care evoluează pe ascuns de-a lungul mai multor ani și când ajung la un anumit stadiu, consecințele lor pot fi fatale, precum sinuciderea. Astfel de oameni sunt victime ale bolilor respective, nu pot fi socotiți sinucigași propriu-zisi. Chiar starea de ebrietate poate duce la moarte, deși omul respectiv nu poate fi făcut responsabil în întregime pentru fapta sa.

Oricum, sinuciderea rămâne una dintre cele mai delicate probleme cu care se confruntă Biserica.

*

Cruce profanată(III) (Continuare din numărul trecut). Din interviul **Prea Sfințitului Episcop Ioan al Harghitei și Covasnei** continuăm cu câteva secvențe: „*S-ar putea face un studiu să se vadă dacă sub conducere românească vreun maghiar și-a pierdut limba, dacă a fost forțat să o părăsească, pentru că și în perioada comunistă au avut școli în limba maternă. Dar acum autoritățile județene fac uz doar de limba maghiară, deși limba oficială a statului român este limba română. Bietul român trebuie să apeleze la traducător, pentru a comunica cu autoritățile locale. Acesta este respectul lor față de România. Cei care pleacă la studii în altă parte refuză să revină aici pentru că nimeni nu-i angajează fără cunoașterea limbii maghiare. Pe fondul acestor tensiuni și al umilirii românului de aici s-a creat această imagine de zonă gri, instabilă, unde investitorii străini nu vin. În ceea ce mă privește, am încercat să mențin un echilibru interetnic, să estompez tensiuni, să vindec răni. Noi trebuie să ne îndreptăm fața către viitor, către o lume interculturală. E nevoie de pace. Astfel, cu mila lui Dumnezeu, am refăcut bisericile și am construit altele noi, iar acum avem opt biserici și schituri și avem un număr de călugări și călugărițe chiar mai mare decât în alte episcopii din țară. Sunt peste o sută de preoți și avem preoți chiar și în parohii cu 40-50 de credincioși. De curând am dus un tânăr teolog într-o parohie de 46 de familii. Am cerut în mod special locuri la studii pentru cei de aici și acum aproape toți cei peste 100 de preoți sunt născuți în această zonă. Unii absolvenți de teologie predau în școlile românești, alții lucrează în muzee, în domeniul asistenței sociale. În această perioadă am refăcut și școli românești, care erau în paragină. În unele școli care s-au*

închis am încercat să organizăm mici muzee ale localității respective(...). În apropiere e o comunitate de romi. Preotul care predă la școală m-a sunat într-o zi de iarnă și mi-a spus că nici un copil nu a venit la școală. Nu aveau, săracii, cu ce se încălța. Și atunci i-am spus: „Împreună cu învățătoarele, treceți pe la toate casele lor și luați-le numerele de la încălțăminte.” Și după vreo oră-două mi-a transmis că avea numerele de la toate cele 70 de perechi. Cineva a mers și le-a cumpărat încălțăminte de iarnă, ciorapi, alimente, detergenți și le-am trimis, iar a doua zi toată lumea a venit la școală. A fost un telefon care a sesizat o situație delicată și imediat s-a rezolvat. Fără birocrație, fără așteptare. Cât am putut, am construit case și pentru oameni foarte săraci. O astfel de familie locuia într-o baracă de 3/3 metri, nouă persoane, din care patru copii erau la școală, toți premianți. Am cerut primăriei un teren și am ajutat la ridicarea unei case, în trei zile. Și alte și alte situații, tot așa, rezolvate pentru rezolvarea problemelor. Dacă s-ar face astfel de parteneriate cu statul, am putea rezolva mai multe asemenea cazuri. Prin unele localități am îndemnat preoții să caute și să vadă dacă nu sunt case goale, părăsute, să le amenajăm pentru că, dacă te pomenești cu o femeie, cum s-a întâmplat, cu trei copii în brațe, care a plecat de acasă, bătută, să putem să o găzduim... Să putem să dăm un ajutor rapid la nevoie. Pentru a evita abandonul școlar, donăm rechizite, am oferit o masă caldă copiilor în cantinele școlare, pe perioada de iarnă, lemne de foc... În câte zone din țară au murit oameni, în timpul iernii, de frig și, la noi, unde sunt geruri cumplite, nu a murit nimeni. Colaborăm cu poliția, cu care ținem legătura, și nu o dată ne-au fost aduși oamenii care rămâneau pe stradă noaptea, în ger. Oameni pe care, indiferent de etnie, i-am găzduit”(Continuare în numărul viitor).

*

IV. Taina Sf. Cununii reflectată în proverbele românești(III)(Continuare din numărul trecut)

VI. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească cei ce se căsătoresc nu sunt întotdeauna cele precizate în Dreptul civil sau în cel canonic, ori sunt exprimate într-un mod propriu, *sui generis*. Unele dintre acestea ne duc cu gândul chiar la preceptele Dreptului roman. Dintre acestea menționăm:

- **timpul** cel mai potrivit de a oficia Taina Sfintei Cununii este ziua de Duminică. În cazul în care nunta se face în alte zile, consecințele sunt nefaste: „Frunză verde lemn uscat,/Parcă marți m-am însurat, / Parcă vineri am vorbit/ □i marți m-am logodit, / Că defel nu-s fericit,/ Că de când m-am însurat/ Peste multe rele-am dat”(IV, 419); „Dracul a mai văzut nuntă miercurea”(IV, 522); „După ce toate-s în cercuri/ □i nunta o avem miercuri”(IV, 522); „Toate pe dos și nunta marțea”(IV, 523). De asemenea, nu se face nunta în post: „Ca nunta în post”(IV, 523); „Mai văzut-ați nuntă-n post/ Cu fasole și cu borș?”(IV, 527); **vârste legiuite:** „Însoară-te până nu-ți trece vremea”(IV, 391; X, 261); „Însurarea de tânăr ca mâncarea de dimineață”(IV, 398; IX, 74); „Însuratul de tânăr și mâncarea de dimineață n-au greș”(IV, 398); „Sculatul de dimineață și însuratul de tânăr nu strică niciodată”(IV, 399); „Până la 20 de ani se-nsoară cineva singur; de la 20 la 25 de ani îl însoară alții; de la 25 la 30 îl însoară o babă; iar de la 30 înainte numai dracu-i vine de hac”(IV, 397); „Tinerii să cuvine, până a nu-și vătăma năravurile cele bune să se căsătorească, ca bine să trăiască”(VIII, 269);
- **vârste apropiate:** „Cel bătrân cu tânără când se însoară, ca cel ce se joacă cu minge și cu păpușă, ce trece din mână în mână”(IX, 74); „Nevastă cam de-o potrivă la vârstă să-ți dobândești, ca să nu te-nvrednicești la verigă să păzești”(VIII,400); „Cei ce se căsătoresc nepotrivii la vârstă, nu pe seama lor se căsătoresc, ci pe seama celor de-o potrivă la vârstă. Vezi să n-o pați”(VIII, 269);
- **inexistența unei alte căsătorii la unul din candidații la căsătorie:** „Cel cu două neveste lesne închide ochii, că una de-o parte și alta de alta îi trag ștreangul de gât”(VIII, 400);
- **prezența fizică la oficierea căsătoriei a celor doi miri:** „Cine nu se află la nunta-i acasă,/ Atunci altu-n locu-i joacă cu mireasa”(IV, 519); „Vai de mireasă, când nu-i mirele”(IV, 450); „Vai de cel ce nu-și este la nunta sa”(IV, 519);
- **dragoste reciprocă:** „Cine pe soție iubește, pe sine însuși se iubește, că soția sa este din însuși trupul său”(VIII 538); „La căsătorie, unire sufletească, dragoste frățească și pungă obștească”(VIII, 268); Avem și proverbe în care distingem mentalitatea veche românească, potrivit căreia părinții sunt cei ce aleg mirele sau mireasa: „Câți din dragoste s-au luat spre căsătorie, n-au dus-o până la sfârșit”(VIII, 268);
- **deplinătatea facultăților mintale:** „În zadar la muiere frumusețe fără minte”(VIII, 353);
- **stare materială necesară asigurării existenței familiei:** „Însurare fără stare, să fii gata de țesală”(IV, 397); „Întâi casă, apoi nevastă și în urmă boi buni de arătură”(VIII, 229); „La însurătoare și la moarte nu se poate să n-ai parale”(IV, 400);

- stare psihică normală: „Întâi să-ți depărtezi de la tine mânia, furia, temerea, neastâmpărarea, necredința și să îmbrățișezi dragostea, liniștea și unirea, apoi să te căsătorești, ca să bineviețuiești, că, dimpotrivă, și pe tine și pe soți ta vă faceți nenorociți și vai de copiii voștri!” (VIII, 267).
- libertate deplină privind alegerea: „Silita căsătorie/E frigură de livie” (IV, 300);
- cunoașterea cât mai profundă: „Nici pânză, nici muiere să nu cumperi la lumânare, că și una și alta la față te înșeală” (IV, 463);

*

Dintre poeziile poetului **Alexandru Macedonski**, am selectat poezia **Țărână**, care ni s-a părut plină de miez. Iat-o:

„Țărână – suntem toți, țărână,
E de prisos orice trufie...
Ce-a fost, în veci are să fie...
Din noi nimic n-o să rămână.
Zadarnic falnice palate
Sunt în pământ rădăcinate:
Nici o pieire nu s-amână.

Despoți, cu frunți încoronate,
Poeți, cu harpe coronate,
Filozofi, oameni de știință,
Păgâni, vestiți prin necredință,
Nici o pieire nu s-amână...

Țărână – suntem toți țărână!”

*

Rugăciune de suflet. Redăm mai jos o rugăciune minunată a **Cuviosului Sofronie Saharov**, în traducerea **Ierom. Rafail Noica**: „Tu, Doamne, Cel veșnic și Făcătorule a toate, Care în bunătatea Ta cea nepătrunsă m-ai chemat în această viață, Care ai revărsat peste mine harul Botezului și pecetea Duhului Sfânt, Care ai sădit în mine dorința de a Te căuta pe Tine, singurul adevăratul Dumnezeu, ascultă rugăciunea mea. Eu n-am viață, nici lumină, nici bucurie, nici înțelepciune, nici tărie decât numai în Tine, Dumnezeule. Din pricina fărădelegilor mele nu îndrăznesc să-mi ridic ochii mei spre Tine. Dar Tu ai spus ucenicilor Tăi: „Tot ce veți cere în rugăciune cu credință, veți primi” și: „orice veți cere în numele Meu, voi face vouă”. De aceea, îndrăznesc să Te chem pe Tine: Curățește-mă de orice întinăciune a trupului și a duhului; învață-mă să mă rog cum se cuvine; binecuvintează această zi, pe care mi-ai dat-o mie, slugii Tale nevrednice; cu puterea binecuvântării Tale fă-mă în stare să grăiesc și să lucrez în toată vremea spre slava Ta cu duh curat, cu smerenie, răbdare, dragoste, blândețe, pace, curaj și înțelepciune, dându-mi de-a pururea seama de prezența Ta. Doamne Dumnezeule, în necuprinsa Ta bunătate, arată-mi calea voii Tale și dă-mi să umblu în fața Ta fără păcat. Tu, Doamne, Tu știi cele de care am nevoie. Tu cunoști orbirea și neștiința mea, cunoști neputința și stricăciunea sufletului meu, dar nici durerea și întristarea mea nu-ți sunt ascunse Ție. De aceea, Te rog, ascultă rugăciunea mea și prin Duhul Tău Cel Sfânt învață-mă calea pe care să merg; iar atunci când voința mea ticăloasă mă va conduce pe alte cărări nu mă cruța, Doamne, ci silește-mă să mă întorc la Tine. Prin puterea iubirii Tale, fă-mă să mă țin cu tărie de ceea ce este bine. Păzește-mă de tot cuvântul sau fapta care strică sufletul; de orice fel de pornire, care nu-Ți este bineplăcută Ție și-l rănește pe aproapele meu.

Învață-mă ce trebuie să spun și cum trebuie să vorbesc. Iar dacă e voia Ta să nu răspund, fă-mă să tac în duh de pace, în care să nu întristez, nici să-i rănesc pe semenii mei. Așează-mă în calea poruncilor Tale și până la ultima mea răsuflare să nu mă lași să rătăcesc departe de lumina îndreptărilor Tale, astfel ca poruncile Tale să fie singură lege a ființei mele pe acest pământ în veci.

Doamne, rogu-Te, ai milă de mine! Păzește-mă în întristarea și nenorocirea mea și nu ascunde calea mântuirii de la mine. În nebunia mea, Dumnezeule, cer de la Tine lucruri multe și mari, dar îmi aduc pururea aminte de răutatea mea, de ticăloșia și josnicia mea. Miluiește-mă! Nu mă depărta de la fața Ta din pricina nevredniciei mele, ci mai degrabă sporește în mine conștiința acestei nevrednicii și dă-mi mie, celui mai rău dintre oameni, să Te iubesc pe Tine așa cum ai poruncit: din toată inima mea și din tot sufletul meu și din tot cugetul meu și cu toată tăria mea: din toată ființa mea. Doamne, prin Duhul Tău Cel Sfânt, învață-mă dreapta judecată și conștiință. Dă-mi să cunosc adevărul Tău înainte de a intra în mormânt. Ține-mă în viață în această lume, ca să-Ți pot aduce căință cu vrednicie. Nu mă lua la jumătatea zilelor mele, nici când mintea mea e încă oarbă. Iar când Îți va bineplăcea să pui capăt vieții mele, dă-mi de veste dinainte, ca să-mi pot pregăti sufletul să vină înaintea Ta. Fii cu mine, Doamne, în acel ceas înfricoșător și dă-mi bucuria mântuirii Tale. Curățește-mă de toate gândurile tănuite, de toată răutatea ascunsă întru mine; și dă-mi răspuns bun la scaunul Tău de judecată. Doamne, în mare mila Ta și nemărginita Ta dragoste de oameni, ascultă rugăciunea mea! AMIN.”

*

Tămăduitorii. Cel dintâi cadru medical cunoscut în Bârda a fost **Moșa Chița** de la Malovăț. Dânsa era și medic și asistentă medicală și moșă. Venea și dânsa pe aici când putea. În noaptea de 22 spre 23 februarie 1953, tătucu i-a bătut la poartă. Era miez de iarnă, frig de crăpau lemnele și zăpada de mai bine de un metru. Luase calul de la moșu Gheorghiuța Cocoș și alergase la Malovăț, ca la ultima speranță. Mama trebuia să nască! Moșa Chița a ieșit zgribulită, a aflat despre ce e vorba și i-a spus: „, - Nicolae, du-te acasă liniștit, că nu va naște până mâine! Dimineață faci rost de o sanie și vii să mă iei!” Așa a făcut tătucu și lucrurile s-au derulat cu bine, așa cum prorocise Moșa Chița. De la o vreme a început să mai vină din când în când pe la noi nea **Fănică Băloi**, felcer din Colibași. Parcă-l aud și azi: „, - Mă, du-te acasă, nu mai sta prin noroi, că-ți fac o injecție de..., de..., de...!” □i copiii fugeau acasă, care cum puteau, ascunzându-se prin cotloane, ca să nu le facă injecție.

Majoritatea problemelor de sănătate se rezolvau în sat de către localnici. Cele mai frecvente probleme le ridicau **deochiul și izdatul**. Copilul sau animalul deochiat era neliniștit, se zbătea, nu dormea. Nu oricine știa să descânte de deochiat sau de izdat. Nu era nevoie numai să știi cuvintele, ci trebuia să ai și anumite capacități. Bunica mea, Gheorghiuța și tatăl meu aveau acest dar al vindecării unor astfel de boli. Când eram deochiat, tătucu sau bunică-mea îmi descântau. Atunci începeau să caște cu gura până la urechi, de credeai că li se desfac fălcile din încheieturi. Le curgeau lacrimile pe obraji și se tăvăleau pe jos căscând. Când se ducea câte o săptămână la pădure, tătucu venea rupt de oboseală, dar niciodată nu căsca așa din cauza oboselii. □i eu învățasem descântecul, mai bine-zis îl furasem, fiindcă dacă m-ar fi învățat cum m-ar fi învățat o poezie sau o rugăciune, descântecul n-ar mai fi avut efect. Cam atâta mai rețin și azi: „Fugi izdat de deochiat, cu strămbele tale, cu urâtele tale, pe (N) lasă-l curat, luminat, cum maica l-a făcut, cum ziua l-a născut! Iar amin, amin, Maica Domnului amin...” Degeaba! Nu aveam rezultate! În tot timpul descântatului, cel ce descânta făcea semnul crucii cu trei degete peste cel bolnav. Când terminau de descântat, mă mutam în alt loc, mă linișteam, nu mai mă durea nimic și începeam să râd. Era cunoscut că cei cu ochii verzi deoache. Așa era Atena Botoșeniței. Dacă-i plăcea un animal și-l admira, apoi acela rar scăpa cu viață! Ni s-a întâmplat nouă cu o junincă. Era foarte frumoasă. Am trecut cu mămica, cu vitele, pe Linia Cocoanei. La poarta ei, pe bancă, era mătușa Atena. Parcă o aud: „, - Doamne, Marie, frumoasă junică ai!” „,- Dadă Atenă, te rog să nu mi-o deochi!” a zis mama. Am ajuns acasă și juninca a început să se tăvălească prin curte și să zbiere. Tătucu nu era acasă și n-a avut cine să-i descânte și juninca ne-a murit. Peste ani, când își aștepta ceasul, baba Atena a chemat-o pe mama și i-a dăruit o vârtelniță. Parcă și-a simțit sufletul încărcat!

Când în casa cuiva mureau copiii, cei rămași erau dați de pomană pe fereastră unor alți părinți, cărora nu le muriseră copiii. Ei rămâneau tot în casa părintească, dar se socoteau copii ai părinților adoptivi și-i respectau pe aceia tot restul vieții lor ca pe niște părinți. În cazul în care un copil avea amigdalite, problema o rezolva baba Smaranda. Ea „dădea cu glodul în gât”. Copilului bolnav îi introducea un știulete de porumb curățit de boabe și apăsa în gât cât credea ea că e destul ca să spargă amigdalitele inflamate. Când apăreau „miligoci” la ochi, adică un fel de furuncul datorat mizeriei, faptului că ne ștergeam la ochi cu mâinile murdare, soluția de însănătoșire era simplă. Căutam prin garduri și prin gunoaie ulcioare sparte, le retezeam gâtul și ne uitam pe orificiul unui astfel de „gât” spre soare și ziceam de mai multe ori: „Miligoci, miligoci, până mâine să te coci!” □i miligociul cocea, se spârgea și se vindeca. Dacă cineva avea probleme cu dantura, nimic mai simplu. „Dentistul” satului era Sandrina lui Goguțu. Ea avea un patent, cu care putea să-ți tragă și toate măselele dintr-o singură repriză. „Albeața” din ochi sau cataracta era rezolvată de Matilda lui Ionescu. Te programa în preajma seceratului, când spicele de grâu erau suficient de maturizate. Atunci îți trecea un spic peste ochiul cu care nu mai vedeai și-ți rupea „albeața de pe vederuță”. Era un fel de operație „pe viu”. Răcelile, reumatismele, constipațiile, diareele, buboaiile, durerile de tot felul se rezolvau cu ceaiuri, oblojeli, băi, aburi etc. Bunica mea avea hipertensiune foarte mare, dar n-a folosit niciodată medicamente pentru asta. Avea o buruiănă numai de ea știută. Din aceea făcea 2-3 ceaiuri și tensiunea îi revenea imediat la normal.

Cel dintâi „tămăduitor” adevărat al bolilor din Bârda a fost **Domnul Învățător Georgică Sfetcu**. Dânsul a venit cu antibioticele injectabile. Nu ajunsesem la școală, când îl auzeam vorbind de penicilină, streptomycină și auromicină. Dânsul își avea rezerve însemnate acasă din aceste medicamente și era destul să-i ceri sprijinul și-ți sărea bucuros în ajutor. Ziua sau noaptea, vara sau iarna, din șase în șase ore, Domnul Învățător își bătea în poartă și venea să facă injecția, fie că era vorba de oameni, fie de animale. O făcea cu o plăcere care impresiona pe oricine. Ori aveai să-i plătești ceva, ori nu aveai, dânsul făcea tratamentul până la capăt și trăia din toate fibrele sale bucuria de a vedea pacientul cum revine la viață, la sănătate.

Nu se poate spune că fii satului Bârda nu au fost în stare să urmeze cursurile școlilor de medicină. De aici a ieșit **Doamna Dr. Mărioara Rolea**, fiica regretatului **Rolea Petre**, stomatolog în Reșița, azi stabilită în Germania, **D-na Dr. Rusu Maria**, fiica regretatului **Bădiță Luca(Ciocârlan)**, stomatolog în Tr. Severin; regretatul **Iulică Dragomir**, asistent medical la Baia de Aramă, **Domnișoara Virginia Luca**, devenită **Dragomir**, asistentă medicală la Baia de Aramă, **Domnișoara Stănculescu Elena**, devenită **Michescu**, asistentă medicală la

Malovăț. În ultimele decenii **Doamna Dr. Stănciulescu Emilia – Dorina** a devenit locatară a satului Bârda. La fel și **Doamna Sfetcu Delia**. Ușor – ușor, descântecul, practicile străvechi, prin care oamenii își căutau sănătatea, au rămas amintiri. Tratatamentul cu medicamente chimice a luat locul acelora.

*

Zâmbete **Domnul Ion Gluga** din Sydney(Australia) ne-a trimis câteva gânduri ale Domniei – sale, pline de sevă și umor. Le redăm cu plăcere și-i mulțumim: „*Prostia e mai puțin densă decât inteligența. De aceea e tot timpul deasupra; E mai ușor să faci copii, decât oameni; Unii merg la biserică în speranța că Dumnezeu verifică prezența; Înainte de a negocia cu lupul, pune-i botniță; Deosebim două tipuri de pedepse: cu moartea și cu viața; Încearcă să definești nimicul: vei avea nevoie de multe cuvinte; Mediocrul se simte bine între spirite mărunte: e singurul loc unde pare mare; Marea taină a existenței noastre nu constă în a trăi, ci în a ști pentru ce trăiești; Am locuit un timp în sufletul unei femei: mare înghesuială; Nu-i cereți unei femei imposibilul: e capabilă să vi-l dea”.*

*

Ajutoare: **Doamna Omir Lucreția** din București, fiică a satului Malovăț, a donat bisericii noastre **300 lei**; **Doamna Leonte Daniela** din Buzău a donat **65 lei**; **Doamna Crăciunescu Valeria** și **Domnișoara Nisioi Mihaela**, ambele din Câmpulung-Moldovenesc(SV), au donat **câte 50 lei**. Dumnezeu să le răsplătească tuturor!

*

Pentru Catedrala Neamului **Doamnele Popescu Elena, Paicu Domnica, Dragotă Nicolita, Surugiu Eugenia** și **Domnii Borugă Mihai, Ungureanu Mircea, Meilă Nicolae** și **Crăciunescu Constantin**, toți din Malovăț, au donat câte **50 lei**. Dumnezeu să le ajute!

*

Colecta pentru Catedrala Mântuirii Neamului s-a încheiat. S-au completat cele două chitanțiere cu 100 chitanțe, care totalizează **1.330 lei**. Am predat toată documentația și banii protoieriei. Parohia Malovăț a fost cea dintâi parohie din Mehedinți, care a încheiat colecta, deși termenul maxim era până la 31 decembrie. Dumnezeu să vă răsplătească tuturor, indiferent cu cât ați contribuit la această colectă!

*

În cursul lunii august s-a donat pâine credincioșilor astfel: 7 Aug.(Malovăț): **120 pâini**; 14 Aug.(Bârda): **56 pâini**; 15 Aug.(Malovăț): **180 pâini**; 21 Aug.(Malovăț): **135 pâini**; 28 Aug.(Bârda): **69 pâini**. Așadar, în luna august au fost donate **560 pâini**.

*

Pelerinaje. La 15 august, **Domnul Primar George Bazavan** a taxat pe cont propriu două autocare și le-a pus la dispoziția cetățenilor din comuna Malovăț pentru a merge, gratuit, în pelerinaj la Mănăstirea Tismana. Au participat aprox. **120** cetățeni de toate vârstele din satele comunei. Dumnezeu să-i ajute!

*

Licitatii. La **2 Oct.**, la ora 11,30, în incinta bisericii de la Malovăț, va avea loc licitația pentru 2012 a următoarelor terenuri ale bisericii: **Țigăreni, Ogașul Barbului și Ogășanu**. La **9 Oct.**, la ora 11,30, în incinta bisericii din Bârda, va avea loc licitația pentru 2012 a terenurilor bisericii din **Govăra, Bucium**(plantația de meri) și **Dealul Corbului**. Rugăm pe cei interesați să respecte orele anunțate.

*

Înmormântări. La 6 sept. am oficiat slujba înmormântării pentru **Orodan Maria**(61 ani) din Malovăț. Dumnezeu s-o ierte!

*

Program. În cursul lunii Octombrie vom avea următorul program de slujbe: **1 Oct.** (Malovăț-Bârda); **2 Oct.** (Malovăț); **8 Oct.** (Malovăț - Bârda); **9 Oct.** (Bârda); **14 Oct.** (pomeniri dimineața la Bârda; slujbă la Malovăț); **15 Oct.**(Malovăț-Bârda); **16 Oct.**(Malovăț); **22 Oct.** (Malovăț - Bârda); **23 Oct.** (Bârda); **26 Oct.**(slujbă la Bârda; pomeniri la Malovăț, la ora 12); **29 Oct.** (Malovăț - Bârda); **30 Oct.** (Malovăț). În restul timpului, la orice oră din zi sau din noapte, preotul poate fi găsit la biserică, acasă sau la telefon : **0724. 99. 80. 86**. Mai poate fi contactat pe adresa de e-mail: **stanciulescubarda@gmail.com**.

*

Sănătate, pace și bucurii să vă dea Dumnezeu!

Pr. Al. Stănciulescu-Bârda

Scrisoare pastorală
Foie periodică, gratuită a Parohiei Malovăț-Mehedinți
Anul IX(2011), nr. 212 (16 – 31 August)

Dragii mei enoriași!

Sinuciderile(I). Satul Bârda și cele din jur au fost zguduite zilele acestea de sinuciderea lui **Ion Motreanu**. În cei peste 35 de ani de preoție am mai avut două cazuri de acest fel: **Ungureanu Simion** din Malovăț și **Stănciulescu Mihai** din Bârda. Toți trei au sfârșit prin spânzurare. Am vorbit de fiecare dată și de câte ori am avut prilejul de grozăvia acestui păcat al sinuciderii. Constatăm, însă, că în ultimele decenii sunt tot mai multe astfel de cazuri în țară. Tineri dar și vârstnici consideră că singura soluție pentru a-și rezolva problemele este sinuciderea. O eroare mai mare decât aceasta nici că se poate!

Așadar, vom continua, cât ne vor ține puterile, să încercăm să convingem pe oricine vrea să ne asculte, că viața este cel mai frumos dar pe care ni l-a dat Dumnezeu și că avem datoria sfântă să luptăm până la ultima picătură de vlagă pentru păstrarea acestui odor în ființa noastră. Sinuciderea este curmarea vieții proprii. Animalele nu se pot sinucide, deoarece ele nu sunt conștiente de misiunea față de trupul în care trăiesc și de rostul lor în această lume și în viața viitoare. Sinuciderea este cel mai mare păcat față de sine, căci prin ea omul își închide definitiv calea spre pocăință. Sinucigașul dă dovadă de necredință sau o credință bolnavă (**Jud.**, IX, 54 – 57; **I Reg.**, XXXI, 4- 6; **Mat.**, XXVII, 5 și **Fapt.**, I, 18), precum a lui Abimeleac, Saul sau Iuda. Sinucigașul păcătuiește contra trupului său, care este biserica Duhului Sfânt (**I Cor.**, VI,19; **Rom.**, XIV, 8-12) și, deci, nu mai are iertare nici în lumea aceasta și nici în cea viitoare. De aceea, sinucigașului nu i se mai putea face nici un fel de slujbă și nici nu se îngropa în cimitir cu cei credincioși.

Problema înmormântării sinucigașilor s-a mai luat în discuție de-a lungul timpului. În această privință, Biserica Ortodoxă are un punct de vedere bine precizat. Dacă în privința incinerării, Biserica nu are un canon expres, care să interzică acest lucru, faptul se datorează apariției sau, mai bine-zis, introducerii acestei practici în viața Bisericii mult mai târziu, adică după încheierea colecției oficiale canonice a Bisericii Ortodoxe. După cum se știe, incinerarea a început să pătrundă în Biserica creștină abia din secolul al XVIII-lea, adică după Revoluția franceză din 1789. În schimb, pentru sinucigași există un canon, din seria celor ale Sfinților Părinți, care interzice oficierea slujbei înmormântării și a oricărui fel de slujbă de pomenire pentru aceștia. Este vorba de canonul 14 al Sfântului Timotei al Alexandriei, care oprește a se aduce jertfă, adică a face pomenire cu Liturghie, pentru sinucigași. Canonul este de altfel un răspuns la o întrebare care i-a fost adresată Sfântului Părinte. Pe baza acestui canon, vechile pravile au interzis să se facă slujba înmormântării și cele de pomenire pentru sinucigași. În **Pravila de la Govora** din anul 1640, se spune: „*Cine se va ucide singur de bună voie, acestuia să nu i se cânte nici să i se facă pomenirea lui niciodată, iar de va cădea fără voia lui și va muri, acestuia să i se cânte și să i se facă pomeniri*(Glava 40).” Tot în această pravilă se spune: „*Orice om de voia lui de se va arunca pe sine dintr-un loc înalt jos și va muri, sau într-o apă, sau dintr-o piatră, sau se va junghia pe sine însuși, sau în orice fel de moarte, sau cu o funie se va spânzura, unul ca acela să nu se îngroape ca creștin, nici să-l prohodească, ci să-l lepede pe dânsul ca pe un spurcat. Iar de va fi făcut aceasta pentru Dumnezeu să nu se cruțe, fiindcă niște bunătăți ca acelea și fel de moarte n-a învățat Dumnezeu pe nimenea. Iar de-i va fi făcut lui altcineva aceasta, pe acela să-l cânte și să-l îngroape și pomeniri să-i facă ca și la tot creștinul*”(Glava 143).

Pe baza acestor dispoziții canonice și legale s-a încetățenit practica bisericească, conform căreia sinucigașilor să nu li se săvârșească slujba înmormântării ca și cele ale soroacelor de pomenire. În cazul în care cineva s-a sinucis, preotul merge doar la groapă, care de obicei se sapă într-o margine a cimitirului, nu la rând cu ceilalți parohieni și aici săvârșește doar un trisaghion (cântă „Sfinte Dumnezeule” de 3 ori). Această practică se aplică în toată Biserica noastră și asupra ei Sfântul Sinod nu a mai luat vreo hotărâre, având la bază o dispoziție canonică, dar din păcate ea nu este menționată în Panihidă sau Molitfelnice ori Agheasmatare (Panihida, Molitfelnicul și Agheasmatarul sunt cărțile care cuprind slujba înmormântării)(*Continuare în numărul viitor*).

Cruce profanată(II)(Continuare din numărul trecut). Vom continua și-n numărul de față relatările **Prea Sfințitului Episcop Ioan al Harghitei și Covasnei** privind realitățile cu care se confruntă în eparhia sa: „*Am restaurat, apoi, biserica de la Doboșeni, cu o istorie foarte interesantă și dureroasă. Din ea rămăseseră numai zidurile, care adăposteau rugi de mure. Iar în altar crescuse un frasin. Și, la apusul soarelui, am pus să se taie frasinul din altar. Copacul cădea într-o parte, soarele cădea după munți. Am sărutat acel frasin pentru că, timp de 60 de ani, el a slujit în acea biserică. Preotul acelei biserici a fost frasinul. Oamenii alungaseră preotul român și atunci Dumnezeu îmbrăcase în veșmânt verde, în veșmântul vieții, un frasin, care slujea acolo o sfântă liturghie împreună cu păsările care își făceau și ele cuib în ramurile lui. Iată cum Dumnezeu a purtat de grijă și acelei biserici și neamului nostru românesc. Am refăcut acoperișul bisericii și într-o zi a trecut pe lângă mine un cetățean, care vorbea destul de precar românește: „Părinte, știți care este istoria acestei biserici?” Eu am crezut că este maghiar și am zis: „Dumnezeu să ne păzească țara și lumea aceasta de războaie!” El era însă român asimilat. Mi-a spus: „După 30 august ‘40, la câteva zile, un colonel de armată maghiar a venit cu trupele în sat și a convocat toți bărbații români la primărie cu unelte de lucru... Ei au crezut că îi duce să repare drumuri, să repare poduri. Și după ce s-au adunat toți, le-a dat următorul ordin: „Acum vă îndreptați spre biserica voastră și o dărâmați.” Nu și-ar fi putut nimeni închipui așa ceva. Toată lumea a amuțit. Atunci soldații au tras focuri de armă în aer și au amenințat că îi împușcă. Și, cu mare durere în suflet, sub foc de armă, s-au dus să-și dărâme biserica. Foarte încet. La urmă, trupele maghiare au plecat, pereții bisericii au rămas, dar au fost demolate turlele, acoperișul. Acolo m-a așteptat tot Dumnezeu cu mure dulci și am lucrat cu studenții și am restaurat biserica. Astăzi preotul de la Baraolt îi vizitează și pe românii din Doboșeni, care au revenit la Biserica Ortodoxă(...). În perioada horthystă au fost demolate în jur de 20 de biserici, unele au fost chiar dinamitate și n-am găsit decât temelie. Așa s-a întâmplat la Tulgheș și la Căpeni, unde am pus, pe locul fostelor biserici, câte o cruce și o inscripție comemorativă. La Bixad au fost peste 400 de familii de români, erau două biserici românești în localitatea aceasta și, chiar în ‘89, câțiva credincioși au dormit în biserică, pentru că maghiarii voiau să-i dea foc. În anii ‘90 au avut loc manifestări violente antiromânești... Ne îndreptăm spre Micfalău. Într-un recensământ făcut de maghiari în 1902, în localitatea aceasta trăiau 1818 români. Azi sunt mai puțin de 150 de suflete. Într-o zi, la slujbă, i-am întrebat: „Ce s-a întâmplat cu voi de ați rămas doar 150 ?” Restul fuseseră trecuți cu forța la altă confesiune, la limba maghiară, și mi-au spus: „Părinte, noi suntem fiii vitregi ai acestei țări!” Sunt niște oameni necăjiți, care trăiesc o viață tristă. Ceea ce este important, chiar dacă mulți dintre ei și-au pierdut graiul și limba românească, totuși ei cu Dumnezeu doresc să vorbească în limba română, să se roage românește, așa cum s-au rugat moșii și strămoșii lor. Ei își doresc preot român și slujbă românească” (Continuare în numărul viitor).*

*

IV. Taina Sf. Cununii reflectată în proverbele românești(II)(Continuare din numărul trecut).

V. Primitorii sunt doi tineri, bărbat și femeie, care se hotărăsc de bunăvoie și nesiliți de nimeni să-și trăiască tot restul vieții împreună, pentru a se iubi, a naște și a crește copii și a se ajuta reciproc. Alegerea viitorului soț sau a viitoarei soții este un examen deosebit de greu pentru oricine, seriozitatea actului căsătoriei în sine fiind deosebit de important: „A-și căuta cal de mire”(IV, 450); „A-și lua păcatul în casă”(VII, 75); „Când se-nsoară/Nu-i de moară”(IV, 395). Bărbatul este superior femeii, în sensul că el este cel care alege cel dintâi, cel care propune femeii/fetei căsătoria, îi „cere mâna”, o cere în căsătorie. Fiecare își are criteriile lui după care se conduce când își alege soțul sau soția: „Însoară când vrei, mărită când poți”(IV, 395). Totuși, la nuntă „Mai mulți se uită la mireasă decât la ginere”(IV, 452). Uneori intervin și părinții, care au un cuvânt greu de spus, având în vedere experiența lor de viață și autoritatea ce-o au asupra tinerilor: „La căsătorie părinții să aleagă norocirea tinerilor ca niște pătimiși, că tinerii nu o pot cunoaște în furia tinerețelor, socotind că orice zboară se mânăncă, de-aceea pururi se înșeală”(VIII, 268). Perioada premergătoare căsătoriei este o perioadă de euforie: „Cui stă gândul la-nsurat/ Umblă parcă este beat”(IV, 399). Tânărul trebuie să aibă în vedere natura omenească, cu calitățile și defectele ei, ci nu neapărat femeia ideală: „Cine caută nevastă fără cusur, nensurat rămâne”(IV, 510); „Cui stă gândul la-nsurat/ Umblă parcă este beat”(IV, 399); Nimeni nu poate să știe evoluția ulterioară a tinerei familii și tocmai de aceea asemănările cu

loteria, apelul la ideea de noroc sunt frecvente în proverbe: „La căsătorie, ca la loterie: o mie pierd și unul abia nimerește”(VIII, 268). Creatorul popular nu exclude nici o „perioadă de probă înainte de nuntă, pentru ca tinerii să-și dea mai bine seama dacă se potrivesc și au șanse de a încheia o căsnicie solidă: „La căsătorie, ca mai bine să placă, ar trebui să urmeze ca la închiriere, pe câtă vreme să vor putea tocmi”(VIII, 268). Important ar fi ca cei doi să se potrivească, atât în ce privește calitățile, cât și defectele: „La muiere rea, bărbat și mai rău, cu mult mai bine i se cuvine; c-acela numai îi dă de cap”(VIII, 351). În astfel de situații, sunt potrivite proverbele: „N-a rupt dracul degeaba opincile până i-a adunat”(VI, 600); „Parcă i-a înjugat dracu”(VI, 629); „□i-a găsit mireasă, ca preoteasa glasul al șaptelea”(X, 265). Modernismul se resimte și în limbajul folosit de cei doi tineri: „Mai înainte din vechime, cu „nene” și cu „leliță”, cu „mamă” și cu „tată” ne căsătoream îndată, iar acum cu „domnule” și „domnișorul meu”, cu „doamna mea” și „domnișoara mea” ne uităm unul la altul și mâna nimănuia nu o mai dăm”(VIII, 268). Pentru oricine este posibilă alegerea soțului sau soției, chiar dacă acest lucru i se pare deosebit de greu sau imposibil: „Nu-i departe casa cu mireasa”(IV, 451). Alegerea trebuie făcută însă cu multă grijă, având în vedere seriozitatea căsătoriei ca act religios și social: „Pânză și nevestă noaptea să nu-ți alegi”(IV, 505, 616); „Pleacă și tensoară/Pe rând, ca la moară”(IV, 392). Dintre acestea menționăm:

- bogăția: „Cai și boi când vrei să alegi la soi bun atunci alergi, iar nevestă când îți alegi la sume de bani alergi. Vai de alegerea și alergătura ce faci”(VIII, 400); „Când vrei să te măriți, caută la om, nu la neam și avere, că din prost se face de neam și din sărac bogat, iar din neom om cu mare nevoie”(VIII, 380); „Ia-ți nevestă săracă, ca să-ți zică: fă ce știi tu”(IV, 500); „Pe cea săracă o depărtăm, cât de cinstită fie, iar pe cea bogată o rugăm, cât de împotrivită fie, că bărbații se cunună nu cu a lor neveste, ci cu ale lor mari zestre, căindu-se mai în urmă, când le dă cu piciorul. Vezi să nu o pați”(VIII, 268-269);

- frumusețea: „Cine caută nevestă frumoasă, bogată și de neam mare stăpân își ia în capul lui, iar nu nevestă de viață”(VIII, 400); „Cu cât muierea mai frumoasă, cu atât mai păcătoasă”(VIII, 353); „Frumoasă de vei lua, de obște o vei avea; urâtă de vei lua, moartea-n casă-ți vei avea. Alege din două una, ca să nu rămâi singur”(VIII, 353); „Nu la față, ci la minte să te uiți mai bine, când nevestă îți alegi”(VIII, 400); „Mirele nu se plânge când mireasa e prea frumoasă”(IV, 449); „Pentru gustul tău să-ți alegi pe cea mai frumoasă, fie și nebună, dar pentru căsătorie să-ți alegi pe cea mai înțeleaptă”(VIII, 268); „Se duc goștii și rămâne mireasa”(IV, 451); „Se duce nunta, rămâne gavia”(X, 270);

- starea socială: „Cu mai mari decât tine când te vei căsători, în loc de rude, stăpâni vei dobândi. Vezi să nu o pați”(VIII, 267);

- diferite interese: „Toți pentru neveste la interes au alergat, de-aceea bun cu rău s-a amestecat”(VIII, 400).

*

Din sfaturile Părintelui Porfirie: „S nu te indignezi, nici măcar în tine, pentru nici o acuzație nedreaptă ce ți s-ar aduce. Este un lucru rău. □i răul începe prin gânduri rele. Când te amărăști și te indignezi, fie doar cu gândul, îți strici atmosfera duhovnicească. Împiedici Sfântul Duh să lucreze și îngădui diavolului să mărească răul. Tu trebuie să te rogi totdeauna, să iubești și să ierți, alungând de la tine orice gând rău. Nu trebuie să-ți duci lupta creștinească cu predici și contestații, ci cu o adevărată iubire ascunsă. Când contestăm, ceilalți reactionează. Când îi iubim, sunt mișcați și-i câștigăm. Când iubim, credem că noi le oferim ceva celorlalți, pe când, în realitate, întâi ne oferim nouă înșine. Iubirea cere sacrificii. Să sacrificăm cu umilință ceva de-al nostru, care în realitate este al lui Dumnezeu. Când te trezești noaptea, să nu te întorci pe partea cealaltă pentru a adormi la loc. Să te ridici, să îngenunchezi în fața Celui Răstignit și a Sfinților și să te rogi smerit și cu iubire. O jumătate de oră, un sfert, zece minute, cinci, cât poți. Să te rogi fără neliniște, în pace, cu încredere în grija și iubirea lui Dumnezeu. Nu te osteni când te rogi(...). Să-L rogi pe Dumnezeu să te facă vrednic de iubirea Sa.”

*

Zâmbete cu Tudor Mușatescu. Din zicerile lui Tudor Mușatescu selectăm câteva: „Era atât de zgârcit, încât, noaptea, lătra în curte, ca să facă economie de câine; Unii trăiesc gratis, alții degeaba; Dacă într-o vorbă îndeși mai mult decât încape, devine vorbă goală; De ce prostul e

mărginit, când prostia e nemărginită?; Bănuitorul se trezește înaintea ceasului deșteptător, ca să-l controleze dacă sună exact; În fiecare zi de primavară, când vin rândunelele, pesimistul fredonează „Vezi, rândunelele se duc”; O idee bine clocită trebuie să facă adepti, nu pui; Marele cusur al femeilor este că te iubesc, totdeauna, când ai altceva de făcut; E frumos să fii bun, dar trebuie să fii și bun la ceva; Numai după invidia altora îți dai seama de propria ta valoare; Dragostea.. Bătăi de inimă pentru dureri de cap. Sentimentul care vine în galop și dispăre în vârful picioarelor”; Fiecare inimă are podul ei cu vechituri, pe care nu se îndură să le arunce niciodată, dar le scutură din când în când”(Va continua).

*

Furnicutele pământului(II). Doamna Prof. Mariana Anghelescu din Tr. Severin, citind numărul trecut din „*Scrisoare pastorală*” pe internet, nu s-a putut abține și ne-a comunicat din amintirile sale pe această temă. Le redăm, fiindcă ele contribuie la completarea tabloului elevului și școlii românești din secolul trecut: „*Elevă fiind, îmi amintesc că mergeam la cules de struguri la ferma de la Erghevița sau la Dealul Viilor. Odată, prin clasa a VII-a, nu am putut să-mi fac norma la sortat sau cules, nu mai știu precis, dar știu că profesorul de sport, - Dumnezeu să-l odihnească! - m-a lăsat să vin acasă de la Erghevița, pe jos, drept pedeapsă. Dimineața nu plecam cu bani la noi decât cu un pachetel. Școala „ne ducea” cu autobuzul, iar părinții noștri nu ne dădeau bani la noi. Ne dădeau un pachetel și atât. Altă dată, eram în liceu și ne-a dus la cules de struguri în Dealul Viilor. O profesoară de franceză, tovarășa (acesta era apelativul) Cristea, era aproape de pensie, a îndrăznit să ia câțiva struguri într-o plăsuță. Era văduvă și avea o fată puțin mai mare ca noi cu un an, doi. La ieșirea din plantație ne controlau pe toți elevii și pe profesorii însoțitori. Bineînțeles, că s-a făcut atât tam-tam și a fost amenințată cu pușcăria și cu pierderea locului de muncă, iar plasa cu 5-6 struguri, dacă erau în ea, a fost golită acolo jos în fața noastră. Nu am să uit niciodată lacrimile și indignarea acelei femei, care era un profesor de excepție. A venit vremea când am fost cu elevii la munci agricole. Într-o vară am fost la Ostrov, unde plantam stoloni de căpșuni, care erau aduși de la Magheru, pregătiți tot de elevii noștri de acolo. În fiecare seară, la ora 19, aveam grijă să controlăm starea de sănătate a elevilor, ca nu cumva peste noapte să fie nevoie de vreo salvare, că nu aveam nici telefon în insulă și nici mijloc de transport la Severin până la sfârșitul „practicii”.*

Într-o toamnă am fost la Bârda, la cules de fructe. A fost cu mine atunci și dna. prof. □ulț Hermina(fiuca lui Dănică Nicolcioniu din Colibași – n.n. S.A.), pe care cred că o cunoașteți foarte bine. Atunci eu cu fetele dormeam la sediul fermei și băieții singuri într-o cocină de porci – unde nu mai erau porci și unde se amenajaseră niște paturi. La Bârda aveam telefon. Într-o noapte am avut nevoie de salvare și a venit de la Severin. Nici doctorului nu i-a venit să creadă, că noi stăm cu copiii în asemenea condiții. Ne adusesem cazarmament de acasă, o lampă de carte era veioza, aveam un „bucătar” și o femeie de serviciu (care ștergea praful în „birău la șăfu”), iar eu cu doamna Hermina făceam de toate. Dar, una peste alta(amănunte sunt multe de spus), banii reprezentând contravaloarea muncii elevilor, erau folosiți la cumpărarea materialelor didactice, la excursii în vacanța de primăvară ș.a.m.d. Ar mai fi multe de scris dar mă tem că nu veți avea timpul necesar pentru a citi asta.”

*

Ceasul. Deși pare ciudat pentru copilul de acum, dar la jumătatea secolului trecut, copil de la țară fiind, până târziu nu am știut ce minunăție este aceea: ceasul. Bunicii și părinții mei aveau alte mijloace și metode pentru măsurarea timpului, pentru orientare în timpul zilei și al nopții. Se vorbea de „revărsatul zorilor”, de „răsăritul soarelui”, ca unitate de măsurare a timpului. Când soarele era de „un stâjen” pe bolta cerului, fie la răsărit, fie la apus, era timp pentru una sau alta dintre lucrările ce trebuiau făcute. Soarele ajungea „la prânzișor”, când trebuia dat „furuștiuc” la oameni, dacă îi aveai la lucru, soarele era „la prânz”, când trebuia să iei vitele acasă, ori să întrerupi lucrul și să pui masa la oameni. Soarele ajungea „la amiază”, „la chindie”, „la asfințit”. Ziua era la mare cinste **umbra**. Ai mei aveau semnele lor: când umbra casei sau a streșinii, sau a vreunui pom ajungea pe prag sau într-un anumit loc, era vremea prânzului, era vremea amiezei, era vremea de plecat cu vitele, de plecat la muncă.

Noaptea avea și ea secretele ei, privind măsurarea timpului. La asta bunică-mea, Gheorghiuța, muichița, era mare cunoscătoare. Dânsa citea vremea în stelele de pe cer, cum citesc eu azi în literele dintr-o carte. Avea semne precise, care nu o înșelau niciodată. Încerca să mă învețe și pe mine, dar nu

a reușit. Am reținut, totuși, că la un anumit timp din noapte ies „toiegele”, „carul mare”, „carul mic”, „cloța cu puii”, „lucefărul de dimineață”. La un moment precis din noapte cântau cocoșii, dând veste duhurilor rele, moroilor, strigoilor, ielelor și făcăturilor să fugă în locuri pustii și să lase calea curată creștinilor, ca să plece „la oraș”, cu vitele, la muncă, la drum, sau unde îi chemau nevoile. Fiecare dintre semnele de pe cer avea povestea lui și muichița le știa mai bine ca nimeni altul. Îmi amintesc că, după ce a reușit să mă lămurească bine care este „carul mare”, care-i sunt roțile, proțapul și celelalte măruntaie, am întrebat-o cum de-au putut oamenii să urce carul acolo sus, între stele. M-a privit îngăduitoare, a oftat și a început să-mi povestească: „- Demult, demult, era o femeie tare necăjită! Îi murise bărbatul în război și rămăsese cu patru copii mici. Ea era și mamă și tată. Într-o noapte târzie de toamnă venea cu carul cu lemne de la pădure. I se împotmolise într-un smârc și se chinuise până o prinsese noaptea ca să-l scoată de acolo. La un moment dat, a auzit lupii că vin din urmă. Urlau și se apropiau repede-repede. A dat bici la boi, i-a îndemnat să fugă, dar degeaba. Vitele erau slăbite, vlăguite de nemăncare, de osteneală, de greutate și n-au putut fugi. Femeia a început să strige tare la boi și să-i îndemne. Degeaba. Atunci și-a ridicat ochii către cer și a început să strige cât o țineau plămâni: „- Doamne, ajută-mă! Doamne, nu mă lăsa, că-mi rămân copiii pe drumuri! Doamne, numai Tu mai mă poți ajuta!” În timpul acesta, haita de lupi se apropia, se apropia. Boii au început să mugească îngroziți, femeia striga cât putea ea de tare. Deodată, femeia, carul încărcat cu lemne, cu boi cu tot, au început să se înalțe de la pământ, mai sus, tot mai sus. Au ajuns lupii în locul acela și s-au oprit înmărmuriți, neștiind ce să facă. Se uitau spre cer cum se ridică femeia cu carul și boii. □i așa s-au ridicat, până au ajuns acolo sus, între stele!” Această povestire am citit-o mai târziu, într-o altă variantă, în romanul lui D. R. Popescu, **Frumos, Anastasia trecea**.

Primul ceas pe care l-am văzut era unul solar. M-am dus cu tătucu să-l însoțim pe bunică-meu Ghigă, taicuțu, la băi la Bala. Avea reumatism și nu putea merge singur. Acolo era un bazin cu apă ioduroasă și altul cu noroi. Lângă cel de apă, era un stâlp de lemn înfipt în pământ. La vârful stâlpului era o scândură ca un semicerc, ca o jumătate de măsută rotundă. Partea rotundă era în jos. Pe ea erau scrijelate orele din timpul zilei. În partea de sus a stâlpului, la jumătatea diametrului semicercului de scândură, era un băț fixat, perpendicular pe stâlp. Umbra bățului se rotea pe semicercul de scândură și indica orele. Cât de exact, nu știu!

În mahalaua Luceștilor de la noi din sat, primul ceas adevărat l-a avut Stanciu □ușu. Dimineața plecau copiii la școală la Malovăț și strigau, la intervale de câteva minute, să întrebe cât e ceasul. Este vorba de generația lui Gore, Valerica, Nică și Tuța lui Pătru lui Buică!

Primul ceas de masă l-au luat părinții când am ajuns la școală, ca să nu întârzii. Primul ceas de mână mi l-au luat în 1968, când am reușit la seminar. Era un Vostoc. L-am avut până am terminat facultatea. Prin 1975, eram la București, la facultate. A venit un țigănuș la poartă, cu un ceas electronic, de plastic. Nu mai văzusem așa ceva. Toți ne-am îmbulzit să-l admirăm. Un coleg, bucureștean, a trecut la târguială. I-a dat țigănușului ceasul lui „Atlantic”(una dintre cele mai bune mărci de ceasuri din lume) și 300 lei, luând în schimb ceasul de plastic, electronic. Era fericit, iar noi ceilalți îl admiram pentru afacerea încheiată. Mai târziu găseai asemenea nimicuri pe toate drumurile, la toate tarabele, nici copiii nu le mai voiau! Mde!

*

Ajutoare: În această perioadă am primit câteva ajutoare astfel: **Domnul Constantin Grădinaru** din Harlen (Olanda) a donat **290 lei**; **Doamna Dr. Monica Petruțiu** din Orăștie (HD) a donat **150 lei**; **Doamna Secu Cornelia** din Tr. Severin, fiica **Doamnei Baltac Guța** din Malovăț, **Domnul Popescu Constantin-Iulian** din Gheme (Italia), fiul **Domnului Popescu V. Ion** din Malovăț și **Domnul Dragomir Ion** din Tr. Severin, fiu al satului Bârda, au donat câte **100 lei**; **Domnul Sabo Florin** din Amsterdam (Olanda) a donat **96 lei**; **Domnul Bărbulescu Cristian-Valentin**, **Domnul Dobrescu Doru** și **Domnul Bârță Irenu**, toți din Tr. Severin, a donat câte **50 lei**; **Domnul Fugașin Aurel** din Bârda a achitat pentru contribuția de cult **100 lei**. Le mulțumim. Dumnezeu să le ajute!

*

Colectă catedrală: Pentru Catedrala Mântuirii Neamului au continuat donațiile. Remarcăm pe **Domnul Gârbovan Ion** din Bârda cu **100 lei**, **Domnul Ivașcu Vasile** și **Doamna Rolea Maria**, amândoi din Bârda și **Domnul Iordache Mihai** din Malovăț cu câte **50 lei**. Dumnezeu să-i răsplătească!

Precizăm că până în prezent s-au adunat pentru catedrală **690 lei**. Am completat **64 chitanțe** și mai avem **36 chitanțe disponibile**. La terminarea chitanțierelor încheiem și colecta. Cine mai are de gând să contribuie, îl rugăm să se grăbească. Vă mulțumim.

*

Publicatii: În această perioadă, preotul Dvs. a reușit să mai publice câteva materiale astfel: „**Premiu de bătrânețe**“, în „Epoca”, 2011, nr. 7(iul.), ediție on-line (<http://revista-epoca.com>) și în „Datina”, an. XIX(2011), nr. 5504(10 aug.), p. 3; „**In memoriam: Gheorghe Sfetcu**“, în „Epoca”, 2011, nr. 7(iul.), ediție on-line (<http://revista-epoca.com>); „**Comedie națională**“, în „Epoca”, 2011, nr. 7(iul.), ediție on-line(<http://revista-epoca.com>); „**Răsplata olimpicului**“, în „Epoca”, 2011, nr. 7(iul.), ediție on-line(<http://revista-epoca.com>); „**Sfânta spovedanie reflectată în proverbele românești**“, în „Ecoul”, București, 2011, nr. 7(iul.), nr. 8(aug.), ediție on-line (<http://revista-ecoul.com>); „**Oferta de carte-15**“, în „Ecoul”, București, 2011, 8(aug.), ediție on-line(<http://revista-ecoul.com>); „**Enigma scrisorii**“, în „Datina”, Tr. Severin, an. XIX(2011), nr. 5506(13-14 aug.), p. 3; „**Deschiderea cărții**“, în „Datina”, Tr. Severin, an. XIX(2011), nr. 5507(16 aug.), p. 3; „**Evenimentele premergătoare și înfăptuirea Marii Uniri de la 1918, reflectate în Revista „Biserica Ortodoxă Română”**“, în „Studii și Cercetări de Dacoromânică. Revistă anuală a Academiei Daco-Române”, București, An. I(2011), nr. 1, p. 318 și urm.;

*

Doamna Conf. Dr. Ana Sofroni din Republica Moldova, detașată în Italia, cititoare a publicațiilor parohiei noastre, ne-a făcut o mare surpriză. A dedicat o mică poezie acestor publicații (cărți și „*Scrisoare pastorală*”). Este cea mai mare răsplată. Îi mulțumim. Iată poezia Domniei-Sale,
Marele dar:

*„Ajunsesem să duc lipsă
De merinde sufletești
Și-am văzut o mână-ntinsă
Cu desagi împărătești.*

*Era tocmai ce dorisem –,
Cărți create cu mult har;
Să le am, mă deprinsesem,
Le consider mare dar.*

*Nu oricine reușește –
Doar părinți duhovnicești,
Să explice creștinește
Legile Dumnezeiești:*

*Ce e patima, virtutea,
Dragostea întru Hristos,
Cum să aperi tu dreptatea
Ca pe-un lucru prețios?*

*Le citesc cu multă râvnă
Și-mi dau seama, cât de mult
Am îngăduit să-mi vină
Gând din cale abătut.*

*Slavă Ție, Doamne, slavă,
Că-n momentul potrivit
Mă susții – a câta oară,
Aducându-mi de citit!”*

*

Botezuri. Cununii. Înfirmări: La 21 aug. am oficiat Taina Sf. Botez pentru **Mladin Eduard – Daniel**, fiul **Domnului Mladin Paul** din Malovăț. Să trăiască și Dumnezeu să-l ocrotească! La 21 august am oficiat Taina Sfintei Cununii pentru **Domnul Bazavan Ionuț** din Malovăț și **Domnișoara Titirigă Ramona-Tudorița** din Tr. Severin. Căsătorie fericită să le dea Dumnezeu! La 16 august am oficiat slujba înfirmării pentru **Botoșan Ion**(63 ani), la 21 august pentru **Trocan Elena**(87 ani), la 25 august am participat la înfirmarea lui **Motreanu Ion**(43 ani), toți din Bârda. Dumnezeu să-i ierte!

*

Program. În luna septembrie, vom avea următorul program de slujbe: **3 Sept.** (Malovăț-Bârda); **4 Sept.** (Malovăț); **8 Sept.**(slujbă la Bârda, pomeniri la Malovăț, la ora 12); **10 Sept.** (Malovăț - Bârda); **11 Sept.** (Bârda); **14 Sept.** (Malovăț); **17 Sept.**(Malovăț-Bârda); **18 Sept.**(Malovăț); **24 Sept.**(Bârda-Malovăț); **25 Sept.**(Bârda). În restul timpului, la orice oră din zi sau din noapte, preotul poate fi găsit la biserică, acasă sau la telefon : **0724. 99. 80. 86**. Mai poate fi contactat pe adresa de e-mail: stanciulescubarda@gmail.com.

*

Sănătate, pace și bucurii să vă dea Dumnezeu!

Pr. Al. Stănciulescu-Bârda

Scrisoare pastorală
Foaie periodică, gratuită a Parohiei Malovăț-Mehedinți
Anul IX(2011) nr. 211 (1 – 15 August)

Dragii mei enoriași!

Cruce profanată. Zilele acestea a apărut o nouă știre, care a bulversat conștiința multor români de bună credință. În ziua de 14 august a fost sfințită o troiță în localitatea Izvorul Mureșului din județul Covasna. Noaptea următoare, troița respectivă a fost profanată de un grup de huligani. S-a scris pe ea cu vopsea cifra satanică „666”, „valahi” și alte slogane antiromânești. Având în vedere frecvențele probleme pe care preotul ortodox de acolo le are cu localnici unguri, e ușor de înțeles din ce zonă provin făptașii. Până la urmă se pare că au fost prinși de poliție infractorii și bănuiala s-a confirmat.

Fapta menționată vine la scurt timp după ce am fost înmărmuriți de fapta altui individ maghiar, care a dat foc unei păpuși într-o piață publică din Harghita, care-l reprezenta pe Avram Iancu. Colac peste pupăză, noul ministru al sănătății depune în fața președintelui țării jurământul oficial în limba... maghiară. Ne întrebăm dacă domnul președinte a înțeles ce a spus ministrul? Ca cetățean român, beneficiar al serviciilor de asistență medicală și contribuabil în același timp la susținerea sistemului medical, mă simt amenințat. Dacă domnul ministru a jurat că va extermina pe toți românii atâta timp cât va sta în fruntea ministerului respectiv!? Oricum, dacă avea un minimum de respect față de poporul român, s-ar fi convenit să-i respecte limba și însemnele naționale.

Cu puțin timp în urmă, într-un interviu, **Înalt Prea Sfințitul Ioan al Harghitei și Covasnei** spunea că dânsul, împreună cu românii care mai sunt în cele două județe, se simt ca „niște grăniceri ai nației române”. Din acest interviu aflăm că din cele două județe majoritatea intelectualilor români au fost, pur și simplu, alungați. Apăruseră inscripții peste tot: „Românii să plece!” Școlile mixte, „care contribuieră mult la apropierea celor două etnii s-au separat. Înainte, în clasele paralele de români și de maghiari, în pauze, copiii se întâlneau și se împrieteneau, vorbeau între ei și românește și ungurește, legau prietenii care sprijineau stabilitatea și menținerea unui echilibru etnic aici, în zonă. Au fost despărțiți dascălii și profesorii care predau în aceleași școli într-o atmosferă de înfrățire. A venit momentul învrăjbirii de după '89 care a bulversat societatea. Au fost perioade când autoritatea statului român din zonă aproape că nu mai exista, când erau câte doi prefecți, unul român și unul maghiar. La instalarea, după '90, a prefectului român, în fața Prefecturii a fost plasat un sicriu negru. Pe fondul acesta tensionat al relațiilor interetnice, au fost alungați profesori și preoți români. Se ajunsese, în anii '90, să se repete anumite situații din anii '40, au fost și pierderi de vieți omenești și, în situația aceasta incertă, autoritățile statului român pierduseră efectiv controlul asupra situației din zonă. Astfel, românii și-au pus încă o dată nădejdea în Dumnezeu și în Biserică”. La alegerea primarilor din localități apărea următorul fenomen: românii se împărțeau în funcție de partidele care își susțineau candidații, pe când ungurii susțineau un singur candidat propus de partidul lor. În felul acesta candidatul ungur avea toate șansele să obțină majoritatea voturilor. Astăzi în județele Harghita și Covasna nu avem prefecți români. Înființarea Episcopiei Române a Harghitei și Covasnei în 1994, hirotonirea și instalarea **Prea Sfințitului Episcop Ioan** a fost un adevărat triumf al etniei românești în zonă. Preoții români, ortodocși, erau foarte puțini. Cum spune ierarhul, mergeai 100 km. și nu găseai un preot român. Majoritatea bisericilor din sate și orașe fuseseră distruse de trupele hortyste din anii 1940. Erau biserici ortodoxe românești, care fuseseră transformate în depozite de gunoi ale localității respective. Într-o astfel de biserică-depozit în Herculean, „încă se mai păstrau fragmente de pictură, deși biserica nu mai avea acoperiș. În ea crescuseră copaci, era duminică, ora 12, ora liturghiei, iar eu eram, cum spune psalmistul, ca o pasăre printre dărâmături, zicându-mi: câți preoți, câți ierarhi se bucură la această oră de Sfânta Liturghie, iar eu sunt ca o bufniță, părăsit, aici, între dărâmături. Și în momentul acela mi-am ridicat ochii spre cer și a venit o pasăre, a cântat de câteva ori și apoi și-a luat zborul, iar eu am lăcrimat atunci și am zis: Uite, Dumnezeu mi-a trimis o pasăre cu care să săvârșesc și eu Sfânta Liturghie. Poate că și pustnicii, în munți, săvârșeau și ei o Sfântă Liturghie cu păsările codrilor. Am plecat mai departe și mai departe și, la un moment dat, i-am spus șoferului: „Oprește mașina lângă mărul acesta și ia din el două mere.” Le-a adus, le-am binecuvântat și am zis: „Luăm și noi două mere pentru că, astăzi, nu avem și noi o bucată de anaforă ca orice creștin care merge la sfânta biserică”. N-am avut prescură pentru slujbă în ziua aceea și ne oferise Dumnezeu două mere în loc. Am restaurat, între timp, acea biserică, cu studenți de la teologie, neavând muncitori. Am scos de acolo opt camioane de moloz. Săpând, la un metru și jumătate, încă se mai păstra pardoseala bisericii. În biserica aceasta au vrut să mă bată anumite persoane de etnie maghiară. Eu n-am avut sfințenia lui Hristos să las să mă lovească cu pumnul în față și m-am tras la o parte. Cu câteva

momente înainte, preotul maghiar din zonă fusese anunțat că cineva se accidentase la câmp, un maghiar, și eu am oferit imediat mașina cu care venisem, să-l ducă de urgență la spital. Așa am răspuns gestului aceluia agresiv. Într-o zi, o creștină româncă măritată cu un maghiar, mi-a arătat, cu ochii în lacrimi, o fotografie pe care o păstra ea în Biblia de grai românesc, o fotografie cu panorama satului, după care am putut reconstitui forma acoperișului bisericii. La Herculan, lucrarea era gata și mai trebuia să se pună ușa bisericii. Singurul român din sat ne vizita adesea în timpul lucrării și, după ce au montat ușa bisericii, muncitorii s-au dus să îi dea lui cheia de la biserică, dar omul murise de trei zile. N-au avut cui să o lase...”(Continuare în numărul viitor).

*

III. Taina Sf. Împărtășanii reflectată în proverbele românești Sfânta Împărtășanie este slab reprezentată de proverbele românești. Doar cinci proverbe referitoare la ea am găsit în cele zece volume ale lui Iuliu Zanne. În primul rând, proverbele românești rețin esențialul: **în Sfânta Împărtășanie este „Sângele Domnului”**(VI, 654), *Sângele lui Hristos*(VII, 14; X, 373). Cel care se împărtășește, trebuie să fi fost mai înainte spovedit, fiindcă este mare păcat „Să-i dai grijanie fără spovedanie”(VII, 9). Tot înainte de Taina Sfintei Împărtășanii trebuie să postești: „Cine vrea să se grijească se pune de postește”(VII, 9). Împotriva îndrumărilor canonice, mulți preoți au pretins ori, pur și simplu, au primit bani pentru Sfânta Împărtășanie. Probabil că a fost o sumă simbolică, fiindcă proverbul spune despre cineva că „Nu are nici pentru cuminecătură”(VI, 538), când vrea să spună că este foarte sărac.

*

IV. Taina Sf. Cununii reflectată în proverbele românești. Taina Sfintei Cununii este cea mai bine reprezentată dintre Sfintele Taine în proverbele românești. Peste 350 de unități paremiotice există în colecția lui Iuliu Zanne. În aceste proverbe găsim idei interesante privind întemeietorul Tainei Sf. Cununi, primitorii, forma, efectele ei. Întâlnim proverbe privind imaginea familiei ideale și însușirile pozitive și negative ale soților, relațiile cu părinții, rudele, nașii, divorțul, recăsătorirea, avortul, superstițiile și multe altele. Sunt constatări și îndemnuri practice, rezultate din experiența de viață a poporului român. Foarte interesant este însă faptul că toate aceste proverbe reflectă o concepție profund creștină despre lume și viață, despre aspectele cele mai sensibile ale învățaturii creștine. Despre Sfânta Cununie găsim următoarele:

I. Necesitatea. Sfânta Cununie este:

a. o împlinire a voinței divine: „Când tu te depărtezi prin pustietăți de facerea de copii, împotriva firii, socotește-te că te depărtezi de porunca lui Dumnezeu, ce Însuși El a orânduie facerea de copii prin urmarea firii, pentru cinstea Lui, o taină dumnezeiască”(VIII, 396); „Căsătoria cea mai firească datorie omenească, de Domnul întocmită. Cine de ea se depărtează nu se mai numește om, ci proclat și satană, că satana pururi voiește să te vadă cufundat în păcate”(VIII, 267); „Căsătoria este rânduiala cea mai bună de Domnul întocmită. De ea să te ții”(VIII, 267); „Cine făptura lui Dumnezeu de soție n-o primește, acela nelegiuit de Domnul se socotește, că la porunca Lui se-mpotrivește”(VIII, 538); „Domnul pe muiere cu bărbat a însoțit-o, de-aceea fără bărbat nicicum să nu rămână”(VIII, 538); „Omul singur nu s-a zidit, ci împreună cu soție, de-aceea fără soție nu se cuvine să fie”(VIII, 537); „Vai de acela ce suferă de soție; ce cuvânt va da Celui ce l-a zidit împreună cu soție”(VIII, 537);

b. o împlinire naturală a vieții umane: „Căsătoria la om mare greutate, dar și o datorie după fire, cu mai mare dreptate. Nu te depărta de această datorie”(VIII, 267); „Căsătoria la om și când rea se socotește, cu plăcere se privește”(VIII, 267); „Căsătoria plină de ghimp, dar de ghimp cu trandafiri. Suferă ghimpul pentru mirosul trandafirilor”(VIII, 267); „Dacă inima îți cere,/Te-nsoară și-ți ia muiere”(IV, 392); Căsătoria te arată că ești om, nu dobitoac. Nu te depărta de ea”(VIII, 267).

c. obținerea unui statut social superior: „Bărbatul neînșurat ca cel mai spurcat și muierea nemăritată ca o roabă a tuturor”(VIII, 269); „Cel neînșurat, ca fulgii când vântul îi bate, într-o parte și în alta s-aruncă, fuge, zboară și nicăieri nu s-așează”(IX, 74); „Dacă nu m-am căsătorit,/Nici nu m-am călugărit”(X, 254); „Două tagme de oameni nu se căsătoresc: filosofii și călugării. Filosofii ca să petreacă în odihnă, iar călugării ca să adune avere dracilor”(VIII, 269); „Omul fără soție – o casă pustie”(VIII, 537); „Omul fără soție,/ Ca o casă pustie”(IV, 616); „Omul necăsătorit, ca boul neîmblânzit”(IX, 74); „Omul necăsătorit, ca un pustnic în pustie”(IX, 74); „Ori te însoară, ori te fă ostaș, ori te fă călugăr”(IV, 392);

d. împlinirea unei echități divine și naturale: „Căsătoria la cei blestemați o viață ticăloasă (aduce), că de gălcevi și de ocări nici un minut nu scapă, de nu și de bătăi mai de multe ori, iar la cei buni (este) un rai desăvârșit”(VIII, 267); „Căsătoria se pare a fi cel mai supărător lucru, că unul altuia trebuie să sufere orice cusur să va întâmpla să aibă”(VIII, 267); „De însurat și de coate goale să nu se vaite nimeni”(IV, 399); „De însurătoare și de coate goale nu scapă nimeni”(IV, 400); „De moarte și de nuntă nimeni, niciodată, nu poate fi gata”(II, 619); „Omul din fire așa s-a urzit, că fără soție nicicum să fie; cine-mpotrivă urmează de omenire se depărtează”(VIII, 537);

e. rezolvarea unor probleme familiale: „Cea mai mare greutate – fata nemăritată”(VIII, 380); „Gândești că e măritișul păpușe”(IV, 445); „Omul o nevastă și o pisică trebuie să aibă în casă”(IV, 498);

f. nevoia de ajutor: „Ori să nu te mai căsătorești, sau de te căsătorești, amândoi la un jug împreună să trageți”(VIII, 267); „Vai de casa aceea ce-i lipsește muierea”(VIII, 229);

g. o restabilire a statutului bărbatului și femeii: „Mai bine măritată, fie și cu un prost, decât nemăritată și defăimată; că măritișul cinste îți aduce, iar nemăritișul la mari greșeli te duce”(VIII, 380);

II. Definiția este aproape completă: „Căsătoria se-nțelege o-mpreunare după lege, după voința și porunca Domnului, că din început doi a făcut(...). Cine se atinge de căsătoria altuia de însași porunca Domnului se atinge”(VIII, 267).

III. Întemeietorul este Dumnezeu, creatorul cerului și al pământului. Nu găsim nici o referință în acest sens privitoare la Mântuitorul Iisus Hristos. Cel ce le-a zidit pe toate a zidit și pe protopărinții neamului omenesc, pe care i-a destinat să fie împreună, bărbat și femeie. După modelul primilor oameni se unesc azi și tinerii prin Taina Sfintei Cununii: „Ziditorul lumii cu soție te-a făcut și tu fugi de soție, o ce nelegiuire”(VIII, 537); „Domnul pe om din început cu soție l-a făcut de-aceea fără soție împotriva Domnului nicicum să nu fie”(VIII, 538); „Un bărbat și o muiere Domnul numai a făcut, vrând ca să arate că și bărbatul și muierea un soț trebuie să aibă pururi nelipsit. Urmează și tu după porunca Domnului, că de te vei depărta, în grea osândă vei cădea”(VIII, 537).

IV. Săvârșitorul nu este menționat în proverbele din colecția lui Iuliu Zanne(Va urma).

*

Din cugetările Părintelui Nicolae Steinhardt. Domnișoara Dumitrița Roatiș, studentă la Facultatea de Medicină de la Paris, cititoare a publicațiilor parohiei noastre, ne-a trimis câteva fragmente selectate de dânsa din cartea **Jurnalul fericirii** a regretatului Părinte Nicolae Steinhardt de la Mânăstirea Rohia din Maramureș. Îi mulțumim și o așteptăm și cu alte colaborări. Sperăm să vă fie și Dumneavoastră de folos duhovnicesc lectura acestor texte:

„Când un om reușește să facă ceva ce i-a „solicitat mult efort”, în el începe să lucreze „trufia”. Cel ce slăbește se uită cu „dispreț” la grași, iar cel ce s-a lăsat de fumat răsuște nasul disprețitor când altul se bălăcește, încă, în viciul său. Dacă unul își reprimă cu sânge sexualitatea, se uită cu dispreț și cu trufie către păcătosul care se căznește să scape de păcat, dar „instinctual” i-o ia înainte!”

Ceea ce reușim ne poate spurca mai ceva decât păcatul însuși. Ceea ce obținem se poate să ne dea peste cap reperatele emoționale în așa manieră încât ne umple sufletul de „venin”. Banii, care vin spre noi, ne pot face aroganți și zgârciți, cum succesul ne poate răsturna în abisul înfricoșător al patimilor sufletești.

Drumul către iubire se îngustează, când ne uităm spre ceilalți de la înălțimea vulturilor aflați în zbor. Blândețea inimii se usucă pe vreji de dispreț, de ură și de trufie, dacă sufletul nu este pregătit să primească reușita sa cu modestia și grația unei flori. Tot ce reușim pentru noi și ne aduce energie este merit a se întoarce către aceia ce se zbat, încă, în suferință și-n păcat.

Ochii noștri nu sunt concepuți pentru dispreț, ci pentru a exprima cu ei chipul iubirii ce se căznește să iasă din sufletele noastre. Succesele nu ne sunt date spre a ne înfoia în pene, ca în mantiile statuilor, ci pentru a le transforma în dragoste, în dezvoltare și în dăruire pentru cei din jur.

Dacă reprimi foamea în timp ce postești, foamea se va face tot mai mare. Minte ta o să viseze mâncăruri gustoase și alese, mintea o să simtă mirosurile cele mai apetisante chiar și în somn, pentru ca, în ziua următoare, înnebunită de frustrare, să compenseze lipsa ei printr-un dispreț sfidător față de cel ce nu postește. Atunci, postul devine prilej de trufie, de exprimare a orgoliului și a izbânzii trufașe asupra poftelor. Dar, dincolo de orice, trufia rămâne trufie, iar sentimentul frustrării o confirmă.

Dacă ai reușit în viață, nu te agăța de nereușitele altuia, pentru a nu trezi în tine viermele cel aprig al orgoliului și patima înfumurării. Reușita este energia iubirii și a capacității tale de acceptare a vieții, dar ea nu rămâne nemșcată, nu este ca un munte sau ca un ocean. Îngâmfwarea și trufia reușitei te coboară, încetul cu încetul, de pe soclul tău, căci ele desenează pe cerul vieții tale evenimente specifice lor.

Slăbește, bucură-te și taci! Lasă-te de fumat, bucură-te și taci! Curăță ograda ta, bucură-te de curățenie și lasă gunoiul vecinului acolo unde vecinul însuși l-a pus. Căci între vecin și gunoiul din curte există o relație ascunsă, niște emoții pe care nu le cunoști, sentimente pe care nu le vei bănui vreodată și cauze ce vor rămâne, poate, pentru totdeauna ascunse minții și inimii tale.

Între omul gras și grășimea sa există o relație ascunsă. O înțelegere. Un secret. Un sentiment neînțeles. O emoție neconsumată. O dragoste respinsă. Grășimea este profesorul grasului. Viciul este profesorul viciosului. Și, în viața noastră, nu există profesori mai severi decât viciile și incapacitățile noastre.

Acum știu, știu că orice ură, orice aversiune, orice ținere de minte a răului, orice lipsă de milă, orice lipsă de înțelegere, bunăvoință, simpatie, orice purtare cu oamenii, care nu e la nivelul grației și gingășiei unui menuet de Mozart, este un păcat și o spurcăciune. Nu numai omorul, rănirea, lovirea, jefuirea, înjurătura, alungarea, dar orice vulgaritate, desconsiderare, orice căutătură rea, orice dispreț, orice rea dispoziție, orice cuvânt greu este de la diavol și strică totul. Acum știu, am aflat și eu...”

*

Furnicutele pământului. Școala primară din anii '60 era o „școală a muncii” în primul rând. Se învăța carte, dar copiii învățau și să muncească. Învățau ce este o normă, ce este o sarcină, un termen de rezolvare a unei sarcini. Învățau să muncească atât în timpul anului școlar, cât și în vacanțe. S-o luăm pe rând:

- în timpul iernii aveam obligația să ducem semințe de mere și pere pădurețe. Nu aveam de unde să găsim asemenea fructe, dar, pentru a împlini sarcina tratată, colindam pe la toate rudele, cerșeam fructe pe care acestea le păstrasera pentru iarnă, le tăiam și recoltam semințele respective. Norma consta în câteva cutii de chibrituri umplute cu semințe. Pentru asta erau necesari cam doi saci de mere mărunte;
- în timpul primăverii era un adevărat coșmar. În primul rând, trebuia să culegem romaniță sau mușețel. Mergeam cu școala, sub conducerea Doamnei Învățătoare, pe câmp, în special pe Znamăn, și culegeam mușețel. Aveam obligația să continuăm activitatea acasă, în timpul liber și să ducem a doua zi un săcuțel cu floare de mușețel. Cea mai grea muncă de primăvară însă era strângerea de frunză de iagud(dud) pentru hrănirea viermilor de mătase. Fiecare școală primea o anumită cantitate de ouă de viermi de mătase. La început, când viermii erau mici, consumau puțin, apoi pretențiile lor creșteau de la o zi la alta. În fiecare după-amiază jefuiam duzii de acasă și de prin vecini, ba chiar mergeam și pe la buncii din Colibași ca să mai adun și de acolo. Erau niște duzi în pădure, la Cuptor, și acolo puteam să culeg în voie frunză, fiindcă acolo nu erau elevi de vârsta mea. Sandrică al lui Băleanu avea un iagud în Crac. Fusese un pom mare, căruia îi tăiaser crăcile. În vârful trunchiului crescuseră lăstari cu frunze mari, sănătoase, de un verde închis. Cu chiu cu vai, am reușit într-o zi să mă urc pe trunchi până la acei lăstari și am început să culeg. Nu știu de unde m-a văzut bătrânul, dar a venit și a început să mă ocărăscă. Nu mă cunoștea, dar știa că este un copil în dudul lui, între lăstari. La un moment dat, a început să arunce cu pietre și cu bulgări de pământ spre mine. Atunci mi-am dat seama că trunchiul dudului este budugăios. O gaură imensă se deschidea printre lăstarii crescuți pe marginile trunchiului. Fără să gândesc prea mult, temându-mă să nu fiu lovit de pietre, am intrat în budugaie și m-am pitit acolo, până moșul, plictisit, m-a lăsat și a plecat. Și azi mă înfior, gândindu-mă că acolo putea să fie un cuib de șarpe...
- în timpul verii aveam datoria să adunăm spice de pe miriștile de grâu. Mergeam și cu școala pe la Masa Mare, pe Govăra, pe Cornet, dar aveam obligația să aducem de acasă două-trei chite de spice pe zi. Petru asta trebuia să umblăm buimaci pe câmp, pe miriști, toată după-amiaza. Ni se repeta mereu că „spic cu spic se face snop”. Tot în timpul verii trebuia să mai ducem la școală plante medicinale, precum sunătoare, pătlagină și altele;
- în timpul toamnei mergeam la cules de vie la întovărășire sau colectiv. Am fost, spre exemplu, tocmai pe Negară și am cules struguri dintr-o vie nemuncită. Buruienile erau mult mai mari decât noi. Căutam cu mâinile prin iarbă, prin rugi și culegeam strugurii, ori adunam boabele. Mai aveam datoria,

tot toamna, să ducem o oarecare cantitate de semințe de salcâm, de ghindă, de prunițe, de scoabe(măceșe) și alte fructe de pădure.

- Când am ajuns la școala de la Malovăț, respectiv în clasele V-VIII, aveam în fiecare toamnă câte o întrerupere a cursurilor de o lună, timp în care nu ne duceam la școală cu cărți și caiete, ci cu câte o plasă cu ceva de mâncare. Plecam de la școală încolonați, doi câte doi, spre tarlalele de porumb, de pomi fructiferi sau vii. Câte unul lua trompeta de la detașamentul de pionieri și suna cât îl țineau bojogii, apoi o dădea altuia odihnit să ne spargă urechile. Lucram până la chindie, ca să facem „norma”. Am cules porumbi pe Covilocea, pe Govăra, pe Dealul Mare, pe la Ogășanu, am cules struguri din vii părăsite din Goișa, din Dealul Mare, am cules mere și prune din zecile de hectare ale tarlalelor din Bârda. Un telefon sau o prezență a cuiva de la ceapeu, de la fermă sau de la primărie și coloanele de elevi de la cele opt clase V-VIII ale școlii porneau cu „elan patriotic”. Dacă paza nu era prea exigentă, ne puteam alege și noi la sfârșitul zilei cu o plasă de mere, de prune, de porumbi sau de struguri, dar de cele mai multe ori nu puteam să furăm nici cât să orbim un șoarece.
- Cei de la liceu din Severin, spre exemplu, se deplasau, împreună cu profesorii, prin comunele de câmp din sudul județului. Acolo erau cazați în barăci de șantier, ori în școli sau chiar la casele oamenilor, timp de o lună sau chiar mai mult și culegeau la porumb sau fructe, cum era cazul. Alături de ei veneau militarii, pușcărișii, muncitorii din fabrici și uzine... Nici la seminarul din Craiova nu am fost lipsit de asemenea corvoade. Ne ducea în hotarul Mofleniului și Bucovățului, pe la Leamna și pe unde eram chemați să salvăm recolta...
- Astăzi în școli nu mai găsești viermi de mătase, iar elevii nu mai sunt obligați să recolteze fructe de pădure, fructe și cereale. Câmpurile sunt pustii, scaietii și sulfina predomină...

*

Rugăciunea din amurg Dintre poeziile lui Nichifor Crainic am ales pe cea care poartă acest titlu, mai ales că Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului este dedicată și pomenirii celor plecați dintre noi pe cealaltă lume:

*„Mă rog și pentru viii și pentru morții mei.
Tot una-mi sunt acuma părtașii și dușmanii,
Cu ei deopotrivă mi-am sfărâmat eu anii,
Și dragostea și vrajba le-am împărțit cu ei.
Pe morți în rugăciunea de seară mi-i culeg.
Aceștia sunt, Doamne, iar eu printre morminte.
Au fost în ei avânturi și-au fost și pogorăminte.
Puțin în fiecare, în toți am fost întreg.
De viforele vieții ei sunt acum deșerți,
Dar dragostea, dar vrajba, din toate ce rămâne?
Zdrobita rugăciune la mila Ta, Stăpâne,
Sunt și eu printre morții rugându-mă să-i ierți.
Și, adunându-mi viii, la mila Ta recurg,
Când crugul alb al zilei pământul încunună:
Tu dă-le, Doamne, dă-le cu toată mâna bună
Târzia-nțelepciune din tristul meu amurg”.*

*

Ajutoare: În această perioadă **Domnul Prof. Univ. Dr. Ing. Ion Popescu** din București, fiu al satului Malovăț, a donat **300 lei**; **Domnul Boncioc Mircea-Gheorghe** din Milano (Italia), fiul **Domnului Boncioc Liviu** din Malovăț a donat **200 lei**; **Doamna Dr. Ionescu Mihaela-Aritina** din Curtea de Argeș(AG) și **Doamna Ionescu Ana-Maria** din Câmpina(PH) au donat câte **50 lei**. Între cei care au donat până acum pentru Catedrala Mântuirii Neamului se numără **Pr. Al. Stănciulescu** din Bârda și **Domnul Munteanu Iorgu** din Malovăț, cu câte **50 lei**.

*

Pâine: În luna iulie a fost donată pâine credincioșilor veniți la biserică și unor bătrâni și bolnavi din sat astfel: 03 Iulie(Malovăț): **130 pâini**; 10 Iulie(Bârda): **64 pâini**; 17 Iulie(Malovăț): **152 pâini**; 24 Iulie(Bârda): **76 pâini**; 31 Iulie(Malovăț): **141 pâini**. În total, în luna iulie au fost donate **563 pâini**.

*

Plăți. În cursul lunii iulie am făcut o serie de plăți mai mari, astfel: **404 lei** poștei pentru coletele cu cărți trimise; **540 lei** brutăriei pentru pâinea donată în iulie; **3250 lei** tipografiei pentru cartea **N. Iorga. Concepția istorică**; **50 lei** pentru curentul electric; **161 lei** tipografiei pentru numerele 209 și 210 din „*Scrisoare pastorală*” și altele.

*

Colecte. Patriarhia Română a făcut apel către toți credincioșii ortodocși din cuprinsul său să contribuie, după bunăvoință și putere, la strângerea fondurilor necesare construirii Catedralei Mântuirii Neamului, cea mai mare biserică ce s-a construit vreodată în România. Pentru aceasta, au fost încredințate fiecărei parohii din eparhia noastră câte două chitanțiere speciale, deosebite față de ale parohiei. Aceste chitanțiere conțin 100 de chitanțe. Ele trebuie completate până la sfârșitul anului. În cazul în care cele 100 chitanțe se completează mai devreme de sfârșitul anului, atunci se încheie și colecta. Indicația forurilor locale bisericesti este de a nu se scoate chitanță mai mică de **10 lei**. Altfel spus, fiecare parohie să strângă minimum zece milioane lei vechi. Fiecare donator va primi câte un formular de pomelnic special, pe care îl va completa și-l va da preotului. Preotul va depune la protoierie câte o copie după fiecare chitanță, pomelnicele donatorilor și banii adunați. Toate vor fi trimise patriarhiei.

Așa se construiau bisericile înainte, prin contribuția credincioșilor. Astăzi și în special după Revoluție, au contribuit și credincioșii cu cât au putut și ei, dar grosul fondurilor s-a asigurat de la bugetul de stat. În cazul de față, chiar dacă indicația este ca să nu fie donație sub 10 lei, vom face o mică abatere de la poruncă și credem că nu se va supăra de aceasta nici Dumnezeu, nici oamenii. În cazul în care cineva vrea să doneze, dar nu poate da decât un leu, persoana aceea se va uni cu alte persoane care dau tot puțin, se va forma un grup, ale căror sume adunate vor însuma cel puțin 10 lei. Chitanța pe totalul sumei primită de la grupul respectiv se va scoate pe numele unui singur membru al grupului, iar ceilalți vor ști că în chitanța lor sunt însumați și banii lor. Așa cum spunea Mântuitorul, mai de preț este înaintea lui Dumnezeu bănuțul văduvei, pe care-l dă din toată inima, decât sumele mari date din alte interese de către cei bogăți.

*

Spovediri, împărtășiri: I(Malovăț): **45**; II(Bârda): **40**; III(Malovăț): **62**. În total au fost, așadar **147 credincioși**. Dintre aceștia **50** au fost copii, **49** din Malovăț și **1** din Bârda, venit și acesta din altă localitate la bunici.

*

Simpozioane: Fundația Culturală „Memoria” din Pitești și Muzeul Județean Argeș l-au invitat pe preotul Dvs. să participe al XI-lea Simpozion Internațional despre **Experimentul Pitești – Reeducarea prin tortură**, care va avea loc la Pitești în zilele 30 sept. – 2 Oct. Organizatorii suportă cheltuielile. Ispititor!

*

Publicații: **Sărbători uitate**, în „Datina”, Tr. Severin, an. XIX(2011), nr. 5499(3 aug.), p. 3; **Statuia geamantan**, „Datina”, Tr. Severin, an. XIX(2011), nr. 5499(3 aug.), p. 3; **Școala muncii**, în „Toptal's Daily News”, 2011, 8 aug., ediție on-line (<http://www.totpal.ro>); în „Singur”, Târgoviște, 2011, 9 aug., ediție on-line(<http://revistasingur.ro>); **Taina Sfintei Spovedanii reflectată în proverbele românești**, în „Ecoul”, 2010, 8 iul., ediție on-line(<http://revista-ecoul.com>); **Imaginea lui Ștefan cel Mare, domnul Moldovei(1457-1504), în documente etnoistorice**, în „Kogaion Review”, 2011, iul., ediție on-line(<http://kogaionreview.wordpress.com>) și pe blogul: <http://worksafesystem.com>); **Oferta de carte-15**, pe blogul Scriitorilor Româno-Americanii din New-York(<http://vetiver.weblog.ro>);

*

Înmormântări: la 9 August am săvârșit slujba înmormântării pentru **Coman Gheorghe(87 ani)** din Malovăț. Dumnezeu să-l ierte!

*

Program. În luna septembrie, vom avea următorul program de slujbe: **3 Sept.** (Malovăț- Bârda); **4 Sept.** (Malovăț); **8 Sept.**(slujbă la Bârda, pomeniri la Malovăț, la ora 12); **10 Sept.** (Malovăț - Bârda); **11 Sept.** (Bârda); **14 Sept.** (Malovăț); **17 Sept.**(Malovăț-Bârda); **18 Sept.**(Malovăț); **24 Sept.**(Bârda-Malovăț); **25 Sept.**(Bârda). În restul timpului, la orice oră din zi sau din noapte, preotul poate fi găsit la biserică, acasă sau la telefon : **0724. 99. 80. 86**. Mai poate fi contactat pe adresa de e-mail: stanciulescubarda@gmail.com.

Anunt. În luna septembrie se revine la ora de începere a slujbelor, respectiv **ora 9**.

*

Sănătate, pace și bucurii să vă dea Dumnezeu!

Pr. Al. Stănciulescu-Bârda

Scrisoare pastorală
Foaie periodică, gratuită a Parohiei Malovăț-Mehedinți
Anul IX(2011), nr. 210 (15 – 31 Iulie)

Dragii mei enoriași!

Scoala muncii. Titlul acesta a fost cândva, înainte de războiul din 1944, titlul unei cărți scrisă de un mare savant român, **Simion Mehedinți**. Acolo se vorbea de o metodă extraordinară folosită din vechime de familia română pentru creșterea și educația propriilor copii. Metoda era pe cât de simplă, pe atât la îndemâna fiecărei familii. Au folosit-o cu bune rezultate sute de ani familiile române. Rezultatul acestei metode se poate socoti în sutele de savanți și artiști de tot felul pe care i-a dat poporul român, în milioanele de oameni puternici, care au făcut față tuturor greutăților vieții și vitregiilor istoriei, de la coarnele plugului până la reduta de pe linia întâia a frontului. Oamenii rezultați din această „Școală a muncii” au avut tăria sufletească și trupească să supraviețuiască vremurilor de criză, de lipsuri și de secete, de război și de „eliberare”, de canal și de „reeducare”, de pușcării și de ocne. Mulți dintre ei și-au lăsat osemintele în morminte știute sau neștiute, dar au fost foarte mulți care au supraviețuit. Cei ce au beneficiat de această educație au avut un ideal în viață și au luptat pentru el. Toate celelalte trebuințe materiale și spirituale s-au subordonat aceluiași ideal.

Copiii erau obișnuiți de mici cu munca și cu greul. E adevărat, că de multe ori se făceau și excese, de multe ori se sărea peste cal, ajungându-se la adevărată exploatare a copilului, dar nu despre astfel de cazuri vorbim aici și acum. Vorbim despre acei părinți care împărțeau munca cu copiii lor. Ei luau partea cea mai mare și cea mai grea, dar știau întotdeauna să lase și copiilor o părticică, fie ea cât de mică. Întotdeauna se găseau astfel de munci și pentru copii: pășunatul vitelor era pe primul plan. Nenumărați vârstnici își amintesc cum au crescut după oi, „la coada vacii”, cu cartea în mână. Nu era o rușine să mergi cu vitele, ci dimpotrivă. Nu era o rușine ca o fetiță să învețe să mulgă o vacă sau niște oi, să strecoare laptele, să închege și să facă brânză. Nu era rușine pentru un copil sau fată să-și ajute mama să înăvădească și să oardă, să dea prin spată și prin ițe, ca să țese apoi pături, covoare, oprege, dimie și multe altele. Nu era rușine pentru un copil să meargă la fântână cu ulciorul și să aducă apă rece pentru toți ai casei. Nu era rușine să plivească la porumbi sau la grâu, să pună pologi pe legături la secerat, să adune spice. Nu era rușine să ducă boii de funie la arat ori la rarițat, ori să facă cine știe ce alte munci ușoare, potrivite vârstei. Doar la prânz și seara, până pregătea mama cele convenite pentru masă, copiii ieșeau în drum, la joacă...

Activitățile de care am vorbit și altele asemănătoare ajutau copilul să se dezvolte fizic. Devenea un om puternic, robust, capabil apoi să facă și munci grele, așa cum era nevoie în viață. Activitățile acestea îl întăreau însă sufletește pe copil. Îl obișnuiau cu o anumită ordine sau rânduială, o anumită disciplină. Dacă le plăceau muncile respective, copiii aceia deveneau buni gospodari, ori meseriași neîntrețuți în lumea satelor. Dacă nu le plăceau muncile de la țară, învățau „pe rupte” carte, ca să fugă de ele, să se pregătească pentru munci intelectuale, de funcționari. De multe ori am întâlnit bărbați și femei, care-mi spuneau că în copilărie, de câte ori se rugau, nu uitau să adauge și vorbe ca acestea: „Ajută-mă, Doamne, și pe mine să învăț carte și să pot să-mi câștig și eu pâinea în viață fără sapă!” Munca îl solidariza pe copil cu familia, cu părinții, cu frații, cu consătenii, îl lega de sat și de locurile natale. Copilul se înfrătea cu satul, cu localnicii, cu câmpul, cu codrul, cu potecile, cu fiecare pom și cu fiecare moviliță. Le iubea pe acestea, fiindcă în ele sădea o părticică din sufletul lui de copil și astfel începea să-și iubească țara.

Mulți dintre bardenii noștri își amintesc de **Domnul Gheorghe Trocan**, pe vremea când era muncitor necalificat la combinatul de prelucrarea lemnului din Severin, cum, în pauza de masă, cu o mână ducea mâncarea la gură, iar cu alta ținea cartea și învăța. A ajuns ministru...! Îmi amintesc de o poveste de Andersen sau Frații Grimm. Era vorba de un împărat, care-și obligase copilul încă din pruncie să învețe o meserie. Copilul învățase meșteșugul împletirii de rogojini. Împrejurările au făcut ca la vremea tinereții, fiul de împărat să fie răpit de dușmani în vremea unui război și să fie băgat în temniță. Acolo s-a cerut fiecărui deținut să lucreze ceea ce știe mai bine. Fiul de împărat a cerut să i se dea material ca să împletească rogojini. A făcut multă vreme rogojini atât de frumoase, încât toți erau uimiți. Rogojinile confecționate de el au ajuns să fie vândute la curtea tatălui său. Când tatăl celui întemnițat, împăratul, a văzut o astfel de rogojină, a putut citi în ornamentele ei un mesaj de la fiul său, în care acesta îi spunea unde se află. Împăratul a organizat un atac-surpriză asupra închisorii și astfel fiul său a fost eliberat. O meserie neînsemnată, învățată din copilărie, i-a scăpat fiului viața și i-a redat libertatea. Mde!

Mai ales după 1989, educația copiilor în familie s-a îndepărtat mult de cea tradițională, strămoșească. Majoritatea familiilor au mers pe principiul: am pățimit noi, să nu mai pătimească copiii. Să aibă ei de toate, să fie fericiți. E frumos, e laudabil, dar nu întotdeauna este de folos copiilor. După douăzeci de ani de „educație”

prin odihnă, vedem copiii și tineri foarte piperniciți trupește. Unii parcă ar fi scăluși. Munca te fortifică, odihna fără măsură te fleșcăiește, te ofilește. Organul folosit intens se învârtosează; cel nefolosit se atrofiază, se usucă. Așa se întâmplă cu mușchii organismului nostru. Copiii noștri fac prea puțin sport la Școală și prea puțină mișcare acasă. Sunt luați cu mașina la Școală și aduși cu mașina acasă. Mersul pe jos era un medicament de înaltă clasă. Vin acasă, mănâncă, unii se culcă, alții trec în fața televizorului sau al calculatorului. Este strigător la cer, spre exemplu, când, în vacanțe, vezi bunici de 75-80 de ani ducându-se cu vitele, iar nepoțtii stau la televizor, ori trag mâța de coadă acasă. Și nepoțtii sunt elevi de liceu sau la gimnaziu în ultimele clase...! Vine seara, când îi vezi împingând vântul pe uliță până noaptea târziu, în alte sate îi vezi la discotecă, baruri etc. Copiii aceștia vor fi peste câțiva ani oameni maturi. Sunt ei pregătiți pentru viață? Oare, tot așa de trandafirică va fi viața și după ce vor zbura din cuibul părintesc capitonat cu puf? Societatea va fi tot așa de indulgentă, de grijulie, de drăgăstoasă, ca mami, ca tati, ca tataie sau mamaie? Mă îndoiesc. Mulți dintre copii noștri nu au învățat nimic din activitățile părinților lor în gospodărie. Meseria de țaran este subapreciată, dar adevăratul țaran este un adevărat savant. Despre aceasta vom mai vorbi curând. Revenim la copii. Școala nu-i mai învață meserii, mulți nu reușesc la facultăți, iar cei care termină o facultate nu câștigă mai mult decât o hârtie. Ce vor face? E greu să iei viața de la capăt la 25-30 de ani și să recuperezi ceea ce n-ai făcut în copilărie. În primul rând e greu să-ți recapeți respectul pentru muncă, să recapeți cultul muncii. Unii se vor duce în străinătate. Acolo se muncește cu adevărat. Nefiind obișnuiți cu munca, nu vor rezita. Unii vor cădea în disperare. Nu e de mirare că se aude tot mai des de sinucideri. Sunt tineri care dau piept cu viața și cad înfrânți, fiindcă nu sunt pregătiți. Viața e o luptă și trebuie să ne luptăm cu ea. Pentru asta trebuie să ne pregătim încă din copilărie. Școala muncii era cea mai înaltă universitate, care forma oameni. Cine are urechi de auzit, să audă!

*

Sfânta Spovedanie reflectată în proverbele românești(IV).

VII. Forma. Sunt mai multe etape în desfășurarea Tainei Sfintei Spovedanii. Dintre acestea, proverbele consemnează:

- **Recunoașterea păcatelor cu sinceritate:** „Atunci te poți mântui, când, recunoscându-ți greșeala, nu numai te vei căi, ci te vei pocăi”(VIII, 390); „Cel păcătos cunoaște prea bine greșeala sa, dar de mândrie s-arată ca și când nici o știință n-ar avea”(VIII, 469); „Cu suflet viteaz și cu trup leneș”(II, 439); „Cu sufletul în palmă”(II, 440); „Cu sufletul la gură”(II, 440); „Cui i-e frică de Domnul, nu-i este frică de greșeli, că niciodată nu greșește”(VIII, 194); „Curăță mai întâi partea dinăuntru a paharului și a blidului, ca să fie și cea din afară curată”(IV, 39); „Greșalele tale la suflet ușurință, când de față le mărturisești”(VIII, 194); „Greșeala are și iertare”(X, 408); „Greșalele când se mărturisesc de sine se iartă”(VIII, 193); „Greșalele se iartă când omul se pocăiește”(VIII, 194); „La vreme de mântuire și cel dintâi și cel din urmă deopotrivă se înțeleg”(VIII, 390); „Mai bine să mărturisești greșeala ce-ai făcut și s-o îndreptezi, decât să zici că n-ai greșit și în greșeli să rămâi”(VIII, 196); „La vreme de mântuire și cel dintâi și cel din urmă deopotrivă se înțeleg”(VIII, 390); „Păcatul acoperit – totdeauna suferit”(VIII, 469); „Păcatul ascuns nu te necinstește”(VIII, 469); „Păcatul mărturisit este iertat”(VII, 72); „Păcatul mărturisit este pe jumătate iertat”(VII, 72); „Păcatul mărturisit și îndată părăsit este vrednic de iertare, când pocăință are”(VIII, 469); „Păcatul netămăduit cu noi în pământ se îngroapă, ca să se arate la Dreptul Judecător”(VIII, 469); „Se pocăiește ca lupul când îl tunde și el se văieta că oile se depărtează”(IX, 72); „Cu trupul în biserică și cu gândul la dracu”(II, 447);
- **Umilința** trebuie să caracterizeze pe cel ce vine la Sfânta Spovedanie: „Ca rugăciunea cu umilință, nimic altceva nu ți-aduce bună rânduială”(IX, 140);
- **Rugăciunea** trebuie să fie pe buzele și în inima celui ce vine la Spovedanie, dar o rugăciune sinceră, ci nu rugăciuni formale, rostite fără noimă: „Rugăciunea peste măsură, ca „Doamne miluiește!” de mii și mii de ori, ce-aduce și la popă mare supărare”(IX, 140);
- **Iertarea dușmanilor și a celor ce ne-au făcut rău:** „Blând și lesne iertător către cei ce-ți greșesc ție de te vei arăta, cu Dumnezeu te vei asemăna”(VIII, 37); „Când zici „Iartă-ne nouă Greșalele noastre, precum și noi iertăm Greșalele greșiților noștri” se înțelege că faci o legătură cu Domnul, că de vei ierta tu mai întâi pe ai tăi greșiți, așa și Domnul în urmă să te ierte pe tine; iar de nu, nu. Vezi dar acum ce legătură faci și cu cine o faci, că și de-ar voi Domnul să te ierte pe tine, n-ar putea să te ierte mai înainte, până ce vei ierta tu celor ce ți-au greșit ție. De aceea, ca să se păzească această legătură ce însuși tu ai făcut cu Domnul, de bună voia ta, iartă tu mai întâi și apoi roagă pe Domnul ca să te ierte și el pe tine”(VIII, 36); „Cel ce nu iartă pe altul, nu să înțelege de om, că omul, firește fiind supus patimilor, unul altuia trebuie să creadă”(VIII, 37); „Până nu vei ierta nu cere iertăciune, că Domnul nu te va asculta”(VIII, 37); „Cel mai mare păcat este a ține tu minte greșeala ce ție altul a greșit”(VIII, 469). Sunt și din cei care chiar și pe patul morții, la Spovedanie mărturisesc că pe anumiți dușmani nu-i pot ierta, nu pot vorbi cu ei, iar fapta

acelora „O să o spun Și morților”(II, 616) Și „O să o țin minte Și mort”(II, 616), ceea ce nu-i creștinesc, iar Sfânta Spovedanie nu-și face efectul;

- Iubirea semenilor Și chiar a dușmanilor: „Bucuria Și fericirea celor mântuiți a se iubi în veci”(VIII, 390);
- Despăgubirea celor păgubiți, asemenea lui Zaheu vameșul: „Păcatul cu pomene nicicum nu se curăță, ci numai cu despăgubirea celui ce l-ai năpăstuit”(VIII, 469);
- Postul în perioada premergătoare Sfintei Spovedanii ajută pe cel în cauză să-și facă o analiză atentă a propriei stări sufletești, crează mediul potrivit pentru rugăciune, fapte bune Și căință: „Cel ce postește spre spășenia sufletului Și de fapte rele nicicum nu se lasă, mai mult păcătuiește, socotind că cu postul pe Domnul va înșela”(VIII, 459);
- Căința sinceră pentru păcatele făcute Și hotărârea de a nu le mai repeta în viitor: „Ca căința, nici o pedeapsă nu te duce la pocăință”(IX, 72); „Ca mușcătura de căință nici o mușcătură mai dulce”(IX, 72); „Ca să te scapi de amărăciunea căirii, să te căiești până a nu greși”(VIII, 263); „Căința fără pocăință moartă să-nțelege. Urmează-le pe amândouă”(VIII, 263); „Căința Și pocăința – cea mai mare cinste a păcătosului”(VIII, 469); „Cea mai mică căință c-o bună pocăință, ți-aduce la suflet bună fericire. De ea să te fii”(VIII, 264); „Cei ce târziu se căiesc, ca râsul de cu vară ce plânge de cu iarnă”(IX, 72); „Cel ce se căiește își cunoaște greșeala; cel ce se pocăiește mai înțelept să socotește, că de ea se părăsește. Tu acestuia să te asemenea”(VIII, 264); „Cel ce se căiește târziu se deșteaptă, când vremea nu-l mai așteaptă. Deșteaptă-te mai din vreme, ca să nu te căiești”(VIII, 264); „Cu pocăință după căință păcatul l-ai spălat, fără a mai supăra pe Domnul cu mii Și sute de rugăciuni, iar dimpotrivă, mai mult Îl întârâți, că-I aduci aminte de relele ce-ai urmat”(VIII, 468); „Cui i-e rușine să se căiască, să se ferească să nu greșească”(VIII, 263); „După căință/ Vine pocăință”(VII, 351); „Nici o iertare de păcate până nu te vei îndrepta Și părăsire lor nu vei da”(VIII, 37); „O pocăință cât de mică, cu părăsire de cele rele, biruiește mii Și sute de mătării”(VIII, 381); „Omul cu știință/Are pocăință”(V, 585); „Vai de cel ce cere iertare pentru greșale numai până se va cumineca, socotind că cu aceasta pe Dumnezeu va înșela”(VIII, 36); „Păcatul îndată se uită, când îndată se îndreptează”(VIII, 469).
- Milostenia Și facerile de bine trebuie să însoțească Sfânta Spovedanie: „Câte lacrimi de săraci vei Șterge cu mâna ta, atâtea păcate din sufletul tău vei spăla”(VIII, 468); „Ce dai săracilor ție-ți dai”(V, 561); „Cel mai mare păcat în lume este a nu săvârși binele ce poți altuia a săvârși”(VIII, 469); „Cine dă săracului împrumut pe Dumnezeu”(V, 560); „Bogațiile trec, faptele bune rămân”(V, 94); „Păcatele, cât de multe, numai milostenia cu pocăință, ca apa pe foc le stinge”(IX, 125);
- Sfaturi bune date semenilor: „Cel ce va îndrepta pe un păcătos, sufletul din moarte va mântui”(VIII, 469);
- Metaniile nu sunt agreate prea mult de omul din popor. Le socotește formalism Și fără folos pentru suflet: „Mătării multe în zadar, când pocăința îți lipsește”(VIII, 382); „Mătării multe, întreagă dobitocie, viclenie Și răutate arată, că va să înșele pe cei ce-i văd făcând metanii”(VIII, 382); „Nici măcar o metanie, ci îndurare mare”(VIII, 382); „Nici mătării cere Domnul, ca să-ți frângi mijlocul, tocmai ca pehlivanii, ci căință Și pocăință, cu depărtare de orice rea urmare”(VIII, 282).

VIII. Efectele Sfintei Spovedanii sunt mai multe, astfel:

- ❖ Iertarea păcatelor mărturisite: „L-a iertat Dumnezeu”(VI, 687); „Cine are iertăciune până a nu se osândi, își dovedește greșeala sa și scapă de păcat. Asemenea și tu să urmezi”(VIII, 37);
- ❖ Curățirea sufletului: „Când ne căim, nu ne căim pentru răul ce am făcut, ci pentru că ni-i frică să nu ne ajungă alt rău Și mai rău; iar când ne pocăim cunoaștem răul ce am făcut, de-aceea de el ne părăsim”(VIII, 263); „Întâi să te căiești, apoi să te pocăiești și în urmă să nădăjduiești iertare să dobândești”(VIII, 36); „Nu înfrunța pe cel ce se pocăiește, că toți suntem vinovați păcatului”(VIII, 263); „Nu înfrunța pe păcătosul ce Domnul l-a iertat”(VIII, 468); „Păcătosul când se pocăiește, sufletul îi înflorește”(VIII, 469);
- ❖ Mântuirea: „Dacă pui untdelemn în candelă, îți va lumina”(III, 67); „A-și vedea de suflet”(II, 443); „Cu spovedania și cu buna mărturisire la multe greșeli te îndreptezi; de-aceasta să te fii”(VIII, 574); „Greșalele tale la suflet ușurință, când de față le mărturisești”(VIII, 194); „Pocăința te duce în cer de pe pământ, când la vreme o săvârșești”(VIII, 263);
- ❖ Răsplată de la Dumnezeu: „Nici o faptă fără plată, îndată sau mai pe urmă”(VIII, 607); „Nici o căință fără mângâiere, după pocăință”(VIII, 263); „Când se trudește săracul,/Dumnezeu îi umple sacul”(V, 563);
- ❖ Reorganizarea vieții și a comportamentului: „De acu calea bisericii”(VI, 492)(Va urma).

*

Din înțelepciunea lui Petre Tutea. Domnul Prof. Florian Vlădica ne trimite din Toronto (Canada), câteva cugetări ale regretatului filozof **Petre Tutea**, din care selectăm câteva:

„Hristos este eternitatea care punctează istoria. În fața lui Dumnezeu, geniul e văr primar cu idiotul. Binele și răul sunt conceptele pedagogiei lui Dumnezeu față de oameni. Libertatea omului e partea divină din el. Am dorit dintotdeauna să fac o teză de doctorat cu tema: Aflarea în treabă ca metodă de lucru la români. Cum văd eu participarea românilor de acum la mântuirea lor ? Simplu. Ducându-se la biserică. Și folosind Știința ca peria de dinți. Tot ce spune Știința să nu-i lase cu gura căscată și tot ce spune un popă de la Cucuieții din Deal să considere adevăr ritualic. Eu sunt iudeocentric în cultura Europei, că dacă scoți Biblia din Europa, atunci Shakespeare devine un glumeț tragic. Fără Biblie, europenii, chiar și laureații premiului Nobel, dormeau în crăci. Știința și filozofia greacă sunt foarte folosite, dar nu sunt mântuitoare. Prima carte mântuitoare și consolatoare pe continent, -suverană -, e Biblia. Există o carte americană, care încearcă să motiveze Științific Biblia. Asta e o prostie. Biblia are nevoie de Știință, cum am eu nevoie de Securitate. Shakespeare, pe lângă Biblie, -eu demonstrez asta și la Sorbona -, e scriitor din Găești. În afara slujbelor bisericii, nu există scară către cer. Biserica este spațiul sacru, în așa fel încât și vecinătățile devin sacre în prezența ei.

Știi unde poți căpăta definiția omului ? - te întreb. În biserică. Acolo ești comparat cu Dumnezeu, fiindcă exprimi chipul și asemănarea Lui. Dacă biserica ar dispărea din istorie, istoria n-ar mai avea oameni. Ar dispărea omul. În biserică afli că existi. Ce pustiu ar fi spațiul, dacă n-ar fi punctat de biserici! Luther, cât e el de eretic și de zezec, a spus două lucruri extraordinare: că creația autonomă e o cocotă și că nu există adevăr în afară de Biblie... Mie mi-a trebuit o viață ca să mă conving că în afară de Biblie nu e nici un adevăr. In afară de cărți nu trăiesc decât dobitoacele și sfinții: unele pentru că nu au rațiune, ceilalți pentru că o au în prea mare măsură ca să mai aibă nevoie de mijloace auxiliare de conștiință. Fără Dumnezeu, omul rămâne un biet animal rațional și vorbitor, care vine de nicăieri și merge spre nicăieri. Și el rămâne așa chiar dacă este laureat al premiului Nobel sau măturător....Poarta spre Dumnezeu este credința, iar forma prin care se intră la Dumnezeu este rugăciunea. Rugăciunea e singura manifestare a omului, prin care acesta poate lua contact cu Dumnezeu. Gândită creștin, rugăciunea ne arată că umilința înaltă, ci nu coboară pe om”.

*

Portretul lui Iuda. Regretatul Mitropolit Bartolomeu Anania a realizat un portret al lui Iuda din toate locurile și din toate timpurile. Citiți și încercați fiecare să vedeți dacă semănați cât de cât cu el sau dacă știți pe vreun semen de-al nostru care seamănă cu acest portret:

„Din nefericire, Iuda nu e doar personajul unui anume moment istoric, ci și un personaj al istoriei de după el, multiplicat peste tot, la scară planetară, în ipostaza sărutării care acoperă trădarea. Printre noi, cei ce beneficiem de civilizație, de cultură, de progres Științific, de libertate, de bunurile pământului și de harurile cerului, printre noi se instaurează, încetul cu încetul, un duh perfid care răstoarnă valorile și pervertește limbajul. Anormalul devine normal, viciul devine virtute, minciuna devine adevăr, furtul inteligent devine profesie onorabilă, sodomia se cheamă orientare comportamentală, cuvinte nobile precum prietenie, prieten, prietenă se degradează în conotații dubioase, pervertirea tineretului se intitulează program de sănătate anti SIDA, destrămarea familiei se numește planificare familială, crimele ingineriei genetice se fac în numele vindecărilor miraculoase, prostituția se legitimează prin libertatea femeii de a face ce vrea cu propriul ei trup, proxenetismul se reclamă de meditația transcendentă, sărăcirea spiritului devine globalizare, invadarea unei țări se cheamă război preventiv, terorismul își reclamă valențe divine, înfeudarea economică se numește credit bancar, pomana politică devine act de caritate. Și multe altele.

Iuda se plimbă nestingherit prin societate, prin istoria omenirii, dar și prin creștinătate. Isprava lui cea mai mare este aceea că, dintr-o singură Biserică, a făcut mai multe. Din mai multe a făcut o puzderie. Și continuă s-o facă, prin ceea ce îi este propriu: lăcomie, invidie, orgoliu. Se adaptează ușor, și-a rafinat metodele. Lucrează la lumina nopții și comunică prin unde herfiene. E un iscusit importator de religie, oferind-o concurențial pe piața bunurilor de consum. Altfel, e un ecumenist convins. Când nu lucrează pe furie, te invită la dialog frățesc. Dacă-l refuzi sau dacă te aperi, te pomenești intolerant, conservator, fundamentalist, retrograd. Cunoaște bine Biblia, are studii universitare, vorbește câteva limbi străine. El știe că Iscarioteanul era unul din cei doisprezece, care au ascultat și memorat învățătura lui Iisus. Dacă ar fi avut curăție și talent, putea să scrie o Evanghelie tot atât de bogată ca a lui Matei. A scris-o postum, în cheia sărutării perverse. Iuda e un excelent teolog, așa cum este și patronul său din Qarantania, care îi oferea lui Iisus citate din Scriptură. Iuda e tot atât de zelos printre ai săi, de vreme ce instinctul dezbinării îl mobilizează peste tot, oriunde s-ar afla. Partenerul trebuie mai întâi sedus, dominat și numai după aceea nimic. Iuda își abordează semenul cu grația cobrei care, întâlnind o viperă în junglă, o invită la un dans

aerian, fascinant, amețitor, pe durata căruia își calculează cu precizie secunda mușcăturii mortale. Iuda e un maestru al crimei perfecte”.

*

Portofel de om sărac. Am găsit pe internet o poezie plină de gingășie și adevăr a lui **Mihai Condur** cu acest titlu. Sperăm să vă placă și Dvs.:

*„Portofel de om sărac,
Banii la tine nu trag,
Ploile îți bat în geam,
Ești dator din neam în neam.*

*Buzunar de om sărman,
Te-au lăsat fără un ban,
Rob le-ai fost și i-ai slujit,
Te-au „cîtit” că ești cîstit.*

*Portofel de vieți mărunte,
Zilele ți-s tare scurte,*

*Și dac-ai îmbătrânit,
Boală grea te-a mai lovit.*

*Portofel golit de vise,
Ți-au rămas doar două fise,
Una dă-o de pomană,
Că ești singur și ți-e toamnă;*

*Una să o ai la tine,
Pentru iarna care-ți vine,
Că ți se va cere seama
Și să ai a trece vama”.*

*

Reguli de aur pentru serviciu: „1. La serviciu să nu gândești; 2. Dacă gândești să nu vorbești; 3. Dacă vorbești să nu scrii; 4. Dacă scrii să nu semnezi; 5. Dacă semnezi să nu te miri”. Sunt adevărate!

*

Nume de Botez. **Domnul Ioan Miclău** din Cringila (Australia) ne-a semnalat un articol deosebit de interesant apărut recent în ziarul românesc „Jurnalul Național”. Este tras semnalul de alarmă asupra unui aspect pe cât de adevărat, pe atât de îngrijorător: numele date copiilor la Botez. Există obiceiul de secole la poporul nostru, ca numele copilului să fie legat de sfântul din calendar, în ziua căruia s-a născut ori s-a botezat copilul, ori de numele nașilor, părinților, bunicilor. Oricum, se formase un grup de câteva sute de nume foarte încetățenite la români, astfel că ele intraseră deja în specificul românesc, ne reprezentau și ne defineau ca români. După Revoluție ne-am trezit cu un fenomen periculos. Mulți s-au lăsat influențați de televiziune și de tot felul de alte surse și au dat nume copiilor dintre cele mai bizare și de prost gust. Numele românești obișnuite, precum Ion, Vasile, Constantin, Ilie, Maria, Ana, Stanca etc. sunt tot mai rare. Altele le-au luat locul. O să vă minunați și să vă închinați, dar găsim în buletine nume precum: **Ministru, Lămâia, Semafor, Justiția, Pișu, Smuc, Pârțan, Păsărică, Curcă, Labă** etc. Le zicem trăznite și sperăm că nu mai sunt altele. Iată, însă, că ziarul cu pricina a scos de la statistică o serie de astfel de nume de-ți stă mîntea în loc, nu alta. Iată-le! Menționăm că în paranteze avem numărul total din evidențele statistice al fiecărui astfel de nume: Strugurel (442), Portocală(101), Ministru(28), Lămâia(153), Poliția (3), Justiția(5), Semafor (3), Bucă (2552), Flocea(1419), Păsărică(1509), Curcă (4289), Labă(816), Nebunu (680), Bounegru(499), Mortu (447), Blegu(371), Belibou(460), Găleată(238), Sarcină(250), Puțică (201), Muia(159), Bucilă(214), Pipi(190), Bețivu(197), Sulă(147), Slăbuțu(179), Slănină(164), Roadevin(158), Jegu(50), Buba(57), Stricatu (59), Nespălatu(56), Găinaț(40), Pișu(43), Gunoi(27), Smuc(23), Botderață(46), Regulatul(20), Castron(18), Pierdevară(17), Bățmăndru(44), Sfârc(18), Ușă-Închisă(11), Pârțan(2), Bulan(3), Pizdelea(3), Curu (7), Acru(8) și multe altele asemenea.

Fraților! Să vă ferească Dumnezeu de a vă pierde mințile, ca să puneți astfel de nume copiilor și nepoților Dumneavoastră. Nici în mormânt nu veți avea odihnă de blestemele lor!

*

Ajutoare și donații. În această perioadă, am primit câteva ajutoare astfel: **Domnul Cătălin-Ioan Toncea** din București a donat **500 lei**, iar **Domnul Vlad Constantin-Torinel** din Madrid (Spania) a donat **50 lei**. Le mulțumim cordial. Dumnezeu să le răsplătească!

*

Publicatii. În această perioadă, parohia noastră a publicat cartea preotului Dvs., **N. Iorga. Concepția istorică** la editura Sitech din Craiova(370 pag). Pentru realizarea acestei cărți a sacrificat cinci ani din tinerețe. A predat-o în 1978 la Editura „Scrisul Românesc” din Craiova. Fiindcă era necesar referatul unei autorități în domeniu, preotul a cerut să-i fie repartizată cartea regretatului academician **Ștefan Pascu**, președintele Secției de Istorie a Academiei Române. Un an a stat manuscrisul la dânsul, până a reușit să conspecteze cele 500 pagini ale manuscrisului. La final a alcătuit nu numai referatul cerut de editură, ci și o

prefață. În ea zice, printre altele: „*Lucrarea lui Al. N. Stănciulescu-Bârda, nu e nici neavenită, nici inutilă și nici de prisos. Dimpotrivă, este binevenită și, de aceea, bine primită, întrecându-le pe cele dinainte prin vastitatea sa, prin bogăția informației și prin strădanile, reușite, de analiză și interpretare în contextul istoriografiei vremii.*”

Pentru realizarea ei, autorul a întreprins o muncă laborioasă, investigând mai întâi opera principală a lui Nicolae Iorga, confruntând-o cu concepțiile contemporanilor săi și cu concepția materialist-istorică, ducând mai departe ceea ce s-a scris până acum în problemă. Impresionanta bibliografie consultată, pe care se bazează impresionanta bogăție de note, stă mărturie a hărniciei, seriozității și cuprinderii teoretice a gândirii istorice a lui Nicolae Iorga.

O lucrare muncită cu pasiune și dăruire și, de asemenea, cu hărnicie de albină, culegând, autorul, din zecile de mii de pagini ale lui Nicolae Iorga și din alte mii ale altor istorici ceea ce se referea la subiect. Acest bogat material informativ a fost apoi organizat într-o structură corespunzătoare, potrivit problemei înfățișate(...). Al. N. Stănciulescu-Bârda și-a deschis cu grijă drumul printre numeroasele meandre, construind o carte bogată în informații, precum și în judecăți, proprii sau împrumutate, pentru a înfățișa concepția istorică a unui mare istoric. Este așezat, astfel, prin această lucrare, Nicolae Iorga pe pedestalul ce i se cuvine și ca teoretician al istoriei, întregindu-i, astfel, personalitatea ce a dominat cu prestigiu de necontestat două generații de istorici, români și străini(...)

În noua formă cred că lucrarea corespunde din punct de vedere științific și de aceea propun și susțin publicarea sa”. Cu toate acestea, cartea a stat 17 ani în editură și nu a putut fi publicată. De trei ori a fost inclusă în planul editorial anual, dar a fost respinsă de Consiliul Culturii (cenzura). Autorul era preot și nu putea publica astfel de lucrări. Am publicat-o în prima ediție în Editura „Cugget Românesc” în 1995. S-a bucurat de succes și aprecieri, inclusiv din partea Institutului de Istorie „A. D. Xenopol” din Iași. Acum apare în a doua ediție. Mulțumim lui Dumnezeu!

*

În această perioadă, preotul Dvs. a mai reușit să publice câteva articole și studii astfel: **Discriminarea creștinismului în Europa**, în „Națiunea”, București, 2011, 18 iul. și ediție on-line(<http://www.ziarulnatiunea.ro>); **Oferta de carte-15**, în „Națiunea”, București, 2011, 18 iul. și ediție on-line(<http://www.ziarulnatiunea.ro>); **Cercurile preoțești**, în „Datina”, an. XIX(2011), nr. 5489(19 iul.), p. 3; **Interviu cu Dumnezeu**, în „Datina”, Tr. Severin, an. XIX(2011), nr. 5493(26 iul.), p. 3; **Vot pentru Brâncuși**, în „Datina”, Tr. Severin, an. XIX(2011), nr. 5494(27 iul.), p. 3; **Războaie și războaie**, în „Datina”, Tr. Severin, an. XIX(2011), nr. 5496(29 iul.), p. 3; **La vreme de restriște**, în „Datina”, Tr. Severin, an. XIX(2011), nr. 5496(29 iul.), p. 3; în „Datina”, Tr. Severin, an. XIX(2011), nr. 5496(29 iul.), p. 3; **Sfintele Taine reflectate în proverbele românești(I)**, în „Răstimp”, Tr. Severin, an. XIV(2011), nr. 2, pp. 3-8; „**Scrisoare pastorală**”, nr. 207/2011, în „Observatorul”, Toronto(Canada), 2011, 18 iul., ediție on-line (<http://www.observatorul.com>); „**Scrisoare pastorală**”, nr. 208/2011, în „Observatorul”, Toronto (Canada), 2011, 25 iul., ediție on-line (<http://www.observatorul.com>);

*

Nunți. La 23 Iulie am oficiat Taina Sfintei Cununii pentru **Domnul Pădeanu Petre-Adrian** din Timișoara și **Domnișoara Oprișan Eliza-Ionela** din Malovăț. Dumnezeu să-i binecuvânteze!

*

Program. În luna august, vom avea următorul program de slujbe: **5 Aug.**(Malovăț-Bârda); **6 Aug.** (Bârda-slujbă; Malovăț-pomeniri la ora 12); **7 Aug.**(Malovăț); **11 Aug.** (spovedit și împărtășit adulții în Malovăț, la biserică și în sat); **12 Aug.**(spovedit și împărtășit în Bârda, la biserică și în sat); **13 Aug.**(spovedit și împărtășit copiii la Malovăț); **14 Aug.**(Bârda); **15 Aug.** (Bârda-pomeniri dimineața; Malovăț-slujbă); **20 Aug.** (Malovăț-Bârda); **21 Aug.**(Malovăț); **27 Aug.** (Malovăț-Bârda); **28 Aug.**(Bârda); **29 Aug.**(Malovăț-Bârda). În restul timpului, la orice oră din zi sau din noapte, preotul poate fi găsit la biserică, acasă sau la telefon: **0724. 99. 80. 86**. Mai poate fi contactat pe adresa de e-mail: stanciulescubarda@gmail.com.

Sănătate, pace și bucurii să vă dea Dumnezeu!

Pr. Al. Stănciulescu-Bârda

Scrisoare pastorală
Foie periodică, gratuită a Parohiei Malovăț-Mehedinți
Anul IX(2011), nr. 209 (1 –15 Iulie)

Dragii mei enoriași!

Comedie națională. Am asistat săptămânile acestea, uimiți, la o adevărată comedie națională. Pe toate posturile de televiziune și de radio oameni de toate vârstele se văicăreau, că autoritățile nu le-a mai permis absolvenților de anul acesta să copieze la bacalaureat. În primul rând vociferau cei în cauză, absolvenții. Fuseseră instalate camere de luat vederi în sălile de examen și nu mai putuse nimeni „să miște”. Unii se pregătiseră cu fițuici, alții cu telefoane, alții cu cipuri instalate în trompa urechii. Pentru astfel de „cuceriri” ale tehnicii plățiseră bani grei. Dintr-o dată, iată că ministrul învățământului dăduse dispoziție să nu mai permită nimănui „să opereze”, „să se inspire”. Se văicăreau părinții și bunicii, pentru că odraslele căzuseră la examen și nu mai puteau să meargă la facultate și nu mai puteau să ajungă....

Comicul situației consta în faptul că oamenii aceia, indiferent de vârstă, nu voiau să recunoască adevărul: **măsurile luate nu erau altceva decât o încercare de întoarcere la normalitate.** Nu a existat lege în cultura românească sau în cea străină, care să permită cuiva să ia un examen prin furt. Căci, de fapt, copiatul nu este altceva decât furt, hoție. Dumnezeu spune clar în Decalog: „**Să nu furi!**” Nu mai aduce nici un fel de comentarii, completări sau amendamente. E clar: să nu furi!

Nu vreau să fiu înțeles greșit. Deplâng pe elevii buni, care au avut ghinion să nu treacă acest examen hotărâtor pentru viitorul lor. Se poate întâmpla oricui să aibă un lapsus, un blocaj din cauza stresului, emoțiilor, oboselii. Numai cine nu a dat examene nu știe prin ce tensiuni psihice se trece în perioadele de examene importante. Nu este sfârșitul lumii! Munca cinstită și constantă, efortul temeinic nu se poate să nu dea roade. Mai sunt sesiuni și timpul pierdut acum se poate recupera. Pentru omul harnic nu-i dezastru, ci doar un simplu ghinion, o simplă poticnire.

Dezastrul poate fi pentru cei care au tras mâța de coadă în tot timpul școlii, mergând pe ideea că vor copia la teze, la extemporale, la examene, la orice teste și astfel vor absolvi gimnaziul, liceul, facultatea, masteratul, doctoratul chiar! Vor copia, vor mitui, vor cumpăra, vor face orice, dar nu vor învăța. Vor veni apoi în funcții înalte, conform relațiilor, pilelor și banilor de care vor dispune și vor fericii poporul, „*cu capul lor de oaie creată*”, cum ar fi spus Mihai Eminescu. Am lucrat în învățământ douăzeci și unu de ani până acum, cu elevi de la clasa I-a până la a XII-a și cu studenți de la anul I la anul IV. Am cunoscut tot felul de copii și tineri. Mă plec până la pământ în semn de respect în fața celor care au înțeles, că prin muncă vor reuși în viață, dar disprețuiesc șmecherii, farseorii, piloșii, șpăgarii și... măgarii. Cei mai mulți dintre aceștia sunt copii de bani gata. Nouă ani am predat la diferite licee din Severin. Nu m-am dus niciodată cu mașina în parcurile liceelor respective. Mi-ar fi fost rușine să-și parcheze alături de mine un elev mașina sa mai scumpă de zeci de ori față de a mea. Cei mai mulți dintre cei care au picat acum la bacalaureat sunt dintre cei care erau culeși de poliție de prin baruri în timpul orelor de curs, cei cu sute de absențe motivate cu adeverințe medicale cumpărate, cei care distrugeau în mod barbar mobilierul școlii, cei care făceau gălăgie în orice împrejurare, cei care etalau în orice moment bogăția familiei în care avuseseră prilejul să se nască. Circula chiar un fel de folclor contemporan de genul: „*Tineret – mândria țării,/ Spaim-avutului obștesc!*” Dezastrul a fost, cu siguranță, pentru cei care ascultau la cască în timpul orelor și în tot momentul muzică sau orice altceva, numai spusele profesorilor nu, cei care petreceau nopțile prin baruri și discoteci, cei care vagabondau zeci și zeci de ore pe internet, cu tot felul de jocuri și prostii, iar a doua zi veneau la școală să dormiteze în bănci.

Am avut prilejul să văd profesori venind cu lacrimi în ochi de la câte o clasă și să spună: „ - Amară este pâinea din învățământ! Am ajuns să-și bată joc toți terchea-berchea de noi!”

În general, se aruncă vina pe profesori, că nu sunt în stare să se impună, să găsească metodele cele mai potrivite ca să-i atragă pe domnii elevi. Nu am prea auzit pe nimeni să caute cauzele și în altă parte. Faptul că în licee se intră ca în piață, fără examen, fără cernere severă nu-l ia nimeni în calcul. Școlile sunt nevoite să-și caute elevii, să-i accepte oricum, uneori chiar dacă nu

știu să scrie, doar să-i aibă la inventar. Școlile au nevoie de un anumit număr de elevi, ca să poată să existe. Repartizările pe bază de calculator sunt un dezastru. Scoatem analfabeți pe bandă, le dăm diplome și ne batem cu pumnul în piept că am realizat ceva în învățământul, în cultura și în societatea românească! Este ceea ce ar fi spus Petre Țuțea, un fel de „*a se afla în treabă, ca metodă de lucru la români!*”

Măsura luată anul acesta la examenul de bacalaureat a fost excepțională și ea trebuie extinsă la toate formele de examene. Criminală este însă activitatea unor directori de licee și profesori, care au găsit, totuși, soluții ca elevii lor să copieze. Fie că au oprit curentul electric din școală în timpul examenelor, iar camerele de luat vederi au închis ochii, fie că au vândut subiectele, fie..., fie... ! Este regretabil că tocmai directorii de licee și profesorii care au avut cu adevărat conștiința datoriei și au aplicat legea fără menajamente sunt sancționați și puși la zid, fiindcă elevii lor au obținut rezultate slabe! Aplicarea corectă și fără discriminare a unei astfel de legi ar putea oferi tinerei generații o reală egalitate de șanse, o motivație pentru muncă cinstită și temeinică, o descurajare a lenei, fraudei, imposturii și, de ce nu, o speranță pentru viitorul națiunii!

Sfânta Spovedanie reflectată în proverbele românești(III).

III. Definiția Sfintei Spovedanii este de o claritate și profunzime impresionantă: „*Spovedania este biciul greșalelor și mijlocul cel mai înlesnitor spre spăsenie și împăciuire*”(VIII, 574). Existența sau neexistența Sfintei Spovedanii este în directă legătură cu atitudinea lui Dumnezeu față de om în lumea aceasta: „*Cel ce nu se pocăiește, de câte ori se închină, de atâtea ori aduce aminte lui Dumnezeu de-ale lui nelegiuri, de-aceea tu întâi să te pocăiești, apoi la Domnul să îndrăznești*”(VIII, 264); „*Precum după boală sănătatea e mai dulce, așa și după greșală căința ne-aduce pocăință mai dulce*”(IX, 57); „*Prin păcate ne bolnăvim și prin pocăință ne lecuim. Alergă la leac, ca să scapi de boală*”(VIII, 264). Această atitudine însă devine mult mai hotărâtoare pentru situația sufletului după moarte: „*Urât este să te duci cu sufletul încărcat de nelegiuri, de blestemății și de netrebnicii*”(VIII, 543).

IV. Întemeietorul Tainei Sfintei Spovedanii nu este menționat în proverbele studiate.

V. Săvârșitorul Sfintei Spovedanii este preotul, care e numit frecvent și pe bună dreptate **duhovnic**. Instituția duhovniciei în dreptul cutumiar (obișnuelnic) românesc este foarte veche și e firesc acest fapt, având în vedere, pe de o parte, vechimea preoției, iar pe de altă parte vechimea creștinismului la români. Așa, bunăoară, ea a intrat în cutumele unor localități rurale, fiindcă acolo se întâlnesc destul des proverbe precum „*I-a făcut popa blană*”(V, 82). În acele localități era obiceiul ca preotul să facă judecățile pentru infracțiunile din parohie. Pentru adulter, puneă un țărș în curtea bisericii. Făcea gaură la o scândură și o înfigea pe țărș. La celălalt capăt al scândurii făcea altă gaură și acolo băga cu capul pe femeia adulteră, după slujbă. Toți care treceau o scui-pau. Bărbații nu erau băgați niciodată cu capul „în blană”. Duhovnicul are puterea de a lega și dezlega păcatele oamenilor: „*Ca duhovnicul: el leagă și dezleagă*”(IX, 203). El spovedește pe toți, și buni și răi: „*Duhovnicul spovedește și pe cel bun și pe cel rău*”(VI, 632). Ținerea sau iertarea păcatelor este un drept incontestabil al duhovnicului: „*Ca duhovnicul: când vrea, te iartă, când vrea, te osândește*”(IX, 203). El își „*încarcă sufletul cu păcatele altuia*”(VII, 75), în sensul că toate păcatele mărturisite intră în responsabilitatea preotului. El răspunde în fața lui Dumnezeu de ușurința cu care a iertat unele păcate, de refuzul de a reține altele, de asprimea sau ușurătatea epitiimiilor pe care le dă. Tocmai de aceea duhovnicul trebuie să fie om învățat, mai învățat decât toți, fiindcă el este cel care leagă și dezleagă, cel care povățuiește, cel care dă sentințe: „*Duhovnicii decât toți mai învățați să fie, că de la ei toți așteptăm povățuiri să luăm*”(VIII, 710). Autorul proverbului nu se sfiește să spună că duhovnicii buni contribuie substanțial la progresul religios-moral al unui popor și invers: „*vai de acel popor ce duhovnici nevoiași au*”(VIII, 710). Cele destăinuie la scaunul duhovniciei rămân îngropate în sufletul preotului-duhovnic. El are obligația sacră de a nu le divulga nimănui: „*Ce știe popa nu trebuie să știe satul*”(VII, 100); „*Nimeni ca duhovnicul mai multe taine poate cunoaște*”(IX, 203). Spovedania este făcută direct, față către față, fără martori: „*La duhovnic, ca la moară, pe rând intră, pe rând iese*”(IX, 203). Credincioșii se îndeamnă unul pe altul să se spovedească: „*Haideți să ne spovedim/La moș popa Constantin*”(VII,

90). De aici vedem imaginea duhovnicului ca a unui bătrân preot cu experiență de viață. El povățuiește și dă canoane enoriașilor ce se spovedesc, dar în unele cazuri aceste prescripții el nu le respectă: „*Duhovnicul pe păcătoși bine îi povățuiește, iar el niciuna nu păzește din câte lor le grăiește*”(VIII, 710). De aceea omul din popor îi transmite un îndemn înțelept: „*Dohtore, vindecă-te mai întâi pe tine însuși*”(V, 270). Dacă uneori epitiimiile și îndrumările duhovnicești sunt prea aspre, omul din popor conchide: „*Nici toate ale dohtorului, nici toate ale duhovnicului*”(V, 269). Există și afirmații ironice din partea omului din popor care se bazează pe obiceiul unor preoți – duhovnici de a lua bani pentru spovedanie: „*Vai de duhovnici, când vor lipsi păcătoșii*”(VIII, 710).

VI. Primitorii Sfintei Spovedanii sunt creștinii, oamenii păcătoși, care-și simt sufletul greu de păcate(Va urma).

*

Răsplata olimpicului. Eram profesor la Liceul Economic din Tr. Severin. Cea mai bună clasă din școală era clasa a XI-a B, unde era dirigintă regretata **Doamnă Prof. Maria Untaru**. Dânsa era profesoară de limba română. Puțini profesori am întâlnit, care să pună atâta suflet în ceea ce făceau în școală. Cercuri literare lunare, uneori bilunare, cărți scrise de elevi, revista de literatură a școlii („Mercur”), participări la tot felul de concursuri, unde elevii săi făceau față cu brio, emisiuni la radio și televiziune, colaborări la diferite publicații din țară și multe altele erau doar câteva dintre laturile unei activități bogate și febrile, pe care o desfășura cu totală dăruire. Aș putea s-o aseamăn cu Theodor Costescu, cel despre care Nicolae Iorga spusese cândva: „-Lăsați-l să intre, că ăsta e în stare să moară pe scările ministerului pentru școală!”

Clasa Doamnei Maria Untaru era perla școlii. Parcă erau aleși pe sprânceană, unul și unul, care mai de care. Îți era drag să te duci la clasa respectivă. Ca profesor, simțeai că zburai. Erau copii cu o cultură generală bogată, cu multe cărți citite. Îți adresau întrebări peste întrebări, lecțiile deveneau pe nesimțite adevărate probleme, atât pentru elevi, cât și pentru profesor. Nu știam când trece ora. Fiecare lecție era ca un vis frumos. Aproape fiecare elev din clasa aceea se putea lăuda că publicase ceva, că are manuscrise, că urmase sfaturile și îndrumările Doamnei.

A avut loc Olimpiada de Limba Română. Una dintre elevele de la clasa a XI-a B a ajuns în faza finală și a ieșit a doua pe țară. Era un rezultat amețitor, mai ales că liceul nu avea profil umanist, ci era axat pe discipline exacte, în special pe matematică, economie, afaceri. Doamna Maria Untaru era, într-adevăr, un om fericit. La câteva zile după olimpiadă, a intrat în cancelarie tristă. Pe obraz îi curgeau două fire de lacrimi. S-a așezat lângă mine pe un fotoliu. Eram în relații foarte bune. Participam la cenele literare, la care vorbeam întotdeauna, prezentam diferite cărți, colaboram la revista și cărțile editate de dânsa, făceam schimb de cărți. Mi-a spus plângând: „- Sunt complet decepționată, părinte! Nu mai găsesc argumente și nici cuvinte să-mi încurajez copiii să învețe. Nadia B. este olimpică. A luat a doua la faza națională și a primit ca premiu... trei sute de mii de lei. O întrebai ce vrea să-și cumpere cu ei. Îmi spuse că vrea să-și cumpere o ramă la ochelari, că de două luni i s-a rupt cea veche și n-a avut bani pentru alta nouă! Să primești pentru un asemenea rezultat bani cât să-ți poți cumpăra o ramă de ochelari, mi se pare strigător la cer!”

Sărmana fată! O știam bine. Era orfană de mamă. Tatăl era bețiv. Mai avea doi frați mai mici, căror ea le era și mamă, făcând tot menajul pentru casă. Era premiantă în clasă. Mă întreb, câte mii de ore de muncă a necesitat un asemenea rezultat pentru copilul acela aproape strivit de truda de zi cu zi. Și totul pentru o ramă de ochelari...!

Sfânta Spovedanie reflectată în proverbele românești(III).

III. Definiția Sfintei Spovedanii este de o claritate și profunzime impresionantă: „*Spovedania este biciul greșalelor și mijlocul cel mai înlesnitor spre spăsenie și împăciuire*”(VIII, 574). Existența sau neexistența Sfintei Spovedanii este în directă legătură cu atitudinea lui Dumnezeu față de om în lumea aceasta: „*Cel ce nu se pocăiește, de câte ori se închină, de atâtea ori aduce aminte lui Dumnezeu de-ale lui nelegiuri, de-aceea tu întâi să te pocăiești, apoi la Domnul să îndrăznești*”(VIII, 264); „*Precum după boală sănătatea e mai dulce, așa și după greșală căința ne-aduce pocăință mai dulce*”(IX, 57); „*Prin păcate ne bolnăvim și prin pocăință ne lecuim. Alergă la leac, ca să scapi de boală*”(VIII, 264). Această atitudine însă devine mult mai hotărâtoare pentru situația sufletului după moarte: „*Urât este să te duci cu sufletul încărcat de*

nelegiuri, de blestemății și de netrebnicii” (VIII, 543).

IV. Întemeietorul Tainei Sfintei Spovedanii nu este menționat în proverbele studiate.

V. Săvârșitorul Sfintei Spovedanii este preotul, care e numit frecvent și pe bună dreptate **duhovnic**. Instituția duhovniciei în dreptul cutumiar (obișnuelnic) românesc este foarte veche și e firesc acest fapt, având în vedere, pe de o parte, vechimea preoției, iar pe de altă parte vechimea creștinismului la români. Așa, bunăoară, ea a intrat în cutumele unor localități rurale, fiindcă acolo se întâlnesc destul des proverbe precum „*I-a făcut popa blană*” (V, 82). În acele localități era obiceiul ca preotul să facă judecățile pentru infracțiunile din parohie. Pentru adulter, pune un țaruș în curtea bisericii. Făcea gaură la o scândură și o înfigea pe țaruș. La celălalt capăt al scândurii făcea altă gaură și acolo băga cu capul pe femeia adulteră, după slujbă. Toți care treceau o scui-pau. Bărbații nu erau băgați niciodată cu capul „în blană”. Duhovnicul are puterea de a lega și dezlega păcatele oamenilor: „*Ca duhovnicul: el leagă și dezleagă*” (IX, 203). El spovedește pe toți, și buni și răi: „*Duhovnicul spovedește și pe cel bun și pe cel rău*” (VI, 632). Ținerea sau iertarea păcatelor este un drept incontestabil al duhovnicului: „*Ca duhovnicul: când vrea, te iartă, când vrea, te osândește*” (IX, 203). El își „*încarcă sufletul cu păcatele altuia*” (VII, 75), în sensul că toate păcatele mărturisite intră în responsabilitatea preotului. El răspunde în fața lui Dumnezeu de ușurința cu care a iertat unele păcate, de refuzul de a reține altele, de asprimea sau ușurătatea epitimiiilor pe care le dă. Tocmai de aceea duhovnicul trebuie să fie om învățat, mai învățat decât toți, fiindcă el este cel care leagă și dezleagă, cel care povățuiește, cel care dă sentințe: „*Duhovnicii decât toți mai învățați să fie, că de la ei toți așteptăm povățuiri să luăm*” (VIII, 710). Autorul proverbului nu se sfiește să spună că duhovnicii buni contribuie substanțial la progresul religios-moral al unui popor și invers: „*vai de acel popor ce duhovnici nevoiași au*” (VIII, 710). Cele destănuite la scaunul duhovniciei rămân îngropate în sufletul preotului-duhovnic. El are obligația sacră de a nu le divulga nimănui: „*Ce știe popa nu trebuie să știe satul*” (VII, 100); „*Nimeni ca duhovnicul mai multe taine poate cunoaște*” (IX, 203). Spovedania este făcută direct, față către față, fără martori: „*La duhovnic, ca la moară, pe rând intră, pe rând iese*” (IX, 203). Credincioșii se îndeamnă unul pe altul să se spovedească: „*Haideți să ne spovedim/La moș popa Constantin*” (VII, 90). De aici vedem imaginea duhovnicului ca a unui bătrân preot cu experiență de viață. El povățuiește și dă canoane enoriașilor ce se spovedesc, dar în unele cazuri aceste prescripții el nu le respectă: „*Duhovnicul pe păcătoși bine îi povățuiește, iar el niciuna nu păzește din câte lor le grăiește*” (VIII, 710). De aceea omul din popor îi transmite un îndemn înțelept: „*Dohtore, vindecă-te mai întâi pe tine însuși*” (V, 270). Dacă uneori epitimiiile și îndrumările duhovnicești sunt prea aspre, omul din popor conchide: „*Nici toate ale dohtorului, nici toate ale duhovnicului*” (V, 269). Există și afirmații ironice din partea omului din popor care se bazează pe obiceiul unor preoți – duhovnici de a lua bani pentru spovedanie: „*Vai de duhovnici, când vor lipsi păcătoșii*” (VIII, 710).

VI. Primitorii Sfintei Spovedanii sunt creștinii, oamenii păcătoși, care-și simt sufletul greu de păcate (Va urma).

*

Răsplata olimpicului. Eram profesor la Liceul Economic din Tr. Severin. Cea mai bună clasă din școală era clasa a XI-a B, unde era dirigintă regretata **Doamnă Prof. Maria Untaru**. Dânsa era profesoară de limba română. Puțini profesori am întâlnit, care să pună atâta suflet în ceea ce făceau în școală. Cercuri literare lunare, uneori bilunare, cărți scrise de elevi, revista de literatură a școlii („Mercur”), participări la tot felul de concursuri, unde elevii săi făceau față cu brio, emisiuni la radio și televiziune, colaborări la diferite publicații din țară și multe altele erau doar câteva dintre laturile unei activități bogate și febrile, pe care o desfășura cu totală dăruire. Aș putea s-o asemăn cu Theodor Costescu, cel despre care Nicolae Iorga spusese cândva: „Lăsați-l să intre, că ăsta e în stare să moară pe scările ministerului pentru școală!”

Clasa Doamnei Maria Untaru era perla școlii. Parcă erau aleși pe sprânceană, unul și unul, care mai de care. Îți era drag să te duci la clasa respectivă. Ca profesor, simțeai că zburai. Erau copii cu o cultură generală bogată, cu multe cărți citite. Îți adresau întrebări peste întrebări, lecțiile deveneau pe nesimțite adevărate probleme, atât pentru elevi, cât și pentru profesor. Nu știam când trece ora. Fiecare lecție era ca un vis frumos. Aproape fiecare elev din clasa aceea se putea lăuda că

publicase ceva, că are manuscrise, că urmasse sfaturile și îndrumările Doamnei.

A avut loc Olimpiada de Limba Română. Una dintre elevele de la clasa a XI-a B a ajuns în faza finală și a ieșit a doua pe țară. Era un rezultat amețitor, mai ales că liceul nu avea profil umanist, ci era axat pe discipline exacte, în special pe matematică, economie, afaceri. Doamna Maria Untaru era, într-adevăr, un om fericit. La câteva zile după olimpiadă, a intrat în cancelarie tristă. Pe obraz îi curgeau două fire de lacrimi. S-a așezat lângă mine pe un fotoliu. Eram în relații foarte bune. Participam la cenaclurile literare, la care vorbeam întotdeauna, prezentam diferite cărți, colaboram la revista și cărțile editate de dânsa, făceam schimb de cărți. Mi-a spus plângând: „- Sunt complet decepționată, părinte! Nu mai găsesc argumente și nici cuvinte să-mi încurajez copiii să învețe. Nadia B. este olimpică. A luat a doua la faza națională și a primit ca premiu... trei sute de mii de lei. O întrebai ce vrea să-și cumpere cu ei. Îmi spuse că vrea să-și cumpere o ramă la ochelari, că de două luni i s-a rupt cea veche și n-a avut bani pentru alta nouă! Să primești pentru un asemenea rezultat bani cât să-ți poți cumpăra o ramă de ochelari, mi se pare strigător la cer!”

Sărmana fată! O știam bine. Era orfană de mamă. Tatăl era bețiv. Mai avea doi frați mai mici, cărora ea le era și mamă, făcând tot menajul pentru casă. Era premiantă în clasă. Mă întreb, câte mii de ore de muncă a necesitat un asemenea rezultat pentru copilul acela aproape strivit de truda de zi cu zi. Și totul pentru o ramă de ochelari...!

*

Cunună pentru Femeie. Am găsit pe internet o predică excepțională a **Înalt Prea Sfințitului Arhiepiscop Calinic al Argeșului și Muscelului** dedicată Femeii din toate timpurile și din toate locurile, din care vom reda în paginile de față un fragment, cu speranța că, după lectura lui, respectul față de tovarășul de viață pe care ni l-a dat Dumnezeu de la facerea lumii va fi mai mare.

„Acum, la începutul bătrâneții mele, îmi pot desluși ceea ce m-a fascinat din primăvara copilăriei! Cele două ființe unice pe pământ și în Cer: **Maica Domnului și mama care m-a născut!** Cele mai apropiate ființe, fără de care n-aș fi fost și n-aș fi primit ocrotirea sub sfântul Omofor. De câte ori stăteam la masă și mai întârziem în glume și în zbenguieli, mama mi-o reteza scurt: „- Mâncăți mai repede, că Maica Domnului stă în genunchi!” Își poate imagina oricine, ce efect extraordinar au avut spusele mamei, pe un ton extrem de serios, care-mi face fiori și acum, când scriu aceste rânduri. N-am mai auzit niciodată pe nimeni spunând. Cum adică, să stea Maica Domnului în genunchi, atât timp cât noi mâncăm? De unde a auzit mama acest lucru? N-am întrebat-o și nici n-am aflat până acum. S-ar putea să se mai spună aceste cuvinte în spațiul nostru binecuvântat de Dumnezeu! De atunci făceam parte din cele două case: a Maicii Domnului și a vrednicei mele mame și ori de câte ori vorbesc și-mi aduc aminte de mama, gândul îmi zboară la toate femeile de la începutul lumii până azi!

Ce minune a mai creat Dumnezeu! **Femeia strașnică!** A pus Dumnezeu atâta plinătate și atâta forță în sinea ei, deși pare și chiar este atât de sensibilă și chiar, se poate spune, **extrem de fragilă**. Auzeam uneori spunându-se de către unii bărbați, că femeia **nu trebuie atinsă nici cu un fulg, așa trebuie să ne purtăm de delicat și frumos**. Când eram student la Sibiu, profesorul meu Grigore Marcu, o celebritate în Studiul Noului Testament, când a intrat într-un magazin, l-am auzit cât de frumos a salutat pe doamnele de acolo și cât de suav le-a sărutat mâinile, spre surpriza mea - o mărturisesc - totală! Nu m-am așteptat să-mi văd pe cogemitea profesorul și preotul să facă un gest pe care nu-l mai văzusem. Deși era cam potrivit de statură, l-am văzut cum creștea spre înalțuri, mai ales că, tânăr fiind, l-am privit atent să văd dacă nu cumva glumește. Era de maximă seriozitate! A crescut în ochii mei profesorul exigent, dar au crescut și acele doamne **care au primit cu drag**, dar și cu o obișnuită stare.

Femeia este conștientă că este valoroasă, chiar dacă nu are timp s-o arate prea des. Este prea ocupată cu lucrurile serioase și nu glumește asupra rosturilor sale sădite de Dumnezeu: de mamă, de gospodină, de vatră caldă în virtuți și vreri creștine, de vredniciei de fiecare zi, care nu se văd și de care, uneori, te cuprind, fără să vrei, unele amărăciuni, dacă nu sunt recunoscute de cei din jur. Mama, soția, gospodina, întreita lucrare, și **osteneala** fără margini, de nimeni știută, mereu împrăștiată și, de la capăt, din nou luată! De unde atâta forță? Ai putea spune că este de domeniul supranaturalului! Mă uitam la mama și o vedeam cu câtă forță lucrează o zi întreagă și

noaptea până a doua zi. N-am mai văzut o așa ființă și de dragul ei o ajutam din răspuțeri. Pentru mine, mama, soția, gospodina, este întreita minune printre noi, oamenii. Și, Doamne, de câte ori n-am umbrit întru întristare această întreită minune! Ori de câte ori am supărat pe mama mea cea scumpă, am avut cumplite dureri în suflet și acum simt ca și atunci, ba, mai mult, cu cât trece timpul, durerea crește și mai mult. Nu că aș fi supărat-o peste măsură, dar mai ales că nu i-am mulțumit niciodată că m-a născut, că m-a crescut, m-a învățat, m-a dus la biserică, m-a vegheat să nu mă frig pe sobă sau să cad în fântână. Când mama a venit la Curtea de Argeș și a intrat pe ușa palatului, unde, în anul 1936, tata a stat de gardă când era în armată, mi-a povestit cum m-a pierdut într-o zi din ochi. Aveam 2 ani! Strigând după mine disperată, a întâlnit-o pe moșica lui Cojoc, vecina noastră de casă, și întrebând-o dacă m-a văzut cumva, i-a spus: „-Tu, Ileană, Costică mergea pe cărare spre fântână, fugi să nu pățească ceva!” M-a găsit cu burta pe buduroiul fântânii, uitându-mă în apă, cum fac și acum! M-a luat de cămășuță de pe spate în sus ca să nu mă sperii! „-Vai, mi-a spus mama, parcă s-a întâmplat ieri. Am niște emoții grozave!” Când mi-a povestit, m-a cuprins un strașnic plâns pe dinăuntru! Câtă grijă la o mamă și că nu uită nimic! Nici un amănunt! Când spui **mamă**, spui un univers! **Când spui femeie**, spui viață! Când spui soție, spui speranță! Ea, femeia, mama, soția, gospodina, umple totul: casa, lucrarea, bucuria, fericirea, văzduhul, cerul!

Doamne, ce ființă este femeia! Dacă ar ști ea însăși cât este de valoroasă! Dar s-o lăsăm așa, mai bine să nu știe pentru că în final ea este o taină a lui Dumnezeu printre noi, oamenii. Să nu fim barbari cu femeia pentru că este viață și cu ea ține Dumnezeu! Să nu uităm!”

*

Din sfaturile Părintelui Arsenie Boca. „Când cineva te jicnește nu te răzbuna pe el, nu-l urî și nu te supăra pe el, întrucât această jicnire este un dar de la Dumnezeu. Dacă n-o accepți, urmează ca purificarea sufletului să se înfăptuiască prin boli și nenorociri, iar dacă nu ești pregătit nici pentru aceasta ea vine prin moarte. Această formă de purificare ne este dată prin intermediul celor apropiați, de aceea, în măsura în care reușim să-i iertăm, în aceeași măsură sunt posibile schimbări interioare de profunzime.

Se cuvine să iertăm nu numai în gând, ci și cu sufletul. Cel mai mult ne leagă de trecut supărările neiertate. Iertând un om care ne-a jicnit sau ne-a supărat, ne putem vindeca de o boală gravă. Roagă-te în permanență ca toți cei din jurul tău să fie fericiți, sănătoși și întreaga lume să fie binecuvântată. Această rugăciune va iradia atât de multă iubire către întreaga lume, încât iubirea se va întoarce la tine din belșug.

Cum dăruiești, așa primești. Răzbunându-te, te faci egal cu adversarul. Iertându-l, te arăți superior. Iertând, ne eliberăm pentru a ne putea înălța. Să fim conștienți că, iertând, îi eliberăm pe cei care ne-au greșit, deci, iertând, oferim libertate. Să alegi calea iertării, pentru că numai ea desface rana încleștată în timp. Că de nu iertați voi, nici Tatăl vostru nu vă va ierta vouă greșelile.

Dependența naște frica, îndoiala, depresia și supărarea. Nu căutați plata, nici lauda și nici o răsplată, orice ați face. Săvârșind ceva bun, noi pretindem imediat recompensa. Aceste dorințe aduc ca rezultat suferința. Cu cât veți intensifica dorințele omenești, cu atât va crește nivelul de agresivitate și se va întări programul de autodistrugere. Orice dorință, când se agață de tine devine stăpânul tău.

Când ești mânios, mânia devine stăpânul tău, te acaparează complet. Astfel, mânia ta, în această stare, va face lucruri pe care mai târziu le vei regreta. Dependența naște agresivitatea. Iar agresivitatea produce boală. Boala purifică sufletul omului și îi fortifică sistemul imunitar. Dependența de dorințe, frica, depresia și supărarea atrag gelozia. Cu cât este mai puternică dependența de persoana iubită, cu atât mai numeroase sunt pretențiile noastre față de ea. Cearta, mânia, nerăbdarea emit în tăcere o mare forță distructivă. Numai prin iubire poate seca izvorul răutăților.

Să nu vorbiți despre nenorocirile trăite pentru că ele pot prelungi durata lor. Când nu vorbim cuiva despre problemele noastre, noi ne îndepărtăm de ele. Îndepărtarea de ele este primul pas pentru depășirea acestora. Esențial este, când vorbiți despre problemele și emoțiile

dvs., să nu căutați milă sau compătimiri. Țânțarii și furnicile apar când este prezentă trufia. Când țânțarul vă înțeapă este o umilință pentru dvs. El este de mii de ori mai mic decât dvs. și reușește să vă înțepe simțitor. În această situație, dacă nu vă enervați, trufia descrește. Deci, țânțarii ne pot ajuta la ameliorarea destinului și micșorarea trufiei.”

*

Cântec șoptit. Am găsit pe internet o poezie cu acest titlu, plină de frumusețe și de simțire românească. Acum, când se vând pe nimic minele de aur de la Roșia Montană, poezia aceasta e mai actuală ca oricând. Din păcate, nu-i cunoaștem autorul. Indiferent cine o fi, cinste lui!

*„Munții noștri aur poartă
Și-au purtat din veac în veac,
Ne-a fost dat s-avem o soartă,
Soarta unui neam sărac...*

*Palmele acestea două,
Tălpile crăpate sunt,
De sudoare, nu de rouă
Avem Casă pe pământ!*

*Când străini veneau de-a valma
Pe-Arieș în sus și-n jos
Am răbdat mereu sudalma
Și ocară pân' la os.*

*Dar de-aici, din Țara asta
De-Adevăr și de dreptate,
Nu ne-am părăsit nevasta
Și pruncuții pân' la moarte!*

*Piatra, lemnul, râul, para,
Ne știi Dorul pe de rost,
De cu zori și până sara
Cine suntem, cine-am fost.*

*Doamne, ce sublimă-i Clipa
Psalmului în care tac!
Mi-a fost dat să-ndur risipa
Ăstui cântec fără leac.*

*Obosit printre cuvinte
Gândul tace și ascultă-
Aur poartă Munții noștri,
Aur și durere multă...”*

Pretul unui copil. Eram o mogâldeată de om. Nu mai aveam frați. Mă luau părinții în toate părțile cu ei, fiindcă nu aveau cu cine să mă lase acasă. Învășasem rostul vitelor, aveam grijă de ele în câmp, vreme în care părinții făceau muncile pe la locurile mai apropiate. În sat era o familie fără copii: Gheorghe și Lenuța Curea. De la o vreme stăruiau tot mai insistent de părinții mei să mă dea lor, să mă înfieze. Promiteau că dau în schimb, nici mai mult, nici mai puțin, un taur. Noi aveam un bou și trăgeam la jug cu Melache al lui Cățel, așa că oferta lui Gheorghe Curea venea să completeze o mare lipsă a familiei.

În fața mea, părinții înclinau să fie de acord. Mă întrebau mereu pe mine dacă vreau să mă fac copilul lui Gheorghe și al Lenuței. Refuzam întotdeauna categoric și atunci ei mai mult stăruiau: ba că vom avea și noi de atunci înainte doi boi și nu ne vom mai ruga de unul sau de altul să ne împrumute, ba că suntem săraci și nu vom avea niciodată bani să cumpărăm un bou, ba că Gheorghe nu stă departe de casa noastră și voi putea să revin pe acasă ori de câte ori voi vrea și că vom fi tot împreună. Eu: una și bună, nu și nu! La un moment dat am început să plâng. Nu știi dacă se așteptaseră la așa întorsătură, dar atunci știu că m-a luat tăticu în brațe, m-a sărutat și mi-a spus: „-Bine, mă, tată, mă, ai fi crezut tu, că te dădeam noi pe un bou? Toți boii și toate vacile din lume să nu-i fi dat și pe tine nu te dădeam! Păi atâta copil avem și noi și să-l dăm altuia?!”

M-am liniștit, dar multă vreme m-am minunat, amintindu-mi întâmplarea și socotind cât de scump poate fi un copil!

Gheorghe și Lenuța au luat mai mulți nepoți de-a lungul timpului cu intenția de a-i înfia, dar nici unul nu a stat mai mult de un an. Se purta urât cu ei, îi umileau și îi jicneau și copiii plecau repede. Din „gândac de colorado” sau „solomâzdră” nu-i scotea. Până la urmă au rămas tot singuri și la bătrânețe părăsiți de toți. Mai târziu, Bebe al lui Bogatu mi-a spus, legat de un caz asemănător: „-Părinte, câinele nu fuge de îmbucături, ci de zburături!” Avea dreptate!

*

Ajutoare și donații. În această perioadă, am primit câteva ajutoare și donații astfel: **Domnul Zorilă Sandu** din Tr. Severin, ginerele **Doamnei Mănescu Elena** din Malovăț, a donat **100 lei**; **Domnul Pera Vasile** din Tr. Severin, fiu al satului Malovăț și **Domnul Muntean Camil** din Întorsura Buzăului(CV) au donat câte **50 lei**; **Domnul Mucioniu D. Ion** din Bârda și **Doamna uican Elena** din Malovăț au achitat câte **50 lei** pentru contribuția de cult. Dumnezeu să le răsplătească tuturor!

*

Publicatii. În această perioadă, parohia noastră a reușit să publice broșura **Vămile Văzduhului**(64 pag.). Lucrarea este un crâmpel din literatura bizantină ajunsă până la noi prin nenumărate ediții, fie manuscrise, fie tipărite, care circulă de câteva secole în spațiul românesc. În carte este urmărit sufletul în drumul lui de după moarte, trecând prin cele 24 de vămi ale văzduhului. Biserica nu a acceptat niciodată oficial această învățătură privind existența vâmlor, dar având în vedere extraordinara putere de educație religioasă – morală pe care o are lucrarea, a tolerat-o ca pe o carte bună de citit. În urma lecturii unei asemenea cărți, mulți împătimiți sunt hotărâți să se lepede atât de păcate mai mici, cât și de patimi grele, aflând îngroziți pe unde le ajunge sufletul și la ce judecăți este supus. Cartea este ca un duș rece pentru orice cititor, ajutându-l să se trezească la realitate. În acest sens, așa putea spune că am cunoscut medici, – fumători împătimiți –, care s-au lăsat de fumat, după ce au citit această carte și de atunci au trecut peste 20 de ani și nu s-au mai apropiat de tutun!

*

Preotul Dvs. a reușit să mai publice câteva articole astfel: **Epoca Dihonieii**, în „Singer”, Târgoviște, 2011, iul. 4, ediție on-line (<http://www.revistasinger.ro>) și în „Totpal's Daily News”, 2011, 4 iul., ediție on-line (<http://www.totpal.ro>); în „Epoca”, București, 2011, nr. 6, ediție on-line (<http://revista-epoca.com>); **Sindicate cu bucluc**, în „Datina”, Tr. Severin, an. XIX(2011), nr. 5482(7 iul.), p. 3; **Duhul Sărbătorii**, în „Datina”, Tr. Severin, an. XIX(2011), nr. 5483(8 iul.), p. 3; **Eclipsa**, în „Armonii culturale”, Adjud, 2011, 15 iulie, ediție on-line(<http://www.armoniiculturale.ro>); în „Cetatea lui Bucur”, București, 2011, nr. 29, 14 iul. 2011, ediție on-line(<http://cetatea-lui-bucur.com>); **O arhivă bisericească bănățeană – izvor inedit privind**

Istoria Dreptului(1780-1886)(I), în „Altarul Banatului”, Timișoara, an. XXII(2011), nr. 4-6(apr. – iun.),pp. 135-148; Recenzie la volumul Anton Pann, **De la lume adunate și iarăși la lume date...** a apărut pe blogul lui Ioan Miclău din Australia (<http://ionmiclau.wordpress.com>), cu precizarea că această carte „*va fi ca o comoară între celelalte pe raftul Bibliotecii „Mihai Eminescu” – Australia.* În revista „Lumină lină/Gracious Light”, care apare la New-York (S.U.A.)(an. XVI, 2011, nr. 3), la pag. 103, **Părintele Pr. Prof. Dr. Theodor Damian**, membru al Uniunii Scriitorilor din România, face o elogioasă recenzie la vol. IV din cartea preotului Dvs., **Scrisoare pastorală.**

*

Cântărețul parohiei noastre a publicat eseu **Părăsit de creativitate** în „Buletin de informații”, Sydney - Australia (an. LVII(2011), nr. 3 (mai-iun.), p. 16).

*

Rugă pentru ploaie. La 10, 17 și 20 iulie, atât la Bârda, cât și la Malovăț, am făcut rugă pentru ploaie. – rugăciune pentru ploaie. Păcat că au fost atât de puțini enoriași prezenți. A plouat din belșug pe 20 iulie, după o secetă de aproape trei luni. Ii mulțumim lui Dumnezeu pentru acest dar!

*

Examene. La 13 iulie, preotul Dvs. a participat la Concursul Național de Titularizare în Învățământ. A dat lucrare scrisă la Studii Biblice, Teologie Dogmatică, Teologie Morală, Istoria Bisericii Universale, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, Liturgică, Metodică și Didactică. Asta în ciuda faptului că, indiferent de rezultat, nu are voie să se titularizeze în învățământ, decât dacă ar abandona preoția. Să fim serioși!

*

Burse. Din cauza situației politice și economice din Grecia, bursa câștigată de cântărețul parohiei noastre la Atena pentru luna iulie s-a amânat pentru o perioadă care va fi comunicată ulterior.

*

Cursuri de perfecționare. În perioada 1-15 iulie, cântărețul parohiei noastre a frecventat cursurile de muzeograf, organizate de Episcopia Severinului și Episcopia Caransebeșului la Băile Herculane. De la fiecare parohie a fost selectat preotul sau cântărețul pentru aceste cursuri. Ele au fost subvenționate din fonduri europene.

*

Inmormântări. La 15 Iulie am oficiat slujba înmormântării pentru **Ciobanu Elisabeta**(79 ani) și pentru **Ionașcu Ion**(41 ani), amândoi din Malovăț. Dumnezeu să-i ierte!

*

Program. În luna august, vom avea următorul program de slujbe: **5 Aug.**(Malovăț-Bârda); **6 Aug.** (Bârda-slujbă; Malovăț-pomeniri la ora 12); **7 Aug.**(Malovăț); **11 Aug.** (spovedit și împărtășit adulții în Malovăț, la biserică și în sat); **12 Aug.**(spovedit și împărtășit în Bârda, la biserică și în sat); **13 Aug.**(spovedit și împărtășit copiii la Malovăț); **14 Aug.**(Bârda); **15 Aug.** (Bârda-pomeniri dimineața; Malovăț-slujbă); **20 Aug.** (Malovăț-Bârda); **21 Aug.**(Malovăț); **27 Aug.** (Malovăț-Bârda); **28 Aug.**(Bârda); **29 Aug.**(Malovăț-Bârda). În restul timpului, la orice oră din zi sau din noapte, preotul poate fi găsit la biserică, acasă sau la telefon : **0724. 99. 80. 86.** Mai poate fi contactat pe adresa de e-mail: stanciulescubarda@gmail.com.

Atentie!! Încă o familie din Severin dorește să cumpere casă în Bârda. Cei ce au de vânzare să ia legătura cu preotul. Sănătate, pace și bucurii să vă dea Dumnezeu!

Pr. Al. Stănciulescu-Bârda

Scrisoare pastorală
Foaie periodică, gratuită a Parohiei Malovăț-Mehedinți
Anul IX(2011), nr. 208 (15 –30 Iunie)

Dragii mei enoriași!

Epoca dihoniei. O trăim de ani buni. Tot așteptăm să se termine, dar cred că mai e mult până la acel moment. Mulți dintre noi nici nu mai îndrăznesc să nutrească o asemenea speranță! Se face simțită în toate părțile lumii, în toate domeniile de activitate. Zi de zi auzi de ea pe toate canalele de informații. Toți sunt împotriva tuturor, fiecare împotriva celuilalt și celorlalți, toți împotriva fiecăruia. Parcă dracul a intrat cu furca și vântură lumea după cum îi place!

Popoarele se revoltă împotriva conducătorilor și guvernelor, țările se luptă între ele în plan militar, economic, politic. Goana după spații și zone bogate și de influență, după resurse naturale, după putere și supremație, după libertate și independență, după nu știu ce și nu știu cum, face ca lume să fie mereu tulburată, mereu tensionată, mereu marcată de conflicte, de conflagrații, războaie, de uneltiri subterane de idealuri străine de ceea se numește pace și bună conviețuire.

În multe țări sunt conflicte vădite între clase și straturi sociale, între bogați și săraci, între cei puternici și cei slabi, între exploatare și exploatați. Nemulțumirile sunt prezente până în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii. Unde nu te-ai aștepta auzi că a izbucnit o revoluție, o revoltă, greve, manifestări și lupte de stradă, s-au produs omoruri, distrugerii de bunuri materiale și spirituale. Mai bine de un deceniu au durat revoluțiile europene, care au marcat sfârșitul sistemului comunist. Credeam că va urma pacea. Iată că lumea musulmană este bulversată mai puternic ca oricând de revolte și răsturnări de situații imprevizibile. Până și Grecia, leagănul culturii și civilizației europene devine teatrul unor lupte interne, fiindcă nu-și mai poate hrăni proprii ei locuitori! În țară asistăm de mai bine de douăzeci de ani la conflicte, care nu se mai termină. Revoluție, mineriade, greve, manifestații, mitinguri, amenințări directe și în presă fac ca să te simți, ca om și cetățean, călare pe un butoi de pulbere. Parcă nimic nu mai este sigur. Partide se ridică vertiginos în aplauzele mulțimilor, pentru a se prăbuși după numai câțiva ani sub huiduielile aceluiași mulțimi; oameni de bună credință, capabili, modești, hotărâți de a pune umărul la bunul mers al țării, după numai câteva luni de la momentul lansării în politică devin de nerecunoscut. Aflăm că sunt hoți, corupți, bandiți, mincinoși, criminali, trădători, ce mai, sub orice critică. Batjocora a devenit un mod de a fi al românilor. Nu mai avem modele, pentru că toți și toate sunt împrăștiate cu noroi. Tineri, bătrâni, bogați, săraci, învățați sau proști, nu contează, sunt ridicați mai sus, ca să poată fi loviți mai bine. Nu știu un singur om din clasa noastră politică, pe care să nu-l fi denigrat presa, opinia publică. Ne ducem la vot și credem că alegem floarea națiunii, pe cei ce sunt mai buni și mai capabili ca să ne conducă. De îndată ce se dau rezultatele alegerilor, începe denigrarea: toți cei aleși sunt cât nu se poate mai răi, mai decăzuți moral, mai corupți, mai fără scrupule. Cei ce nu au fost aleși ar fi fost idealul națiunii. Trec patru ani și ți se creează o stare de lehamite, aflând de câte matrapazlăcuri sunt în stare cei de la putere și abia aștepți să-i alegi pe ceilalți, ca să pui țara pe drumul cel bun. Îi alegi pe aceia și piesa o ia de la început. Abia atunci află care le este adevărata față a celor proaspăt ajunși la cârmă și ce oameni cumsecade am dat jos!

De mai bine de douăzeci de ani nu a scăpat o singură instituție a statului nebatjocorită. Parcă este o campanie dirijată din umbră în acest sens. Nu e vorba de o firmă de salubritate oarecare, ci e vorba de instituții fundamentale ale statului, care formează coloana vertebrală a acestuia, precum Armata, Biserica, Justiția, Parlamentul, Guvernul cu aproape toate ministerele lui, Președinția, Poliția, Învățământul, Sănătatea, fiscalul, serviciile secrete, vama, sindicatele, băncile etc. Toate acestea formează osatura, scheletul unui stat, fără de care statul nu poate funcționa. Nu auzim decât de certuri ca la ușa cortului, nu se termină un scandal și încep altele. Dușmani și dușmăni peste tot. Generațiile sunt învrăjbite între ele, clasele sociale vor să se sfâșie reciproc, politicienii se înjură între ei ca birjarii, disponibilizările au ajuns la ordinea zilei, afaceri murdare îngrozitoare ies la lumină tot mai des, corupția și corupții au devenit un fel de „bogăție” națională. Resursele naturale aflăm că ne-au fost vândute pe nimic, datoriile țării și ale noastre cresc fabulos de la o zi la alta, scaietii și sulfina domină câmpurile, care altădată erau grâнарul Europei... Tineretul ne pleacă peste mări și țări, natalitatea scade alarmant, mortalitatea crește înfiorător, bătrânii sunt tot mai singuri, tot mai triști și tot mai nevoiași! Nepotismul, favoritismul, mita și altele asemenea fac ca în fruntea instituțiilor să ajungă oameni nepotriviți, cel mai adesea incapabili, care au câteva idealuri clare: să-și umplă buzunarele, să-și consolideze poziția și să-i îndepărteze/compromită cât mai mult pe cei mai capabili decât ei.

Într-o asemenea situație, ca cetățean mărunț, ca opincă a țării, te întreb: până când? La urma – urmei, fiind spectator și în același timp actor al acestei vremi de dihonie, simți că trece viața pe lângă tine și n-ai avut

posibilitatea să guști din frumusețile și din bunătățile ei. Simți că pacea interioară, echilibrul, stabilitatea, siguranța zilei de azi și a zilei de mâine îți sunt amenințate. Credința însăși este de multe ori clătinată. Parcă cineva intră cu cizmele pline de bălegar în camera sufletului tău, pe care ai vrea-o curată, liniștită. De ce?

Fericit este cel ce-și poate păstra nepătimirea, adică pacea interioară și credința în aceste vremuri de dihonie! Fericit este cel ce-și pune speranța în Dumnezeu și nu se clatină în aceste vremuri de încercare și de călire! Toate sunt cu știrea și cu voia Lui, spre a noastră pedeapsă, încercare, sau întărire.

*

Taina Sfintei Spovedanii reflectată în proverbele românești(II). II. Perspectiva eshatologică.

Strădania omului de a-și mântui sufletul, de a se face plăcut lui Dumnezeu, se face adesea în perspectivă eshatologică. Sfârșitul vieții, moartea și judecata de după moarte îl înfricoșează pe om și-l face să privească mult mai responsabil realitatea. Moartea face parte din viață, fiind legată strâns de aceasta: „După viață este și moarte”(II, 802). Omul știe că „Sufletul e călător”(II, 440), „Și e viața o nălucă,/Călător gata de ducă”(II, 803), că-n orice moment „umblă cu moartea în sân”(II, 629). Se știe doar, că „O dată moare omul”(II, 636) și că „O moarte are omul”(II, 625). Pentru aceea poate să zică: „Treci zi, treci noapte, apropie-te moarte”(II, 620).

Momentul mării treceri spre eternitate nu-i este indiferent creștinului. „De ar ști omul când are să moară, și-ar săpa groapa singur”(II, 637), deși el știe bine că „De moarte și de nuntă nimeni, niciodată, nu poate fi gata”(II, 619); „Ploaia și moartea niciodată nu le chemi”(II, 638). Pentru acel moment, el trebuie să fie „iertat de Dumnezeu”(VI, 687), pentru a „merge la Dumnezeu”(VI, 688). Nimeni nu știe când va fi acel moment „La pocăință să nu dai vreme peste vreme, că nu știi când și cum va da peste tine ceasul cel din urmă”(VIII, 263); „Moartea e mai aproape decât cămașa”(II, 625) „Moartea nu vine când o chemi, /Ci te ia când nu te temi”(II, 623). Unul moare, fiindcă „i s-au isprăvit zilele”(II, 642), în timp ce altul „moare cu zile”(II, 642). Unul „se bate cu moartea”(II, 629), sau „se dă de ceasul morții”(II, 631) în vremea agoniei, altul reușește câteodată să-și mai prelungească zilele „Ca din gura morții”(II, 628), după ce „dă mâna cu moartea”(II, 628) sau „Îi cu sufletul pe sobă”(II, 440).

Toți suntem datori cu o moarte, toți ajungem la acel ceas, însă nu trebuie să ne fie indiferent **cum** ajungem acolo. Atâta vreme cât „avem sufletul în oase”(II, 40), cât ne „ținem sufletul în buze”(II, 440). Moartea are mai multe denumiri în proverbe: „A bea paharul morții”(II, 630), „A i se bate sufletul în tindă”(II, 440), „A-i suna clopotul”(VI, 517), „Ca mâine o să-mi mănânce coliva”(VI, 525), „Candela e pe sfârșite”(III, 66), „Când untdelemnul se isprăvește, candela se istovește”(III, 66), „De-aici înainte ciobu și lumânarea”(VI, 512), „I-a suflat în lumânare”(III, 214), „L-a iertat Dumnezeu”(VI, 687), „L-a strâns Dumnezeu”(VI, 687), „Leacul e limba de clopot”(VI, 514), „Lumânarea e pe sfârșite”(III, 212), „Se sfârșește undelemnul din candelă”(III, 66), „Se vindecă cu zeamă de clopot”(VI, 514), „umbla cu coliva în piept”(VI, 524). Nu ne este indiferent cum ne găsește momentul morții. În mentalitatea populară este foarte importantă lumânarea. Cel care „n-are parte de lumânare”(II, 642) este un om blestemat de Dumnezeu, el „moare ca un câine”(II, 642), iar moartea lui este „moarte întunecată”(II, 627). Aceasta era convingerea că lumânarea luminează drumul celui plecat prin tenebroasele drumuri pe care le are de străbătut în lumea de dincolo. Existau și din cei care erau conștienți că „Lumânarea se aprinde pentru cei ce văd, nu pentru orbi”(III, 214).

Pentru cei aflați în viață mai există posibilități de salvare: căința și pocăința, adică Sfânta Spovedanie: „Căința și pocăința la ceasul morții în zadar se socotesc, că de nevoie se-nțeleg, iar nu de voie bună; de-aceea tu din vreme să le urmezi, ca sufletul să nu ți-l pierzi”(VIII, 263). Îndemnul se repetă insistent, tocmai fiindcă mesajul este de maximă importanță: „Îngrijește-te mai din vreme, ca după căință să ai vreme de pocăință”(VIII, 264), „Decât mătăni cu capul până la pământ și cu suflet spurcat, mai bine cu suflet curat, când intri în mormânt”(VIII, 282).

Pentru cei decedați mai pot face câte ceva cei rămași în viață: „Cu plânsul nu se înviază morții”(II, 674). Rugăciunile și pomenile pentru sufletele celor morți sunt esențiale în acest sens. Mortul „așteptă colacul”(VI, 518). Cei vii dau celui mort „colac și lumânare”(VI, 619), fie că e „De sufletul bunicii”(II, 443), „De sufletul morților”(II, 443), „De sufletul tatei”(II, 442), fiindcă „Din pomană s-a făcut raiul”(VII, 81). Cei drept, niciodată cei vii nu fac suficient pentru sufletele celor decedați: „Mortul multe zice, viul face ce știe”(II, 613), știind că „Mortul nu se mai întoarce înapoi de la groapă”(II, 613), „Nu fac vii ce zic morții”(II, 613); „Nu mai mănâncă colivă”(VI, 525), doar „Când vor învia morții”(II, 616), adică niciodată, așa că se puteau consola cu proverbul: „Morții cu morții, viii cu viii”(II, 614). Sunt cazuri când în acest sector se poate vedea cel mai bine cum mulți semeni sunt nerecunoscători față de binefăcătorii lor decedați: „Pe cine nu lași să moară nu te lasă să trăiești”(II, 638), viața de apoi fiind de fapt o realitate. Romanii spuneau că „De mortuis nisi bene”. Același lucru spun și românii: „De morți nu trebuie să vorbești decât de bine”(II, 615), deși aceasta folosește

doar în ceea ce privește imaginea pământească a celui dispărut, memoria lui, ci nu-l ajută cu nimic în viața de dincolo. Unii au veac îndelungat, sunt „uitați de moarte”(II, 630), dar cât de bătrâni ar ajunge, tot ar vrea să mai trăiască: „Cât de rău să trăiască omul, tot nu se îndură să moară”(II, 636), Fie tânăr, fie bătrân, în fața morții toți sunt egali, vârsta nefiind o condiție privind momentul morții: „Moartea e mai aproape decât cămașa”(II, 625), „Viața omului ca oul în mâna copilului”(II, 803). O condiție care să întârzie moartea nu e nici averea, nici condiția socială: „Moartea nu vrea să știe, de averi, de bogăție”(II, 624); „Mor întocmai ca tot omul/Și bogatul ca și robul”(II, 638). Nu înseamnă că sărăcia sau starea socială modestă ne întârzie momentul morții: „Nici n-am la ce muri, nici la ce trăi”(II, 639). Toate acestea sunt o deșertăciune, o zădărnice: „În deșert sunt toate, dacă este moarte”(II, 625). Toate rămân neputincioase în fața morții: „Până la moarte sunt toate”(II, 625), fiindcă moartea-i „fără leac”(II, 625) și numai ei „leac între muritori nu s-au aflat”(II, 625). Ea nu depinde de oameni, nu poate fi programată, „nu vine când o chemi”(II, 623). Toate zbatările, eforturile, bucuriile și necazurile, toate urile și dușmăniile sunt doar „Până la moarte”(II, 630). În fața ei se împacă toate, conform proverbelor: „Moartea împacă”(II, 625), „Moartea potolește pe toată lumea”(II, 624), „Viața urăște, iar moartea împacă”(II, 803).

Sunt oameni care au presimțiri că li se apropie moartea, fie datorită unor boli care-i cuprind, fie vârstei, fie, pur și simplu, că presimt ei că „au intrat în anul morții”(II, 631), sau că sunt „gura morții”(II, 629). Pentru cei mai mulți însă, moartea este inopinată, ea vine „Când ți-e viața mai dragă”(II, 803). Este mare lucru, este o favoare pe care o face Dumnezeu cuiva să mai poată spune celor rămași „Cu limbă de moarte”(II, 630). Vorbele acelea, fie că sunt dorințe, fie îndrumări și dispoziții, fie iertăciuni sau rămas bun sunt de mare importanță pentru cei în cauză. Clipele acelea pot fi chiar hotărâtoare pentru viața lui de aici și pentru cea de dincolo. Dacă mai apucă să se spovedească și să se împărtășească, el este asemenea tâlharului de pe cruce, care intră în rai în ultimul moment. După moarte, orice cântă este zadarnic. În fața morții, omul intuiește toată filozofia vieții. Abia atunci cei mai mulți înțeleg că „lumea și viața sunt brăcinari de ață”(IV, 216), că „Lumea asta nu-i a mea,/Cealaltă nici așa”(IV, 213), că „Lumea e înșelătoare, moartea hoată, răpitoare”(II, 624). Un proverb precum acesta: „Numai moartea e în dar”(II, 625) ne duce la unul din cele mai profunde adevăruri privind antropologia creștină(Continuare în numărul viitor).

*

Rugăciune. Redăm mai jos o rugăciune creată de regretatul preot **ILARION ARGATU**, care a trăit între anii 1913 – 1999. Este recunoscut ca unul din marii duhovnici ai neamului:

„Iartă-mă, Doamne: pentru tot ce puteam să văd și nu am văzut! Pentru tot ce puteam să aud și nu am auzit! Pentru tot ce puteam să simt și nu am simțit! Pentru tot ce aș fi putut să înțeleg și nu am înțeles! Pentru tot ce puteam să conștientizez și nu am conștientizat! Pentru iertarea pe care aș fi putut să o dau și nu am dat-o! Pentru bucuria pe care aș fi putut să o trăiesc și nu am trăit-o! Pentru Lumina pe care aș fi putut să o primesc și nu am primit-o! Pentru viața pe care aș fi putut să o ocrotesc și nu am ocrotit-o! Pentru visele pe care mi le-aș fi putut împlini și nu le-am împlinit! Pentru necunoscutul în care aș fi putut să pășesc și, din teamă, nu am îndrăznit să pășesc! Pentru iubirea pe care aș fi putut să o exprim și nu am exprimat-o! Pentru tot ce puteam să creez bun și frumos și nu am creat pentru gloria Ta, Doamne, și a Împărăției Tale Divine! Pentru tot ce știu și nu știu că am greșit, pe Tine, Doamne, Care ești Mila și Iubirea înfinită, Te rog, iartă-mă și mă îmbracă cu nesfârșita Ta Iubire și Lumină!

Îți mulțumesc, Doamne, pentru toată frumusețea, pe care am văzut-o izvorând din Tine! Pentru muzica tăcută a Inimii Tale, pe care mi-ai dezvăluit-o auzului! Pentru tot ce am simțit bun și minunat în viața mea! Pentru tot ce prin harul Tău am înțeles! Pentru lumina pe care am sorbit-o în adâncul meu! Pentru iertarea pe care, dăruind-o, am dobândit pace! Pentru bucuria fiecărei clipe trăite în Tine, Doamne! Pentru toate cadourile spirituale, care mi-au îmbogățit ființa! Pentru viața mea, care e a Ta, o mică parte a simfoniei existenței! Pentru visele care au prins formă prin armonia iubirii Tale pentru mine! Pentru necunoscutul în care am pășit plin de curaj, regăsindu-Te! Pentru iubirea copleșitoare cu care mă dezmiertzii clipă de clipă! Pentru tot ce am creat prin Tine bun și frumos, aducând cu umilință laudă Împărăției Tale divine! Amin”.

*

Ruga murgului. Doamna Niculina Stoican, recunoscută interpretă a cântecului mehedintean, a cântat la simpozionul de la Baia de Aramă, despre care am făcut vorbire în numărul trecut al „Scrisorii pastorale”, un cântec tulburător: **STĂ MURGUȚU LÂNGĂ GARD**. L-a cules de la un bătrân lăutar din județul Olt, l-a șlefuit cum a știut dumneaei mai bine și l-a lansat în lume, ca un strigăt de ajutor. Iată-l:

*„Stă murguțu' lângă gard,
Fără frâu și-mpiedicat.*

*Gura n-o pune pe fân,
Numa' cată către drum.*

*Parcă nimic nu-i mai place,
Ochii la mine și-ntoarce
Și-l apuc-un nechezat
De parcă ar fi turbat.
-Cum să nu turbez, stăpâne?
Că doar astăzi nu e mâine
Și m-o vedea multă lume,
Ca să pună preț pe mine
Și m-or căuta la dinți,
Numa' geambași iscusii,
Pe rând, care mai de care,
Să îți dea un preț mai mare.
Nu știu cum poți să pui preț,
Că m-ai luat un mânzuleț,*

*Numa' de vreo șapte luni
Și-mi dădeai apă din pumni.
Rupe-ai câte-o rămurea,
Să mănânc din mâna ta
Și m-ai crescut ca pe-un frate,
Până m-am lășit în spate.
Pe atunci erai băetan,
Acum pregeți an de an!
Da' nici eu nu fac un ban,
Că nu mai sânt armăsar!
De aia te-aș ruga, stăpâne,
Lasă-mă să mor la tine,
Că la cât fac de puțin,
Îi păcat să mor străin.”*

*

In memoriam: Gheorghe Sfetcu. S-a stins departe de sat, după o lungă și grea suferință. Și-ar fi dorit atât de mult să-și revadă mama înainte de a acoperi-o pământul, să-și vadă rudele, prietenii și consătenii de altădată, dar n-a putut. Boala a fost mai puternică decât el și, până la urmă, l-a biruit.

L-am cunoscut în ianuarie 1964, când a început trimestrul al doilea. Eram în clasa a patra. Doamna Învățătoare se pensionase la sfârșitul anului precedent și dânsul a venit să-i ia locul, ca suplinitor. Era student la matematică, curs fără frecvență și suplinea în învățământ, căci nu avea posibilități financiare să fie student la zi. Pentru noi, elevii din Bârda, a fost o adevărată revelație. Venea cu alt stil de lucru, avea alt tact. Era ceva nou, care ne plăcea la nebunie. Trei ani și jumătate mersesem zi de zi la școală ca la spânzurătoare, cedând insistențelor părinților; de acum am început să mă duc cu drag, să număr orele până începea programul de a doua zi. Noi, puii de fiară, ținute în strune prin bătaie și dresaj, eram tratați deodată ca oameni, ca de la egal la egal. Incredibil, dar adevărat. Domnul Învățător Gheorghe Sfetcu era apropiat de vârsta noastră. Culmea, știa să râdă și râdea cu noi, lucru neobișnuit. Glumea cu noi, râdea uneori de noi, dar în mod constructiv, făcându-ne astfel să pricepem lucruri pe care le-am fi priceput cu greu, dacă ne-ar fi vorbit teoretic despre ele. Nu ne punea să învățăm mecanic, pe de rost, lucruri inutile, ci totul era ca un joc plăcut. Nu-mi amintesc să fi dat o palmă cuiva, cât a stat cu noi.

Domnul Învățător Gheorghe Sfetcu ne-a dat la fiecare carnet de elev. Nu avusesem până atunci un asemenea document. De fapt, niciodată nu știusem ce note primisem pentru truda noastră. Fericirea o simțeam la sfârșitul zilei în care scăpai nebătut. De data aceasta ni s-au trecut în carnet toate notele de pe trimestrul întâi. Am stat până târziu în noapte, mai precis până s-a terminat gazul din lampă, uitându-mă la notele de pe carnet. Nu-mi venea să cred că aceea este răsplata muncii mele. Domnul Învățător a început, încă din primele zile, să ne treacă note în catalog și pe carnet, de îndată ce ne asculta. Uneori și după un singur răspuns bun la o întrebare mai dificilă ne răsplătea cu câte o notă. Era extraordinar. Am prins gustul notelor mari și eram într-adevăr fericit, când puteam să mă duc acasă și să arăt și părinților rezultatul muncii mele.

Folosea jocul didactic, metodă necunoscută nouă până atunci. Se ducea la hartă și căuta prin Maramureș ceva numai de el știut, apoi ne întreba, cu seriozitate, pe noi cei dintr-a patra: „- Măi, copii, care vedeți mai bine, veniți de căutați-mi și mie Delta, că eu nu văd să citesc la distanța asta!” Ieșea câte unul și se zgâia, lungindu-și gâtul cât mai mult, ca să găsească pe undeva, prin nordul țării, Delta Dunării. Dacă se găsea cineva, care să pună punctul pe „i” și să arate exact unde este Delta, primea imediat zece în catalog și pe carnet. Se ducea la hartă și căuta mai jos, apoi ne zicea: „- Uite, ăștia au uitat să treacă Iașul pe hartă!” Căuta atent în jurul Bucureștiului și, dacă se găsea vreunul să spună că Iașul nu poate să fie trecut lângă București, arătând locul adevărat al orașului respectiv, primea imediat zece. De la dânsul am învățat că nu este corect să spui „policră”, „a policri”, „policrit”. A făcut prezența într-o zi. Am răspuns că lipsește Rolea Constantin. „- Cine este?” a întrebat Domnul Învățător. Cineva dintre noi a răspuns: „-Este Costel al lui Costică al lui Târcol!” Domnul Învățător a râs cu poftă, auzind de „Târcol”. „- Nu cunosc pe nimeni în sat cu numele de Târcol!” a zis dânsul, întinzându-ne capcana. „- Nu-l cheamă Târcol, dar așa îl policrim noi!” a răspuns unul din colegi. A râs Domnul Învățător, cum nu-l văzusem niciodată râzând, poate anume ca să ne sublinieze greșeala. „- Îl policriți, hai!? Măi, copii, măi, să nu mai ziceți așa niciodată, că nu-i corect. Așa pot să zică cei fără carte, care n-au fost la școală. Corect este „poreclit”, „poreclă”, „a porecli”. Ați înțeles?” Puteam să nu înțelegem?

Era un tânăr înalt, suplu, athletic, elegant, un fel de Domnul Trandafir... L-am văzut alunecând într-o zi de iarnă. Era polei. Trebuia să cadă pe spate. Și-a dat mâinile peste cap, s-a făcut arc și a aterizat ca o pisică, fără să se zgârâie măcar. Altul și-ar fi spart capul la așa căzătură! Când s-a făcut vremea bună, a jucat fotbal cu noi...

Fiind în domeniul său, ne arăta tot felul de jocuri cu numere, probleme amuzante, încât școala devenise chiar frumoasă. Primăvara ne-a dus în excursie pe la Znamăn, Curecea și Teiul Mare. Erau locuri din jurul satului, cunoscute nouă, dar, alături de dânsul, aveau alt farmec! Nu știu dacă și în anul următor a mai funcționat ca învățător la Bârda. Eu plecasem deja la Malovăț în clasa a cincea. Dar știu însă că, după mai mulți ani, am aflat că este înalt funcționar la Ministerul Comerțului Exterior, în București. Acolo s-a căsătorit și a rămas până la sfârșitul vieții. L-am mai întâlnit doar la înmormântarea tatălui său, Dumitru Sfetcu. Fără îndoială, că la minister a avut salariu mai mare decât la școală, dar pentru școală avea, într-adevăr, vocație.

Dumnezeu să te ierte, Domnule Învățător, și să te răsplătească pentru clipele de bucurie, ce ne-ai dat!

*

Lucrări în comună. În comuna noastră se lucrează de zor. În spatele căminului cultural nu s-a mai făcut parc, ci un teren de sport. Are beton pe jos, garduri împrejmuitoare înalte din plasă de sârmă, porți și altele. Pe drumul care leagă Malovățul de Negrești se lucrează de zor. Se construiesc poduri și podețe, se pietruiește. Urmează să se toarne asfalt. Drumul acesta se va uni cu altul la care lucrează primăria Husnicioara și așa se va ajunge direct, prin Malovăț, Negrești și Husnicioara la magistrala Timișoara-București în zona Prunișorului. Trecând prin pădure, drumul va avea valoare turistică extraordinară. Totodată, în comuna noastră se lucrează la drenarea apei Pleșuvei. În apropierea familiei Micu se va construi pod peste Pleșuvă, se va construi drum asfaltat, care va face capăt șoselei spre Negrești și va ieși în șoseaua județeană Tr. Severin-Tg. Jiu în apropierea dispensarului comunal. Lângă valea Pleșuvei se va face un complex turistic. Un alt șantier este în Laz, unde se construiește iarăși un drum, cum n-au văzut lăzenii neam de neamul lor.

Bârdenii sunt rugați de **Domnul Primar George Bazavan** să grăbească cu racordul la rețeaua de apă. În curând va începe asfaltarea drumului prin Bârda și e păcat să se spargă asfaltul pentru a se traversa drumul cu conducta de apă. Acum e momentul și lucrarea se poate face cu minimum de efort.

*

Procese. Într-un număr mai vechi din „Scrisoare pastorală” vă relatam că mama mea, Dumnezeu s-o ierte, a primit titlu executoriu de la Casa de Asigurări de Sănătate Mehedintzi, prin care era obligată să plătească patru milioane lei pentru asistența medicală de care a beneficiat în perioada 2005-2010. Mama a murit însă în 2005! A trebuit să mă adresez justiției ca să cer anularea titlului executoriu. Am dus documentele cu care am înțeles să-mi apăr poziția și instanța a ajuns la convingerea că omul după ce moare nici nu mai desfășoară activități economice, nici nu mai beneficiază de servicii medicale. Asta a comunicat și Casei de Asigurări de Sănătate prin sentința prin care i-a anulat titlul executoriu. Am cerut Casei de Sănătate drept despăgubire morală suma de un leu! Oricum, când aveți dreptate, adresați-vă justiției. Încă este pe picioarele ei și poate restabili adevărul și dreptatea. Nu vă lăsați călcați în picioare de toți terchea-berchea. Aveți încredere în justiție!

*

Spovediri. Împărtășiri. Cu prilejul postului Sf. Petru, am spovedit și împărtășit în cele două sate, la biserică și în sat, conform programului, astfel: în Bârda: **21 enoriași**; Malovăț: **30 enoriași**. Așadar, s-au spovedit și împărtășit cu acest prilej **51 credincioși**. Se vede că e criză! Nici păcătoși nu mai găsești!

*

Ajutoare. În această perioadă am primit o serie de ajutoare astfel: **Domnul Primar Bazavan Gheorghe** achitat pentru contribuția de cult **200 lei**, iar **Doamna Căprioru Maria** din Malovăț a achitat **100 lei**; **Domnul Pâlșu Gheorghe** din Tr. Severin, ginerele **Doamnei Luca Domnica** din Bârda, a donat **200 lei**; **Doamna Crăciunescu Valeria** și **Domnișoara Nisioi Mihaela**, amândouă din Câmpulung-Muscel(SV), au donat câte **50 lei**; **Doamna Pera Maria**, fiică a satului Malovăț, a donat **50 lei**; **Doamna Voin Steluța** din Șopotul Vechi(CS) a donat **50 lei**. Dumnezeu să le răsplătească tuturor pentru ajutorul dat!

*

În luna iunie am donat pâine credincioșilor participanți la slujbe și unor bătrâni și bolnavi din sat astfel: 5 Iun. (Malovăț): **150 pâini**; 12 Iun.(Bârda): **75 pâini**; 19 Iun.(Malovăț): **143 pâini**; 26 Iun.(Bârda): **68 pâini**. Așadar, în luna iunie s-au donat **436 pâini**.

*

Contribuția de cult. Până la 30 Iunie, contribuția de cult pe 2011 a fost achitată astfel: în **Malovăț** au achitat **94%**. În Bârda au achitat **90%**. La nivel de parohie au achitat **92%**. Este un procent foarte bun. Le mulțumim cordial tuturor. Reamintim că în parohia noastră contribuția de cult este la aprecierea fiecăruia, dacă vrea să achite. Serviciile religioase sunt gratuite. Indiferent dacă cineva achită sau nu ceva pentru contribuția de cult, preotul le stă tuturor la dispoziție 365 zile din an, câte 24 de ore pe zi. În rest e liber.

*

Plăți. În această perioadă am făcut o serie de plăți mai mari astfel: **300 lei** protoieriei pentru făclii de Paști; tipografiei **4.000 lei** pentru vol. IV din **Scrisoare pastorală**, **450 lei** pentru vol. III din **Imperiul luminii**, **1.500 lei** pentru **Anton Pann**, **1.500 lei** pentru vol. VIII din **Chemări la Domnul**, **400 lei** pentru cinci numere din „Scrisoare pastorală”; brutăriei **522 lei** pentru pâinea donată în aprilie, **450 lei** pentru pâinea donată în luna mai; elevei Stănciulescu Adelina **200 lei** pentru reușită la Olimpiada de Religie; poștei **250 lei** pentru timbre; **371 lei** ca ajutoare de Paști pentru diverși enoriași, conform procesului verbal al Consiliului Parohial; **566 lei** poștei pentru coletele de cărți trimise în luna mai; **188 lei** pentru curent electric; **193 lei** băncii pentru comisioane și alte cheltuieli mărunte.

*

Publicatii. Parohia noastră a reușit să publice ediția a doua a cărții regretatului preot Ioan Sfetcu, **Predici**(312 pagini). Sunt predicile pe care Părintele Ionică le-a rostit în ultimii ani ai activității sale în Bârda. În tot timpul cât a fost preot al satului nostru(1927-1967) nu a scăpat nici un prilej ca să împărtășească din cunoștințele și experiența sa de viață enoriașilor săi. Era cunoscut și recunoscut nu numai în parohie, ci și în afara ei ca un foarte bun predicator, fiind solicitat întotdeauna să ia cuvântul. Cartea este însoțită și de numeroase fotografii din viața Părintelui Ionică și a parohiei noastre. Ne facem o datorie de conștiință față de înaintașul nostru și de părintele nostru sufletesc să-i ținem mereu trează memoria. Dumnezeu să-l ierte și să-l răsplătească!

*

Preotul Dumneavoastră a reușit să mai publice câteva articole astfel: **Eclipsa**, în „Singur”, Târgoviște, 2011, 23 iun., ediție on-line (<http://www.revistasingur.ro>); **Motivul morții – punte de legătură între eroul zalmoxian și meșterul Manole**, în „Dacia Magazin”, 2005, nr. 22(mai), p. 17(descoperit abia acum!); **Contribuția Bisericii Ortodoxe Române la înfăptuirea Marii Uniri de la 1918**, în vol. **Mehedinți – Istorie, Cultură și Spritualitate**, vol. III, Dr. Tr. Severin, Editura Didahia, 2010, pp. 116 – 139.

*

Vacanta mare. Școala a intrat în vacanța mare. Școlile din Bârda și din Colibași au închis definitiv porțile, întrucât la toamnă copiii din cele două sate vor fi duși la școala de la Malovăț să-și continue cursurile. Școala de la Valea Boierească a înregistrat epidemie de TBC. Învățătoarea și aproape jumătate din elevi au fost internați în spital pentru stadii mai puțin sau mai mult avansate ale acestei boli. Și în satele comunei sunt mulți adulți afectați de această maladie.

În cursul acestui an, preotul Dvs. a predat Religia la cele 20 de clase de la cele 6 școli din cele 5 sate. A reușit să completeze manualele pentru toți elevii de la clasa I-a la a VIII-a. A reușit să participe cu câțiva elevi la Olimpiada de Religie, faza județeană, una dintre participante obținând mențiune. În luna mai, jumătatea de catedră de Religie din comuna Malovăț a fuzionat cu jumătatea de catedră de Religie de la Șișești, s-a format un post întreg și a fost trecut în rândul posturilor titularizabile. În felul acesta, preotul Dvs. a fost dat încă o dată afară din învățământ, deși are gradul I, are doctoratul și 21 de ani în învățământ. Destul de elegant, bineînțeles. Prietenii nu dorm! Mde!

*

Botezuri. Înfirmări. La 18 Iunie am oficiat Taina Sfântului Botez pentru **Coman Mariana-Carla**, fiica **Domnului Coman Marian** și a **Doamnei Coman Viorica** din Malovăț; la 18 Iunie pentru **Rolea Maria-Cătălina**, fiica **Domnului Rolea George** și a **Doamnei Rolea Marița** din Bârda; la 26 Iunie pentru **Luca Mario-Tudor-Doru**, fiul **Domnului Luca Marian-Cosmin** și al **Doamnei Lica Nicolita** din Braniște(MH). Să trăiască și să fie sănătoși! La 24 Iunie am oficiat slujba înfirmării împreună cu mai mulți preoți pentru **Popescu Elena**(82 ani) din Malovăț. Dumnezeu s-o ierte!

*

Program. În luna iulie avem următorul program de slujbe astfel: **2 Iul.**(Malovăț-Bârda); **3 Iul.**(Malovăț); **9 Iul.**(Malovăț-Bârda); **10 Iul.**(Bârda); **16 Iul.**(Malovăț-Bârda); **17 Iul.**(Malovăț); **20 Iul.**(Bârda-slujbă; Malovăț - pomeniri la ora 12); **23 Iul.**(Malovăț-Bârda); **24 Iul.**(Bârda); **30 Iul.**(Malovăț-Bârda); **31 Iul.**(Malovăț). În restul timpului, la orice oră din zi sau din noapte, preotul poate fi găsit la biserică, acasă sau la telefon : **0724. 99. 80. 86**. Mai poate fi contactat pe adresa de e-mail: stanciulescubarda@gmail.com.

Atentie!! În luna iulie, slujbele vor începe la ora 8. Sănătate, pace și bucurii să vă dea Dumnezeu!

Pr. Al. Stănciulescu-Bârda

Scrisoare pastorală
Foaie periodică, gratuită a Parohiei Malovăț-Mehedinți
Anul IX(2011), nr. 207 (1 –15 Iunie)

Dragii mei enoriași!

Taina Sfintei Spovedanii reflectată în proverbele românești(I). Sfânta Spovedanie este cea mai bine reprezentată în zestrea de proverbe românești dintre toate celelalte Sfinte Taine. Pentru documentare, am folosit și de data aceasta cele zece volume din colecția lui Iuliu Zanne¹. Din economie de spațiu, vom cita după fiecare proverb, în paranteze, numărul volumului și pagina unde poate fi găsit. Așadar, avem următoarele:

I. **Conștiința păcatului.** Românul are conștiința păcatului. Păcatul este o caracteristică *sine qua non* a condiției umane însăși. Expresia „*A fi om*”(II, 380) presupune existența tuturor părților bune și rele ale ființei umane, inclusiv existența păcatului. El a fost prezent la protopărinți, „*Adam a mâncat mărul, însă dinții noștri se strepezesc*”(VI, 466), fiindcă toți suntem descendenții lui: „*Neam de pe Adam*”(VI, 469) și s-a transmis până la noi, necesitând jertfa supremă a Domnului Iisus Hristos: „*Pentru tine, moș Adame,/ Am mâncat piroane-n palme*”(VI, 466). Omul este ființă psihosomatică, dar raportul dintre suflet și trup se schimbă de la om la om. Ideal ar fi ca „*Trupul – sluga sufletului*”(II, 447), însă, în realitate se întâmplă adesea invers. Omul săvârșește păcatul cu întreaga lui ființă, trup și suflet, dar în primul rând sufletul este cel ce suferă consecințele păcatului și acestea se răsfrâng apoi asupra trupului: „*Greșalele sufletului ca rănila trupului, că și când se tămăduiesc, tot lasă semne pe trup*”(IX, 56); „*Sufletul când pătimește, tot trupul se topește*”(II, 439). Păcatul îl urmărește pe om pas cu pas, el identificându-se cel mai adesea cu diavolul însuși, oricum, ajungându-se până la personificarea acestuia: „*A – l mâna păcatul*”(VII, 74), „*A-l împinge păcatul*”(VII, 74) sau „*A-l trage păcatul*”(VII, 73). Păcatul este murdăria sufletului, dându-i culoare acestuia: „*A avea suflet negru*”(II, 441), dar și dimensiuni „*A fi mic la suflet*”(II, 441). Cel ce se înrăiește în păcate ajunge să fie socotit „*fără suflet*”(II, 441), comparativ cu cel ce săvârșește binele, virtuțile, faptele bune, care este „*mare la suflet*”(II, 441). Chiar dacă păcatul are o formă materială, vizibilă, el are și un corespondent spiritual, o „*umbră*” a lui, care se răsfrânge asupra sufletului, astfel că fiecare păcat este luat „*pe suflet*”(II, 441). Păcatul se agață „*ca moartea de om sănătos*”(II, 625), „*se leagă de om*”(VI, 75), făcându-l „*din om neom*”(II, 381). Autorul anonim face distincție clară între abaterile de la legea morală, în funcție de gravitatea lor. Vom întâlni astfel :

- **Greșelile**, ca fiind cele mai mici și neînsemnate forme de derogare de la poruncile lui Dumnezeu, de la normele de conviețuire socială, de la legea morală. Greșeala este mai prezentă la oameni decât păcatul, fiindcă a greși e omenește: „*Omul greșește*”(II, 375), „*Tot omul poate greși*”(VII, 627). „*A nu greși nicidecum peste puțină este, că numai Domnului aceasta este dată. Dar a se îndrepta de greșeala sa, la cel înțelept privește. Aceluia să te asemena*”(VIII, 190). Greșalele de multe ori sunt chiar necesare pentru consolidarea și extinderea unor experiențe de viață: „*Greșeala, îndreptare așteaptă*”(X, 407) sau „*Greșind învață omul*”(X, 408). Ce-i drept, unele greșeli pot să aibă consecințe dureroase pentru tot restul vieții: „*Greșeala de o clipă e, adesea, supărare pe viață*”(X, 408). Sunt situații când o greșeală poate să genereze implicații multiple, neprevăzute din punct de vedere teoretic: „*În unele greșim și-n altele ne osândim; de-aceia să nu socotești că o faptă vreodată va rămânea fără plată, că răsplătirea vine când cu gândul nu gândești*”(VIII, 606). Dincolo de muștrările conștiinței, ori de oprobriul public, cel ce săvârșește greșeli este pedepsit și de Dumnezeu la vremea cuvenită. Dumnezeu are însă răbdare, fiindcă, așa cum ne spune Mântuitorul, „*El nu vrea moartea păcătoșului, ci îndreptarea lui*”. Același sens îl are și proverbul românesc următor: „*Dumnezeu nu pedepsește îndată ce omul greșește*”(VI, 654). Chiar mărunte, dar dacă sunt multe, la ceasul morții și la judecata de apoi contează, „*că cel ce mai puțin greșește mai puțină întristare la ceasul morții are*”(VIII, 469);
- **Păcatele** sunt abateri mai grave de la legea morală, de la poruncile lui Dumnezeu și de la legile penale omenești, ele echivalând cel mai adesea cu infracțiunile: „*Păcatul e mai mare decât greșeala, ca o bucată decât o fărâmitură*”(IX, 125). Săvârșirea lor repetată dă o vădită dependență: „*Păcatele sunt ca barba, cum o razi, aici o vezi la loc*”(IX, 125), „*Păcatul e ca și norocul: ori te așteaptă, ori îl aștepti și de dânsul nu mai scapi*”(VII, 69), „*Păcatul ca pata, te însemnează numaidecât*”(IX, 125), „*Omul se deprinde cu răul ca viermele în hrean*”(II, 379).

Consecințele sunt pe termen lung: „*Păcatul cu dinți de șarpe, unde mușcă anevoie se mai vindecă*”(VIII, 469), „*Păcatul fărădelege se-nțelege, de-aceia moarte se înțelege*”(VIII, 469), „*Sufletul bucuros este să intre în rai, numai că păcatele nu-l lasă*”(II, 438).

¹ Iuliu A. Zanne, **Proverbele românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria și Macedonia**, vol. I, București, Editura Soccec, 1895, 782 pag.; vol. II, 1897, 940 pag.; vol. III, 1899, 764 pag.; vol. IV, 1900, 780 pag.; vol. V, 1900, 742 pag.; vol. VI, 1901, 776 pag.; vol. VII, 1901, 956 pag.; vol. VIII, 1900, 772 pag.; vol. IX, 1901, 740 pag.; vol. X, 1903, 426 pag.

Așa cum am spus și la subcapitolul de mai sus privitor la greșeli, și păcatul este în firea omului, fiindcă „*Nimeni nu-i lemn de biserică*”(VI, 487), „*Nimeni nu-i ușă de biserică*”(VI, 487), „*Nu a îmbătrânit pe căile bisericii*”(VI, 492), „*Nu m-a mâncat calea bisericii*”(VI, 492). Aceasta însă nu este o scuză nici în fața lui Dumnezeu, nici în fața oamenilor. „*Calea păcatului netedă și frumoasă, iar la sfârșitul ei gura iadului*”(VIII, 468). „*Păcatul intră răsând și iese plângând*”(VII, 72), „*Păcatul până se urmează mare plăcere ne aduce, iar după săvârșire la-ntristare și căință îndată ne duce*”(VIII, 469), „*Păcătosul poartă cutia cu păcatele, ca un cocoșat cocoșa în spinarea sa: de-aceea niciodată nu le vede*”(IX, 125). Păcătosul care își repetă păcatul devine un vicios, un pățimaș, un rob al păcatului: „*Cel ce păcătuiește rob păcatului se socotește*”(VIII, 469).

Omul este responsabil de faptele sale, inclusiv de păcatele pe care le săvârșește. Este adevărat că zicale precum „*Așa i-a fost scris*”, „*Așa i-a fost scrisa*”, „*Așa i-a fost ursita*” întâlnim frecvent în mentalul popular tradițional și ele ne duc la o concepție apropiată de predestinație, de soartă, de destin. Și, totuși, proverbele vin să schimbe radical această concepție: „*Când vreun cuget te-mboldește, Întâi la păcat gândește*”(VII, 73), „*Cel ce de-al său suflet la boală nu mai îngrijește, tocmai ca corăbierul, ce în zadar se silește, când vijelia îl găsește*”(IX, 150), „*Cel ce nici la bătrânețe nu se pocăiește, ca lupul ce, și îmbătrânește, năravul nu și-l părăsește*”(IX, 72), „*Vai de omul cu păcat! De păcat e alungat/ Și nu poate fi scăpat*”(VII, 71). Voia liberă a omului, liberul arbitru cu care este dotat, justifică pedeapsa pentru păcat și răsplata pentru virtute. Omul nu mai este un instrument în mâna destinului: „*De faci rău, Teme-te de Dumnezeu*”(VII, 697), „*Multe și-n multe chipuri pedepsele celui păcătos și când la ele nu gândește*”(VIII, 468), „*Nici un trup fără de osândă*”(II, 448), „*Oricare faptă are și răsplată*”(X, 423), „*Dumnezeu răsplătește fiecăruia după faptele sale*”(VI, 652).

La săvârșirea păcatului, diavolul are o parte de vină, am putea spune că este coautor. El îl ispitește pe om, dar nu-l poate obliga să săvârșească păcatul. Răul este specialitatea lui și proverbele o spun cu prisosință: „*Câte cruci vei face, dracul tot la spate șade*”(VI, 594), „*Dracu nu face cruci de biserică*”(VI, 588), „*Dracu nu face mănăstire*”(VI, 589), „*Dracul crapă când faci bine*”(VI, 581), „*Dracul nu face biserică*”(VI, 588), „*Dracul nu face pomeni, nici punți, nici uși de biserică*”(VI, 588), „*Dracului nu-i pasă dacă faci una sau mai multe cruci*”(VI, 595). Creștinul nu este descoperit în fața atacurilor diavolești. El Îl are pe Dumnezeu în ajutor, dacă-L cheamă cu credință și cu stăruință: „*Când îl vezi pe dracu, atunci să te-nchini la Hristos*”(VI, 590). „*Fă cruce mare că e dracul bătrân*”(VI, 572). Închinăciunea însă trebuie să fie însoțită de credință puternică, fiindcă „*Nu poți fi și cu dracul în buzunar și cu sufletul în rai*”(VI, 563), „*Nu poți sluji la doi domni*”(IV, 343), „*Nu-i vrea să fii și cu sufletul în rai și cu pielea-n pod*”(II, 439), „*Viață îngerească, trai porcesc*”(II, 801). Îndoiala în credință, duplicitatea, nu rămân nepedepsite: „*Când te-o scăpa Dumnezeu, dracul te și apucă*”(VI, 574). Păcatul se zămislește mai întâi în sufletul omului, în cugetul lui și apoi se materializează în fapta propriu-zisă: „*Pe unde iasă graiul, iasă și sufletul*”(II, 578), „*Pe unde ne iese cuvântul, pe acolo o să ne iese și sufletul*”(II, 531). Cel dintâi judecător al omului este propria lui conștiință morală, cugetul său: „*Pedeapsa păcătosului cugetul se-nțelege, ce neconținut îl bate*”(VIII, 468). După această „pedeapsă” reprezentată prin coșmaruri insuportabile la unii săvârșitori ai păcatului, urmează, în cele mai multe cazuri pedeapsa dată de instanțele de judecată. Există și situații când păcătosul scapă nepedepsit de către autorități, fie că nu i s-au descoperit păcatele, fie că n-a fost identificat autorul, fie că autorul a reușit să se sustragă cercetării. Există situații când, urmare păcatului, săvârșitorul poate avea beneficii substanțiale, care-l ajută să-și realizeze o stare materială înfloritoare, să ocupe funcții înalte, să se bucure de slavă lumească. Omul din popor, autor al proverbului, ne îndeamnă, referitor la această situație: „*Nu râvni la slava păcătosului, că nu va avea sfârșitul său bun*”(VIII, 468).

Universalitatea păcatului este atestată de cuvântul Mântuitorului și ea este reluată în zestrea paremiotică românească: „*Acela dintre voi, care este fără de păcat, să arunce cea dintâi piatră*”(VII, 73). Anumite păcate grele nu sunt menționate în proverbe, ci ele sunt exprimate metaforic și toate în legătură cu sufletul. Astfel, **omorul** este numit în proverbe pe ocolite: „*A-i bea, a-i sorbi sângele*”(II, 712), „*A-i mânca lumânarea*”(III, 215), adică a-i pricinui moartea. Mai mult, criminalul „*își încarcă sufletul cu păcatele altuia*”(VII, 75), adică ale victimei. El are consecințe în timp, vizibile și pentru cei din jur, ca o pedeapsă venită de la Dumnezeu, fiindcă „*Îl paște păcatul*”(VII, 74). Nimic nu scapă nevăzut și nejudicat de Dumnezeu, fie în lumea aceasta, fie în cea viitoare: „*Sângele nevinovat cere judecată de la Dumnezeu și nu lasă*”(II, 708), „*Sângele vărsat cărbune arzător și foc pârjolitor se face*”(II, 709).

Este o datorie firească, creștinească și socială a fiecăruia dintre noi de a ne lupta cu păcatul, cu viciul, indiferent care ar fi acesta. Este firesc ca fiecare să-și „*vadă de suflet*”(II, 443). Proverbul nu întârzie să ne îndemne în acest sens: „*Aprinde lumânarea înainte de a se face noaptea*”(III, 213), fiindcă „*Cine vrea să-i țină candela mai multă vreme, trebuie din vreme s-o umplă cu untdelemn*”(III, 66). Nepăsarea, întârzierea nemotivată, așteptarea unei vârste înaintate pentru a începe procesul lung și greu al mântuirii, al apropierei de

Dumnezeu duc la eșec sigur, fiindcă „Omul și din necătare moare și zile când are”(II, 636). Proverbul ne asigură: „Credința te va mântui”(VI, 529), ceea ce este foarte corect, deși este insuficient, fiindcă, fără fapte bune „credința este moartă”, cum ne precizează Sfântul Apostol Iacob. Prin credință și fapte bune, omul poate deveni „ușă de biserică”(VI, 487), iar Dumnezeu „îi plătește vămile”(VII, 688)(Continuare în numărul viitor).

*

Părintele Arsenie Boca despre rugăciune(Continuare din numărul trecut): „f) *Rugăciunea făcută prin intermediul Maicii Domnului are de asemenea darul de a fi împlinită. După Iisus, ea este imaginea cea mai perfectă a lui Dumnezeu. Ca mamă a lui Iisus, ea are tot dreptul să ceară anumite favoruri Fiului ei. Iar legea dată de Dumnezeu lui Moise vorbește despre blestemul ce cade asupra fiilor ce nu-și respectă părinții. Ori Domnul nu se poate contrazice pe Sine și Mama Lui intervenind pentru noi, are dreptul de a fi ascultată. Duhul Sfânt care a pregătit în ea sanctuarul viu în care trebuia să vină Mântuitorul lumii și care de fapt este logodnicul ei, cum oare nu o va asculta în rugăciunile ei? Maria este sora noastră, prin faptul că ea s-a născut din același sânge al lui Adam, ca și noi, deci ea are o milă și o dragoste frățească față de noi. În al doilea rând, ea este mama noastră, prin Testamentul lăsat de Iisus Însuși înaintea morții Sale. El a recomandat-o atunci lui Ioan ca mama Lui pe viitor, deci Mama tuturor oamenilor.*

Iată cel mai prețios dar lăsat de Iisus omenirii. Avem ca mamă spirituală pe însăși mama Lui(...). Ce comoară de neprețuit de care însă mulți se dispensează s-o recunoască și s-o slujească. Cei ce nu-și pun nădejdea în Maica Domnului, Regina Îngerilor, a patriarhilor, a apostolilor, a martirilor, a fecioarelor, a tuturor sfinților, exemplul tuturor celor aleși, concepută în planul de creație a lui Dumnezeu, cea care a sfârșit capul șarpelui infernal, cea care are puterea să obțină pentru noi îndepărtarea ispitelor diavolului și iertarea păcatelor noastre, aceia care, deci, o ignoră, sunt de plâns. Ei sunt sufletele pierdute, care scapă acest unic prilej de mântuire: ajutorul Maicii Preacurate.

După cum Iisus este apărătorul nostru față de Dumnezeu, tot așa este Maria față de Iisus pentru noi. Cel ce a călcat legea lui Dumnezeu să se arunce în brațele Mariei, Maica Milelor, unica speranță a păcătoșilor. Ea este autoarea vieții, Maica Mântuirii. Dacă n-ar fi fost ea, Iisus n-ar fi avut cum să vină pe lume. Rugându-ne ei, nu ne rătăcim niciodată, nu disperăm niciodată. Ea este pentru toți darnică, prin ea cel mort renaște la viață, căci ea nu disprețuiește pe nimeni. Alergați, deci, la Maria, Maica Domnului și Mama noastră cu toată încrederea.

g) *Rugăciunea trebuie să fie însoțită de sacrificii și mortificări. Toată viața Domnului Iisus n-a fost decât un șir întreg de sacrificii și suferințe. Profeții L-au prezis ca pe o victimă inocentă, rănită și distrusă de răutatea omenirii: „Ca o oaie spre junghiere și ca un miel fără de glas”, așa a fost Iisus. Ascultător până la moarte, așa a distrus păcatul. Trebuie deci să-L urmăm după exemplul vieții Sale muritoare, să lepădam tot ce ne aparține, să distrugem în noi instinctul conservării materiei și al egoismului. Omul durerilor ne-a demonstrat de ce egoism este capabil orice om, dacă vrea. Ori, pentru a fi agreabili și ascultați de Dumnezeu Tatăl, trebuie să fim niște copii credincioși ai acestui divin exemplu original.*

Acest „Fiu al Omului” este adevărata noastră menire; această perfecțiune a fost scopul vieții și creației noastre. Noi însă am deviat, am greșit calea, ne-am înfundat în noroaie și în șanțuri și am căzut în prăpastie. Putem însă reveni, putem să ne întoarcem pe calea cea bună, cea sigură, singura și adevărata cale care duce la nemurire și fericire. Acesta este Iisus. „Căci Eu sunt calea, adevărul și viața”... „Cel ce nu intră prin Mine, căci Eu sunt poarta, este un hoț”. Trebuie să suferim ca El, insulte și nedreptăți, ocările și răutatea oamenilor conduse de satan, să nu ne speriem de suferința fizică, căci „cel ce-și păzește viața o va pierde”, ci să fim gata pentru Iisus să ne sacrificăm această viață a materiei pentru a câștiga pe cea a spiritului, după cum ne asigura El: „Cel ce-și va pierde viața pentru Mine, acela o va câștiga”.

Cum dorim noi să ne rugăm lui Dumnezeu în numele lui Iisus cel martirizat, noi care ne supunem tuturor pasiunilor corpului nostru? Mortificarea ucide păcatul și duce deci cu ușurință rugăciunea noastră la Tatăl. Toți sfinții au fost oameni ai sacrificiului. Suferința apropie pe om de Dumnezeu. „Cei ce aparțin lui Iisus și-au crucificat carnea lor cu poftele și viciile ei”, spune Sfântul Pavel. Acești eroi ai credinței suspendau legile naturii, mutau munții din loc și înviau morții. Ei au ajuns la perfecțiunea lui Iisus prin... post și rugăciune. Urându-se pe ei înșiși și corpul lor, acești eroi ce au ucis păcatul din ei prin mortificări și impuneri forțate și-au oferit prin rugăciunile lor inima lui Dumnezeu.

Noi cei de astăzi să ne mortificăm, acceptând cu mărinimie încercările zilnice, să reprimăm caracterul nostru impulsiv, să înfrânăm pasiunile și poftele trupului nostru și ambițiile spiritului nostru. Să veghem asupra fiecărui simț în parte. Să fâgăduim lui Dumnezeu că ne vom abține de la o satisfacție la care ținem foarte mult, pentru ca rugăciunea noastră să fie primită. Omul care se mortifică își purifică sufletul, își supune

corpul spiritului său, „își umilește inima, revine la castitate și nevinovăție, cu alte cuvinte îndepărtează obstacolele ce se opun eficacității rugăciunii sale. Numai astfel umiliți în fața lui Dumnezeu, însuflețiți de o credință și de o încredere fără margini, să oferim sacrificiile noastre în numele lui Iisus și al Mariei. Numai astfel rugăciunea noastră va fi roditoare”.

*

Mai am un singur dor... La 15 iunie 1889 a trecut la cele veșnice marele poet al neamului românesc, **Mihai Eminescu**. Fiecare dintre noi știm câte ceva despre el, fiecare i-am citit ori i-am ascultat măcar o poezie și ne-am înfiorat de miracolul ce-l transmite fiecare vers al lui. Eminescu a rămas ca o carte de vizită a neamului românesc, alături de alți mari voievozi și domni ai geniului și forței românești. În ultima vreme circulă tot mai multe materiale (articole, studii, cărți), în care se scot la lumină alte și alte dovezi, care spun că Eminescu a fost asasinat mișelește de puternicii zilei din țară și din străinătate, pentru că erau deranjați de glasul lui, care striga fără teamă, asemenea unui alt Ioan Botezătorul, demascând abuzurile, nedreptățile, corupția, planurile mafioate de sfârtecăre a pământului românesc. Mîntea, condeiul, curajul și setea de dreptate făceau ca glasul lui să fie inconfundabil și cu greutate, asemenea unui buzdugan din poveste, care sfărâma porțile castelelor zmeilor. Au trecut mai bine de o sută de ani de la moartea lui, dar ne dăm tot mai bine seama că Eminescu trăiește în sufletul neamului românesc și al fiecărui român în parte. Face parte din noi. Fără el, nu numai că am fi mai săraci, dar ne-am pierde identitatea. La acest ceas de tristă aducere aminte, redăm una din cele mai tulburătoare poezii ale sale, **Mai am un singur dor**, pentru a-i înțelege modestia, dragostea de țară și de neam, de pământ, de apele și codrii românești:

„Mai am un singur dor:

În liniștea serii

Să mă lăsați să mor

La marginea mării;

Să-mi fie somnul lin

Și codrul aproape,

Pe-ntinsele ape

Să am un cer senin.

Nu-mi trebuie flamuri,

Nu voi sicriu bogat,

Ci-mi împlețiți un pat

Din tinere ramuri.

Și nime-n urma mea

Nu-mi plângă la creștet,

Doar toamna glas să dea

Frunzișului veșted.

Pe când cu zgomot cad

Izvoarele-ntruna,

Alunece luna

Prin vârfuri lungi de brad.

Pătrunză talanga

Al serii rece vânt,

Deasupra-mi teiul sfânt

Să-și scuture creanga.

Cum n-oi mai fi pribeag

De-atunci înainte,

M-or troieni cu drag

Aduceri aminte.

Luceferi, ce răsar

Din umbră de cetini,

Fiindu-mi prieteni,

O să-mi zâmbească iar.

Va geme de patemi

Al mării aspru cânt...

Ci eu voi fi pământ

În singurătate-mi”

*

Eclipsa. În noaptea de 15 iunie, timp de peste cinci ore a fost eclipsă totală de lună, care a putut fi văzută și de la noi din țară. Eclipse de lună sunt mai dese, de soare când și când. Azi și copiii știu cum se produc aceste fenomene. Cândva se spunea că luna sau soarele aflate în eclipsă sunt mâncate de vârcolaci. Azi nu mai aud pe nimeni spunând asemenea lucruri. Cred că ar fi bine să reamintim celor ce nu mai știu exact mecanismul după care se produc eclipsele. La eclipsa de soare, luna intră între soare și pământ și noi nu mai vedem soarele, iar umbra lunii se abate peste noi. La eclipsa de lună, pământul intră între lună și soare și umbra lui acoperă luna. Luna n-are lumină proprie, ci ea reflectă lumina soarelui, ca o oglindă. Intrând în umbra pământului, ea devine întunecată. Fenomenele acestea se petrec destul de rar și pot fi calculate cu mult timp înainte de oamenii de știință.

Prin 1960 a fost o eclipsă de soare, care s-a văzut bine și în zona noastră. Eram în clasa întâia. Se răspândise zvonul că vine sfârșitul lumii și că eclipsa înseamnă începutul sfârșitului. Cu o zi înainte, doamna învățătoare ne-a învățat să căutăm un câte un fund de sticlă și să-l afumăm la o făclie de lumânare, urmând ca a doua zi să ne ducem la școală înarmați cu un astfel de instrument, cu care să vedem eclipsa. Nu-mi amintesc să ne fi explicat mecanismul după care se produce eclipsa. Acasă am găsit mare jale. Mama venise de la oraș și acolo îi

spuseseră „cucoanele” că nu mai avem nici o scăpare, că sfârșitul lumii va fi peste câteva ore. Eclipsa urma să aibă loc pe la ora 10 dimineața. Nu m-au lăsat la școală: „- Dacă o fi sfârșitul, să fim și noi toți trei pe același loc, să știm unii de alții! Cum să te duci tu la școală și să nu știm nimic de tine!” Am ascultat și nu m-am dus. Împună cu tăticu am privit prin sticla afumată cum soarele s-a acoperit ușor-ușor de o pată neagră, rotundă. În vremea aceasta mămica se ruga cu lacrimi, așa cum numai dânsa știa să se roage la ceasuri de cumpănă. Când întunericul a acoperit pământul, am simțit un curent rece, care m-a pătruns în oase. Găinile alergau înnebunite, căutându-și cotețul, câinii au început să urle, vacile să mugească. Un vânt straniu a început să bată, parcă și pământul era uimit de cele ce se întâmplau. După un timp, pata neagră care acoperise soarele a început să se retragă, lumina s-a revărsat peste lume și totul a intrat în normal. Toți au ieșit în drum, grăbindu-se să comenteze evenimentul.

M-am dus la școală după eclipsă. Când am deschis ușa, toți ochii s-au îndreptat spre mine. Doamna a făcut câțiva pași. S-a apropiat. „- De unde vii, domnișorul?” „- Da, doamnă, de acasă!” „- La ora asta? Elevii veniți de la ora opt? Tu nu ești tot elev?” „- Da, doamnă, tot elev sunt, dar nu m-a lăsat tăticu, că zicea că vine sfârșitul lumii și să fim și noi toți!” Între timp, doamna învățătoare se apropiase de mine. Fără să-mi dea de bănuț că are vreun gând ascuns, deodată palmele i s-au slobozit cu viteză fantastică, izbindu-se de obrajii mei destul de firavi. Cred că au făcut un zgomot uriaș, fiindcă ceilalți din clasă au închis ochii asurziți, iar mie mi-au vâjâit urechile câteva ore după aceea, iar obrajii puteau să fiarbă o cană de ceai. Parcă o aud și acum pe doamna învățătoare: „- Aici eu îți sunt și tată și mamă! Ți-am spus să vii la școală astăzi, trebuia să vii. Dacă era să mori, mureai aici lângă mine!”

Eclipsa n-a fost sfârșitul lumii pentru alții, dar pentru mine... Numai obrajii mei pot să spună!

*

Simpozioane. În zilele de 5, 6, 7 și 8 iunie, la Baia de Aramă a avut loc ediția a IV-a a Simpozionului „**Mehedinți – Istorie, Cultură, Spiritualitate**”, simpozion organizat de Episcopia Severinului și Strehaei, la inițiativa și cu binecuvântarea **Prea Sfințitului Episcop Nicodim**.

Simpozionul a avut două teme majore, în jurul cărora au fost structurate comunicările participanților. Cele două teme au fost: **Anul omagial al Sfântului Botez și al Sfintei Cununii și 190 de ani de la Revoluția lui Tudor Vladimirescu de la 1821**. Simpozionul a debutat duminică, 5 iunie cu Sfânta Liturghie oficiată de ierarhul locului la biserica de la Prejna, ctitorie a lui Tudor Vladimirescu. Luni, 6 iunie a avut loc deschiderea oficială a lucrărilor la complexul „Zăvoi” din Baia de Aramă. Au participat ierarhi, profesori universitari, teologi, istorici, filologi, oameni de cultură și preoți din aproape toată țara, cât și din Ungaria, Serbia, Grecia, Suedia etc. Au participat reprezentanți ai puterii locale și centrale. Nivelul comunicărilor a fost destul de ridicat, am putea spune chiar academic în unele cazuri, ceea ce dovedește interesul de care se bucură de acum acest simpozion devenit deja tradiție pentru județul nostru. Pauzele au fost marcate de prezența unor artiști de frunte ai folclorului din zonă. Așa, bunăoară, a cântat **Doamna Anica Ganțu**, venită special din Kraina (Serbia), fiică a locurilor mirifice din nordul Mehedințiului, **Doamna Niculina Stoica**, **Doamna Elena Mimiș Trancă**. Aceasta din urmă a venit însoțită de un minunat grup de copii, care au cântat și au dansat „ca la munte”. A cântat, de asemenea, corul „Kinonia” al episcopiei. **Domnul Ion Dumitrașcu** a prezentat o expoziție de costume populare din zonă.

Cu acest prilej a fost lansat vol. II din seria **Mehedinți - Istorie, Cultură și Spiritualitate** (Drobeta Tr. Severin, Editura Didahia, 2011, 558 pag.), care cuprinde comunicările de la ediția a II-a a acestui simpozion, care s-a desfășurat la Tr. Severin la 31 aug. – 3 sept. 2009.

La simpozionul de la Baia de Aramă, preotul Dvs. a prezentat două comunicări: **Sfintele Taine reflectate în proverbele românești și Personalitatea lui Tudor Vladimirescu în relatările unui contemporan al său**.

Seria de simpozioane **Mehedinți – Istorie, Cultură și Spiritualitate** în general și ediția a IV-a din acest an în special au fost adevărate evenimente culturale pentru județul nostru. Calitatea participanților și a lucrărilor, seriozitatea cu care a fost organizat, atmosfera de înaltă ținută intelectuală au dovedit că Biserica este instituție capabilă, iată, chiar și în secolul XXI-lea să fie un factor de cultură și progres.

*

Pomelnicul. Oricare dintre Dumneavoastră ați scris măcar o dată un pomelnic și l-ați dus la biserică să-l pomenească preotul la un praznic, la o sărbătoare, ori să-l aibă în altar la Sfânta Liturghie. Știți că pomelnicul poate să fie de vii, de morți sau și de vii și de morți. Rugăciunile noastre se împletesc cu ale preotului și de mare folos sunt pentru cei înscriși în pomelnice. M-am confruntat însă de-a lungul timpului cu câteva cazuri ieșite din comun. Am primit pomelnice din țară, ba chiar și din străinătate. Este extraordinar. Ce te faci, însă, când primești un pomelnic cu 260 de nume? Ce te faci, când primești pomelnic în care sunt trecuți toți ierarhii Sfântului Sinod, toți miniștri și o parte din parlamentari, arhimandriți și ieromonahi de pe la nu știu câte mănăstiri, iar în final, autorul pomelnicului. Trebuie să se fi simțit foarte măgulit respectivul, văzându-și numele printre atâtea somități!

Ce te faci când, pe lângă câteva nume de decedați ai familiei, pomelnicul are zeci și zeci de nume de voievozi, de regi, de scriitori și poeți?

Preotul primește pomelnicile respective și le citește în timpul Proscomidiei, când la strană se slujește Utrenia. Sunt biserici unde sunt sute de pomelnice în altar. Dacă fiecare pomelnic conține sute de nume, preotul nu are timpul necesar ca să citească toate pomelnicile, până cântărețul zice cântările ce-i revin. Un preot conștiincios nu va zice niciodată: „Pomenește, Doamne, și pe cei din sac, pe cei din traistă ori pe cei din plasă!” El este dator să citească fiecare nume în parte. Unele nume sunt ale unor oameni grav bolnavi, altele ale unor copiii aflați în examen, altele ale unor oameni aflați în grea cumpănă. Este păcat ca să rămână astfel de pomelnice nepomenite, fiindcă preotul a trebuit să citească numele membrilor Sfântului Sinod, guvernului, parlamentului, Uniunii Scriitorilor etc. Sunt rugăciuni speciale, în care se face referire și la astfel de personalități, conducători bisericești și lumești, dar nu-i poți nominaliza pe toți la fiecare slujbă. Este destul să pomenești pe episcopul locului pe nume.

Așadar, când mai aduceți pomelnice sau le trimiteți prin poștă, rezumați-vă la membrii familiei Dvs., la rude, prieteni, cunoscuți, vii și morți, dar nu căutați să încărcați pomelnicul cu sute de nume. Nu numai pe al Dumneavoastră trebuie să-l citească preotul.

*

Publicații. În această perioadă, parohia noastră a publicat volumul Anton Pann, **De la lume adunate și iarăși la lume date...**(193 pag.), ediția a II-a. Cartea a fost realizată de preotul Dvs., reprezentând o culegere de cugetări selectate din opera lui Anton Pann și ordonate pe teme. Facem precizarea că Anton Pann a fost cântăreț bisericesc. A trăit între anii 1794 și 1854 și s-a ocupat atât de strângerea și prelucrarea folclorului, cât și de românizarea muzicii bisericești. Este autor al mai multor cărți de literatură și de muzică. Lucrarea de față a fost publicată prima dată în 1976 la Editura Albatros din București. Pe atunci preotul Dvs. era student la Facultatea de Teologie din București. Pentru ca să poată publica această carte, a mințit, spunând că este student la Facultatea de Filologie. Redactorul, Domnul Gheorghe Marin, era și secretar de partid la Casa Scânteii. Nu știu dacă dânsul sau directorul editurii, Domnul Mircea Sântimbreanu, au știut de la început ce hram port și au tăcut, făcându-se ca mă cred pe cuvânt. Tot ca „student la filologie” și apoi ca „învățător într-un sat din Mehedinți” am publicat și cele două volume din **Coloana Infinitului**. Când i-am spus Domnului Gheorghe Marin adevărul, mai să nu facă infarct. A venit până la Bârda, cu prilejul unui drum spre Timișoara și a mers la biserică la Bârda, participând și la o slujbă. Tot nu-i venea să creadă că a publicat trei cărți ale unui popă, tocmai el, ditamai secretar de partid. Mde!

*

Preotul Dvs. a reușit să mai publice câteva materiale astfel: **Troițe pentru eroi**, în „Neamul românesc”, București, 2011, nr. 5, mai, ediție on-line (<http://neamul-romanesc.com>); **Oferta de carte-14**, în „Analize și fapte”, București, 2011, mai, ediție on-line (<http://analize-si-fapte.com/>); **Relațiile dintre Biserică și Stat în Imperiul Bizantin(sec. IV), în lumina unui manuscris arab descoperit recent**, în vol. **Mehedinți – Istorie, Cultură și Spiritualitate**, vol. II, Drobeta Tr. Severin, Editura Didahia, 2011, pp. 293 – 336.

*

Botezuri. Cununii. Înfirmări. La 5 Iunie am oficiat Taina Sf. Cununii pentru **Domnul Baltac Petrișor** din Malovăț și **Domnișoara Glăvan Loredana-Mihaela** din Crăguiești (MH), iar la 11 Iunie pentru **Domnul Știrbu Răzvan** din Timișoara și **Domnișoara Ionașcu Angela** din Malovăț. Dumnezeu să le ajute să-și întemeieze familii trainice! La 16 Iunie am oficiat slujba înfirmării pentru **Bârnea Ana** (63 ani), iar la 17 Iunie pentru **Popescu Elena**(81), ambele din Malovăț. Dumnezeu să le ierte!

*

Program. În luna iunie avem următorul program de slujbe: **2 Iunie**(slujbă la Bârda, pomeniri la Malovăț, la ora 12); **4 Iun.** (Malovăț-Bârda); **5 Iun.** (Malovăț); **11 Iun.** (Bârda - Malovăț); **12 Iun.**(Bârda); **13 Iun.** (Malovăț-Bârda); **18 Iun.**(Malovăț-Bârda); **19 Iun.** (Malovăț); **24 Iun.** (Malovăț-Bârda); **25 Iun.**(Malovăț-Bârda); **26 Iun.** (Bârda); **27 Iun.**(spovedit și grijit în Bârda, la biserică și în sat); **28 Iun.**(spovedit și grijit în Malovăț, la biserică și în sat); **29 Iun.**(Malovăț) În restul timpului, la orice oră din zi sau din noapte, preotul poate fi găsit la biserică, la școală, acasă sau la telefon: **0724. 99. 80. 86**. Mai poate fi contactat pe adresa de e-mail: stanciulescubarda@gmail.com.

*

Sănătate, pace și bucurii să vă dea Dumnezeu!

Pr. Al. Stănciulescu-Bârda